

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณ พนารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา
Landscape improvement design at the house of Miss Panarat Jongpermpornwatana

โดย

นางสาวรัตนา เขียวขุ่ม
นายเอกรัฐ สมานตระกูล

ได้รับพิจารณาเห็นชอบจาก

(อาจารย์ศุภกร เหมินทร์)

วันที่ ๑๙ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๒๕๕๖

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ. สมภพ ฐิตะวสันต์)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ ๑๘ เดือน พ.ค. ๒๕๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณ พนารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา

Landscape improvement design at the house of Miss Panarat Jongpermpornwatana

โดย

นางสาวรัตนา เขียวขุ่ม

นายเอกรัฐ สมานตระกูล

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ศุภร เหมินทร์

เสนอ

ภาควิชา พืชสวน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ร.พ.

ร. 375/1

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2545

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 51266

วัน,เดือน,ปี - 8 ก.ค. 2547

b.	11/คส 115
i.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การจัดทำปัญหาพิเศษ เรื่อง การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณพนารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา ทางคณะผู้จัดทำต้องขอขอบพระคุณบิดา - มารดา และ อาจารย์ศุภกร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้โอกาสแก่คณะผู้จัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ตลอดจนคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เนื่องจากปัญหาพิเศษเรื่องนี้เป็นการนำทฤษฎีที่เรียนรู้ในวิชาเรียนมาปฏิบัติจริง แล้วนำมาแสดงในรูปแบบปัญหาพิเศษ

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณพนารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา และผู้มีอุปการะคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ทางด้านทุนสำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับทำปัญหาพิเศษ และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือทั้งทางด้านแรงงาน และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ซึ่งช่วยทำให้ปัญหาพิเศษเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จึงขอขอบคุณมาไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย
ด้วยความเคารพอย่างสูง
นางสาวรัตนา เขียวชอุ่ม
นายเอกรัฐ สมานตระกูล

ชื่อเรื่อง การออกแบบ-ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณพณรัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา
โดย นางสาว รัตนา เขียวชอุ่ม
นาย เอกรัฐ สมานตระกูล
สาขา พืชสวน
ภาควิชา พืชสวน
คณะ เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศุภกร เหมินทร์

บทคัดย่อ

สวนในบ้านคุณพณรัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา หมู่บ้านชวนชื่น พาร์ควิลล์ บ้านเลขที่ 247/107 หมู่ 17 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร สภาพพื้นที่ที่จัดสวนเป็นพื้นที่ว่างเปล่า ปัญหาที่พบจากการสำรวจพื้นที่บ้านของครอบครัวจงเพิ่มพรวัฒนา พบปัญหาของการจัดวางต้นไม้และพันธุ์ไม้ไม่เหมาะสม ขาดไม้ใหญ่ให้ร่มเงา และ ดินมีสภาพเป็นดินเหนียว การระบายน้ำไม่ดี วิธีแก้ไขคือ ปลูกลงไม้ที่ทนน้ำท่วมขังได้ จากการวิเคราะห์ความต้องการของเจ้าของบ้านพบว่ามีความต้องการใน 4 ประการ คือ 1. ไม้ใหญ่ให้ร่มเงา เน้นพรรณไม้ที่มีลักษณะใบ และดอกสวยและมีกลิ่นหอม 2. บริเวณครอบครัว และ ส่วนตัวประกอบด้วย ไม้ดอกที่ดูแลง่าย 3. ต้องการสวนกรวด และ 4. ต้องการลานพักผ่อน จากการดำเนินการได้ใช้หลักการวิเคราะห์ความต้องการ และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบวางแผนในการเขียนแบบ ประกอบด้วยการใช้วงกลมในการออกแบบและการออกแบบผังพื้น ผลจากการวิเคราะห์และออกแบบภูมิทัศน์ที่ได้ คือ ส่วนพื้นที่ของบ้านด้านข้างทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนไม้ใบประดับและสวนกรวด ด้านหลังบ้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นสวนหย่อมและลานพักผ่อนปลูกไม้ให้ร่มเงาเพื่อลดความร้อนจากแสงแดดในช่วงบ่าย ด้านหน้าบ้านจัดสวนเน้นพันธุ์ไม้ที่ง่ายต่อการดูแลรักษาและมีสีสันสวยงาม จากผลจากการดำเนินงาน ได้สอดคล้องกับความต้องการและก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่เจ้าของบ้านเป็นอย่างดี

Title Landscape improvement design at the house of Miss Panarat
Jongpermpornwatana

By Miss Ratana Keawchaom
Mr. Akarat Samantrakun

Major Horticulture

Department Horticulture

Faculty Agriculture Technology

Advisor Mr. Suporn Hemindra

Abstract

The garden of Miss Panarat Jongpermpornwatana is located at chounchean Parkvill village 247/107 M.17 Salatumsub Taweewattana, Bangkok. There were major problems found previous garden design i.e., Inappropriate types and not suitable layout of ornamental plants, no any big tree was planted of sheltering. And clay soil was bad water draining. A solution for this area is planting tolerate – tree. As client analysis results can be concluded that there were 4 points of owner’ s desire were raised up :1) big trees with nice foilage of sheltering, 2) family living area with some beds of low maintenanced flowering plants, 3) stone garden, and the convinient service area. In order to achieve the owner objective therefore, the ballon diagram was designed to replace a formerly lawn, The southwest side of the house compose of the for shelter, and stone garden. The northwest side of is living area which composes of ornamental plants, benches and trees that help blocking the sun light in the afternoon and in front of house is most of the plants in the garden are to tererant, low maintenand and colorful. Finally landscape design results is able to make satisfy to the owner.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	ข
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงาน	20
ผลการดำเนินงาน	21
วิจารณ์	ค
สรุป	ง
เอกสารอ้างอิง	จ
ภาคผนวก	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1	32
ภาพที่ 2	33
ภาพที่ 3	34
ภาพที่ 4	35
ภาพที่ 5	36
ภาพที่ 6	44
ภาพที่ 7	45
ภาพที่ 8	46
ภาพที่ 9	46
ภาพที่ 10	47
ภาพที่ 11	47
ภาพที่ 12	48
ภาพที่ 13	48
ภาพที่ 14	49
ภาพที่ 15	49
ภาพที่ 16	50
ภาพที่ 17	50
ภาพที่ 18	51
ภาพที่ 19	51
ภาพที่ 20	52
ภาพที่ 21	52
ภาพที่ 22	53
ภาพที่ 23	53
ภาพที่ 24	54
ภาพที่ 25	54
ภาพที่ 26	55
ภาพที่ 27	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของคนเรา ทุกคนต้องการจะมีบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง เพราะบ้านเป็นที่อยู่หลับนอนและให้ความสุขสบายแก่คนเรามากที่สุดการที่จะทำให้บ้านเป็นที่อยู่อาศัยนั้นจะต้องเป็นบ้านที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม ตั้งถูกทิศทางและมีการออกแบบที่ถูกต้องแต่กระนั้นก็ตาม สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้บ้านอยู่อาศัยยิ่งขึ้นก็คือ สวนภายในบริเวณบ้าน สวนนอกจากจะส่งเสริมให้บ้านอยู่อาศัยแล้ว ยังทำความร่มเย็นแก่บริเวณบ้านและทำให้อากาศในบริเวณบ้านบริสุทธิ์อีกด้วย ดังนั้นมนุษย์จึงรู้จักนำต้นไม้มาปลูกเพื่อใช้เป็นอาหาร ให้ร่มเงาและประดับบริเวณบ้านให้สวยงามความสำคัญของการจัดตกแต่งบริเวณบ้านด้วยต้นไม้และดอกไม้ คนเราปลูกต้นไม้ใหญ่ไว้เพื่อให้เกิดความร่มรื่นเย็นสบาย ปลูกไม้ดอกไม้ดูเล่นและประดับบ้านเพื่อความสวยงามและเพลิดเพลินขึ้นใจกับรูปทรง สีกลิ่น และกลิ่นหอมของพันธุ์ไม้ แต่เมื่อบ้านเมืองพัฒนาและเจริญมากขึ้น ตึกรามบ้านช่องถนนหนทาง จึงทำให้การจัดสวนการปลูกต้นไม้และการจัดตกแต่งบริเวณบ้านเริ่มมีบทบาทสำคัญ หรือจัดเพื่อเพิ่มความสวยงามและน่าอยู่อาศัยให้กับตัวอาคาร เพื่อให้ความเป็นส่วนตัว

การจัดสวนนั้น เป็นการนำเอาความงามของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ หิน กรวด มาเป็นส่วนประกอบในการจัดสวน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีลักษณะของเส้น สี และผิว แตกต่างจากอาคารบ้านเรือน ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จะช่วยลดความมั่นคงแข็งแรงของบ้านลงไป และเมื่อลมพัดใบไม้ไหว น้ำในสระกระเพื่อมเป็นระลอกก็จะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเหมือนสิ่งมีชีวิต และบรรยากาศน่าดูยิ่งขึ้น หรือกล่าวง่ายๆ ก็คือ การจัดบริเวณบ้านให้เป็นไปตามธรรมชาตินั้น นอกจากจะช่วยส่งเสริมให้บ้านแลดูสวยงามยิ่งขึ้นแล้ว ยังทำให้บ้านเกิดความร่มรื่นแก่บริเวณบ้านอีกด้วย

สำหรับการจัดสวนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ใช้พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มความสวยงามให้กับบ้าน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์สำหรับไว้ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ได้เต็มที่ รวมทั้งในการจัดสวนครั้งนี้ทำให้ผู้จัดทำได้มีโอกาสเรียนรู้ปัญหาต่างๆ และวิธีการแก้ปัญหา โดยคำแนะนำของอาจารย์ ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้ต่อไปในอนาคต

พฤษภาคม 2546

นางสาว รัตนา เขียวช่อม

นาย เอกรัฐ สมานตระกูล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการออกแบบและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงในต่อไปเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้
2. เพื่อใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนและใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเจ้าของบ้านและครอบครัว
3. เพื่อให้เกิดความสวยงามแก่ที่อยู่อาศัยและใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ
4. เพื่อที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ - ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่ให้สวยงามและดูแลรักษาสวนได้ด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

การจัดสวนประดับเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านภูมิทัศน์ซึ่งเป็นที่นิยมจัดกันมาเป็นเวลาช้านาน และมีผู้ที่ให้ความสนใจกับงานทางด้านนี้กันมาก เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีกำลังถูกทำลายลง ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามหาสิ่งทดแทนโดยการปลูกต้นไม้หรือจัดสวนประดับตามบริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ บ้านพักอาศัย บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ตลอดจนสถานที่ราชการต่างๆ การจัดภูมิทัศน์จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมอันได้แก่ อาคารสิ่งก่อสร้าง ถนนทางเท้า หินประดับ หญ้า พรรณไม้และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในจุดหรือตำแหน่งที่เหมาะสม มีความผสมกลมกลืนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามน่าดู (ประเวศ, 2539)

สวน (สวน ๑ น.) ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายคำนี้ไว้ว่า บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งกันเป็นขอบเขตเอาไว้ ซึ่งเป็นคำกล่าวทั่วไป แต่ถ้าต้องการกล่าวถึงว่าเป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็มีคำอื่นประกอบหลังบอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนหย่อม สวนครัว สวนดอกไม้ สวนญี่ปุ่น และโดยปริยายหมายถึง สถานที่ซึ่งมีลักษณะเช่นนั้นในบางกรณี เช่น สวนสัตว์ สวนงู (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน, 2525)

การจัดสวน หมายถึง การวางระเบียบ หรือเรียงตามลำดับ จัดให้เป็นแถว เพื่อให้เกิดความสวยงาม “การจัดสวน” จึงเรียกได้ว่าเป็น การจัดภูมิทัศน์ซึ่งเป็นการจัดสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมสวยงามทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมและการเป็นอยู่ของผู้คน งานทางภูมิทัศน์มีทั้งขนาดใหญ่เน้นร้อยนับพันไร่มาจนกระทั่งถึงงานจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยที่มีพื้นที่เพียงไม่กี่ร้อยตารางเมตร ถ้าเป็นการจัดในบ้านพักอาศัย เรายังเรียกกันว่าการจัดสวนอยู่ ดังนั้น การจัดสวนก็คือ การจัดสภาพพื้นที่รอบบ้านให้เหมาะสมสวยงาม ควบคุมสภาพแวดล้อมให้บรรยากาศของบ้านน่าอยู่อาศัย และเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆ ของคนในบ้านนั่นเอง (ขวัญชัย, 2539)

Landscape หมายถึง ภาพทิวทัศน์งดงามที่ปรากฏตามธรรมชาติในภูมิประเทศ

Gardening หมายถึง การจัดสถานที่พักผ่อนหรือสวนสาธารณะ สำหรับอาศัยนอกบ้าน (outdoor living) เพื่อเกิดบรรยากาศแห่งความพึงพอใจ และสอดคล้องต่อความต้องการของการดำรงชีวิต

Landscape gardening หมายถึง เป็นศิลปะของการปรับปรุงพื้นที่ดินสำหรับมวลมนุษย์ได้ใช้ และเกิดความรื่นรมย์ ในลักษณะการผสมผสานเชื่อมโยงอัน ก่อให้เกิดประโยชน์และความงามสูงสุด (สมจิตร, 2538)

การจัดสวนหย่อม คือ การจัดสวนไม้ประดับที่ใช้เนื้อที่ในการจัดน้อย เป็นสวนขนาดเล็กหรือจัดเป็นจุดๆ ในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นบริเวณนั้นๆ เช่น บนพื้นสนามหญ้ากว้างแต่เพียงจุดเดียว ใช้อุปกรณ์ไม่เปลือง เช่น ก้อนหินก้อนหนึ่ง ต้นไม้คลุมดินหนึ่งกลุ่มกับพุ่มไม้ขนาดกลางอีกหนึ่งต้นก็จัดได้ การจัด

สวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน บริเวณที่จัดเป็นพื้นที่ราบหรือเป็นเนินก็ได้ จะจัดตามอาคาร มุมถนน หรือ โคนต้นไม้ เป็นสวนไม้ประดับที่มีขนาดกะทัดรัด สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัสดุที่ใช้ได้ง่ายถ้าเจ้าของเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนต้นไม้มากกว่าอย่างอื่น นิยมจัดกันมาก เพราะประหยัดเนื้อที่ และค่าใช้จ่าย (จักรพันธ์, 2539)

ประเภทของสวนหย่อม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีดังนี้คือ

1. **สวนหย่อมแบบธรรมชาติ** อาจะจัดโดยการย่อส่วนธรรมชาติลงมา หรือจะจำลองธรรมชาติจริงๆ มาให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือจะเป็นการสร้างสรรคธรรมชาติโดยผ่านการกลั่นกรองจากภูมิปัญญาของนักจัดสวนจัดสมัยขึ้น ไม่ว่าจะเป็ป่าเขา ธารน้ำ น้ำตก ทะเลทราย

2. **สวนหย่อมที่จัดโดยเน้นรูปทรงขององค์ประกอบ** ให้เกิดความสัมพันธ์สวยงามตามหลักทางศิลปะ รูปทรงองค์ประกอบที่นำมาจัดนั้นก็เป็รูปร่างของพันธุ์ไม้ ก้อนหิน แผ่นทางเดิน รูปปั้น หรือวัสดุอื่นๆ อาจจะมีหรือไม่มีเนื้อหาใดๆ สื่อออกมาเลย นอกจากเห็นถึงรูปแบบที่สวยงามกลมกลืนของรูปทรงองค์ประกอบต่างๆที่นำมาจัดรวมกัน เรามักเห็นสวนแบบนี้อยู่ตามหน้าอาคาร หน้าป้ายชื่อสำนักงาน การจัดแบบนี้ผู้จัดต้องมีความรู้ในหลักของศิลปะการจัดองค์ประกอบที่แม่นยำ ไม่ว่าจะในเรื่องของเส้น สี รูปทรง พื้นผิว ที่ว่าง และหลักการจัดในเรื่องของความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความแตกต่าง สัดส่วน เป็นต้น ซึ่งจะต้องอาศัยเวลา ประสบการณ์อยู่พอสมควร

3. **สวนหย่อมที่จัดเป็นแบบแผน** จะใช้ลักษณะของรูปทรงทางเรขาคณิตมากำหนดเป็นรูปแบบโดยรวม พันธุ์ไม้และองค์ประกอบต่างๆ มักถูกระทำให้อยู่ในรูปทรงที่ชัดเจน สวนแบบนี้ถ้าได้พื้นที่สัก 100 ตารางเมตร ก็สามารถจัดให้สวยงามแปลกตาได้ โดยเฉพาะจัดไว้ประกอบกับสถานที่ที่เด่นสง่าและต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (ขวัญชัย, 2539)

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวน ประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์

1. **การจัดสวนเพื่อประชาชน** เป็นการจัดสวนเพื่อสนองตอบ หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของประชาชน- บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนที่มีรั้วรอบ มีพืชพรรณทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และองค์ประกอบในการจัด ในกรณีของพืชพรรณบุคคลต้องการพืชพรรณหลายๆชนิด ไม้ยืนต้น เพื่อให้ความเป็นอิสระจิตสทางควบคุมทิศทางการจัดสวนเพื่อประชาชนมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกาย

2. **การจัดสวนเพื่อความสวยงาม** การจัดสวนมุ่งด้านความงาม ทำให้เกิดความสุขทางด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดมีหลาย ๆ บรรยากาศ มีมุมสงบ มุมก่อให้เกิดความประหลาดใจ การจัดมุ่งเน้นให้เกิดคุณค่ามีความลึกลับ เพื่อก่อให้เกิดความคิดเช่น การจัดสวนมีบรรยากาศทุ่งโล่ง มีสระน้ำ ลำธาร หิน มุมน้ำตก น้ำพุ มุมดอกไม้ การจัดสวนเพื่อความสวยงามมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางด้านจิตใจ และอารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การจัดสวนเพื่อการทดลองในการศึกษาพืชพรรณใหม่ เป็นการจัดสวนโดยมุ่งเน้นการทดลอง การคัดเลือกพืชพันธุ์ใหม่ สายพันธุ์ใหม่ เพื่อแสวงหาพืชพรรณที่เหมาะสม เพื่อใช้ประกอบในการจัดสวน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง วัตถุประสงค์ของการจัดสวนในข้อดังกล่าวมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และ วิจัย (กัลยา, 2537)

การจัดสวนกับการพัฒนามนุษย์

มนุษย์ที่เกิดมาในโลกสภาพพื้นฐานของจิตใจโดยแท้จริงย่อมต้องการประสบหรือพบในสิ่งที่สวยงาม จะเป็นสิ่งที่สวยงามตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์บรรจงสร้างขึ้น เพราะความสวยงามเหล่านั้น บันดาลก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขทางใจ อันเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ทุกคน ได้มีจิตแพทย์บาง ท่านกล่าวว่า “จิตใจที่มีทุกข์ ร่างกายจะเป็นสุขอย่างไร” ในทำนองเดียวกัน การที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็น มนุษย์ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม จำเป็นจะต้องพัฒนาใน 3 องค์ประกอบคือ

1. ร่างกาย

การจะทำให้มนุษย์มีสุขภาพ และพลานามัยสมบูรณ์นั้น มนุษย์จะต้องเลือกบริโภคโภชนาการที่เป็นประโยชน์ในอัตราที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นโภชนาการจำพวกแป้ง (carbohydrates) โปรตีน (protein) เกลือแร่ (minerals) ไขมัน (fats) วิตามิน (vitamins) และน้ำ เพราะโภชนาการดังกล่าวทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ทำให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับเซลล์ นอกจากการเลือกโภชนาการที่เหมาะสมแล้ว มนุษย์จะต้องมีการออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

2. สมอง

การพัฒนาด้านสมอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ การพัฒนาสมองที่สำคัญที่สุดคือ การให้การศึกษา จัดได้ว่าเป็นการพัฒนาสมอง ทำให้มนุษย์ได้อ่าน เขียน คิด และแสดงออก ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าขบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคม

3. จิตใจ

การพัฒนามนุษย์หาได้มีแต่การพัฒนาด้านร่างกาย หรือการพัฒนาความรู้ทางด้านวัตถุจากตำรา แต่การพัฒนาที่สมบูรณ์นั้น จะต้องพัฒนาสภาพจิตใจให้มนุษย์คิด ถือปฏิบัติในแนวทางที่ดี มีคุณธรรม การพัฒนาด้านจิตใจของมนุษย์เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน จิตใจของมนุษย์ที่มีคุณธรรม ชีวิตย่อมเบิกบาน การที่ชีวิตจะเบิกบานได้นั้น จิตใจจะต้องได้รับปัจจัยพึงประสงค์ เช่น ความพึงพอใจในความสำเร็จ ความพึงพอใจในความสวยงาม จะเป็นความสวยงามจากสภาพธรรมชาติ หรือจากมนุษย์กับธรรมชาติ จึงมีความผูกพันกันมาโดยตลอด เพราะธรรมชาติให้หลาย ๆ สิ่งแก่มวลมนุษย์ แม้แต่พรรณพฤกษในธรรมชาติก็จะให้ประโยชน์แก่มวลมนุษย์ (ประยูร, 2532)

แนวความคิดในการจัดสวน

บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของคนเรา ทุกคนต้องการจะมีบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง เพราะบ้านเป็นที่อยู่หลับนอนและให้ความสุขสบายแก่คนเรามากที่สุด การที่จะทำให้บ้านเป็นที่น่าอยู่อาศัยนั้นจะต้องเป็นบ้านที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม ตั้งถูกทิศทางและมีการออกแบบที่ถูกต้อง แต่ถึงกระนั้นก็ตาม สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้บ้านน่าอยู่อาศัยยิ่งขึ้นก็คือ “สวนภายในบ้าน” สวนนอกจากจะส่งเสริมให้บ้านน่าอยู่อาศัยแล้ว ยังทำความร่มเย็นแก่บริเวณบ้านและทำให้อากาศในบริเวณบ้านบริสุทธิ์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะต้นไม้จะคายอากาศออกซิเจนซึ่งเป็นอากาศที่มนุษย์ต้องการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการจัดสวนของไทยนั้นมีมานานแล้ว การจัดมักจะทำแบบลือเลียนธรรมชาติ และการจัดแบบประดิษฐ์

การออกแบบจัดสวน นับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนจึงมีคุณค่ามากขึ้น ทั้งในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดวางผังเมือง การกำหนดพื้นที่สีเขียว การกำหนดเขตอุตสาหกรรมและเขตที่อยู่อาศัย ต้องมีการออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อันรวมไปถึงสภาพพื้นที่ รูปแบบของสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้าง มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียงและยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆ ด้วย (ชวลิต, 2542)

การออกแบบ (Design) ถือเป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ (Visual Art) อันเป็นงานศิลปะที่มองเห็นความงามได้จากรูปลักษณ์ ซึ่งอาจเป็น 2 มิติหรือ 3 มิติ ก็ได้และในงานด้านทัศนศิลป์นั้น การออกแบบเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์งาน และเป็นช่วงที่ศิลปินต้องใช้ความคิดแก้ปัญหามากที่สุด เพราะการออกแบบ นอกจากเป็นการวางแผนสร้างรูปแบบ ให้เกิดสัมพันธ์ทั้งประโยชน์ใช้สอย ความงามและให้เข้ากับวัสดุวิธีแล้ว ยังถือเป็นการกำหนดผลสำเร็จของงานชิ้นนั้นๆ ด้วย เหตุนี้เองการออกแบบสิ่งต่างๆ ต้องใช้ความคิดรอบคอบ พินิจพิเคราะห์อย่างละเอียด เพราะการออกแบบถือเป็นการสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดีกว่า เหมาะสมกว่า และถูกต้องกว่าอยู่เสมอ

ข้อคิดของการออกแบบสวนที่ให้ประโยชน์สูงสุด

1. ทำให้พื้นที่อาศัยมาก
2. ควบคุมฟ้า อากาศรอบบ้านได้
3. ให้อากาศบริสุทธิ์และสะอาด
4. เสริมคุณค่าให้แก่บ้าน
5. ให้ความอิสระสูง
6. ความสวยงามเปลี่ยนแปลงตามสภาพการ
7. ถูกกำหนดลงอย่างเหมาะสมกับบ้าน
8. การดูแลรักษาต่ำ

(ขวัญชัย, 2536)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบและจัดตกแต่งสวน

ก่อนลงมือออกแบบและจัดตกแต่งสวน ต้องทำการสำรวจสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศของบริเวณที่จัดสวนให้พร้อมเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดตำแหน่งและเลือกใช้นิคมของต้นไม้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมนั้น

1. สภาพพื้นที่

สภาพดิน

การสำรวจสภาพดินทำให้ทราบสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ทราบคุณสมบัติทางกายภาพของดินว่าเหนียวหรือดินร่วน หรือดินทราย เพื่อจะได้หาหนทางปรับปรุงแก้ไขสภาพดินให้พร้อมที่จะปลูกพันธุ์ไม้ได้อย่างถูกต้อง

ลักษณะพื้นที่

การสำรวจลักษณะพื้นที่ทำให้ทราบสภาพความสูงต่ำของพื้นที่ ทราบความลาดเอียงของพื้นที่ ทราบความจำเป็นในการถมดินเพิ่ม หรือขุดดินบริเวณหนึ่งบริเวณใดออกทราบความจำเป็น ในการแก้ไขระบบระบายน้ำ เป็นต้น

ตำแหน่งและลักษณะอาคาร

การออกแบบที่ต้องเลือกใช้และกำหนดตำแหน่งของต้นไม้ให้เป็นไปในลักษณะที่ส่งเสริมหรือช่วยให้อาคารสิ่งก่อสร้างดูเด่นเป็นสง่าสะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสวนและอาคารได้อย่างกลมกลืน มีความสอดคล้องต้องกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นก่อนการออกแบบจึงควรศึกษารูปร่างลักษณะและตำแหน่งของตัวอาคารให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน

2. สภาพภูมิอากาศ

ทิศทางลม

การสำรวจทิศทางลม จะทำให้ทราบถึงทิศทางและความรุนแรงของลมที่พัดผ่านพื้นที่ เพื่อที่จะได้ป้องกัน และหาทางแก้ไขมิให้สภาพสวนที่จะทำให้เกิดความกระทบกระเทือนได้ เช่น ปลูกไม้ใหญ่บังลม ใช้น้ำพุ่มเตี้ยแทน ไม้พุ่มสูง

ปริมาณแสงสว่าง

พันธุ์ไม้แต่ละชนิดต้องการแสงสว่างไม่เท่าเทียมกัน บางชนิดต้องปลูกอยู่กลางแจ้ง บางชนิดต้องขึ้นในที่ร่มเงา การสำรวจจะทำให้ทราบบริเวณร่มเงา บริเวณกลางแจ้ง ตำแหน่งที่ถูกแสงแดดช่วงเช้า ช่วงบ่ายซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้นิคมให้เหมาะสม

ปริมาณฝน

ปริมาณฝนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการเลือกใช้นิคมเช่นกัน ถ้าสภาพพื้นที่นั้นค่อนข้างแห้งแล้ง ก็ต้องเลือกใช้นิคมที่ขึ้นได้ดีในที่แห้งแล้ง หรือถ้าสภาพพื้นที่นั้นมีฝนตกชุกก็ต้องคำนึงถึงเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พันธุ์ไม้การใช้ไม้คลุมดินควบคู่ไปกับการระบายน้ำออกจากพื้นที่

อุณหภูมิต

อุณหภูมิต เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการเลือกใช้พันธุ์ไม้ ท้องที่ที่มีอุณหภูมิตหนาวเย็นก็ต้องเลือกใช้พันธุ์ไม้อย่างหนึ่ง ท้องที่ที่มีอุณหภูมิตสูงหรือร้อนก็ต้องใช้พันธุ์ไม้อีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น (ภูมิพิชญ์, 2534) ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดสวน นั้นได้มีเหตุผลต่างๆ กันไปมีดังนี้

1. เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สวยงาม มาประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามเพิ่มขึ้น
2. สวนประดับที่มีความสวยงามจะช่วยกระตุ้นให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจอยากรู้อยากศึกษา
3. ทำให้พื้นที่มีขอบเขตเป็นสัดส่วน เป็นที่รวมของพรรณไม้นานาชนิดและช่วยอนุรักษ์วัสดุ

อุปกรณ์ที่นำไปใช้ในการจัดภูมิทัศน์

4. ลดเสียงรบกวน ผู้คนละออกจากภายนอก เพราะพรรณไม้และสิ่งก่อสร้างประดับสวนจะเป็นกำแพงขวางกั้นไว้

5. ทำให้อากาศบริสุทธิ์ขึ้น เพราะต้นไม้และสนามหญ้าจะช่วยกรองอากาศเสียให้เป็นอากาศดี และลดการกระจายของเชื้อโรค

6. มีการแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยจากพื้นที่มากขึ้น เช่นมีมุมสงบพักผ่อนส่วนตัว มีสถานที่ออกกำลังกาย มีพื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัวหรือไม้ผล สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ ฯลฯ

7. ทำให้บ้านหรือที่พักอาศัยดูเด่น ร่มรื่นสวยงาม

8. ช่วยปิดบังส่วนที่ไม่น่าดู เช่นบริเวณที่สกปรกรกรุงรัง ที่ทิ้งขยะ ฯลฯ

9. ก่อให้เกิดความสงบสุขภายในครอบครัว เพราะสมาชิกได้ช่วยกันทำงาน

10. ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถสูง สามารถทำเป็นงานอดิเรก หรืออาชีพหลักได้

11. ความสวยงามจะช่วยทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสุขกายสบายใจ เป็นการพักผ่อนคลาย

ความเครียด

12. ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและศึกษาพรรณไม้ต่างๆ (ประเวศ, 2539)

การจ้างงานอาชีพจัดสวน

การจัดสวนในปัจจุบัน ได้พัฒนาขึ้นเป็นอาชีพ และทำให้เกิดอาชีพเกี่ยวเนื่องขึ้น ตามลักษณะงานทำให้แบ่งกลุ่มอาชีพ ได้เป็น 4 กลุ่ม

1. กลุ่มออกแบบสวน มีหน้าที่ในการออกแบบ ผลิตแบบจะเป็นสวนขนาดเล็ก เช่น สวนจัดตามบ้านพักอาศัย หรือสวนขนาดใหญ่ เช่น สวนสาธารณะตามชุมชนต่างๆ บุคคลเหล่านี้จะต้องมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการการออกแบบสวน ชนิดของสวน ความต้องการของเจ้าของ และชุมชนเป็นอย่างดี กลุ่มออกแบบหรือผลิตแบบสวน ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิสถาปนิก (Landscape Architect)

นักเทคโนโลยีภูมิทัศน์ (Landscape Technologist)

นักออกแบบภูมิทัศน์ (Landscape Designer)

นักออกแบบสวน (Landscape Gardener)

2. **งานก่อสร้างทางภูมิทัศน์ (Landscape Contractor)** ในกลุ่มงานที่ 2 จะเป็นกลุ่มออกแบบดำเนินงานต่อเนื่อง หรือจะเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ทางด้านภูมิทัศน์ มีหน้าที่ซื้อแบบจากกลุ่มที่ 1 มา ประมูลงานก่อสร้างสวนให้เป็นไปตามรูปแบบกำหนดก็ได้ กลุ่มอาชีพนี้กำลังขยายตัวมากขึ้น ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ในงานจัดสวน การอ่านแบบการประเมินราคา การจัดวัสดุ พืชพรรณ กำหนดแผนปฏิบัติงาน

3. **กลุ่มผลิตวัสดุและพืชพรรณ** ที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน กลุ่มนี้มีหน้าที่ผลิตและจำหน่าย วัสดุที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน เช่น หินประดับ ศิลาแลง ระบบน้ำ ไฟได้นำ ไฟสนาม น้ำพุ หิน กรวด ทราาย ดิน ไม้ และอื่นๆ

ผลิตพืชพรรณ ซึ่งประกอบไปด้วยไม้ยืนต้น (trees) ไม้พุ่ม (shrubs) ไม้ดอก (flowering plants) ไม้ประดับ (ornamental plants) พืชคลุมดิน (ground cover crops) หญ้าสนาม (turfgrasses) และพืชพรรณอื่นๆ ต้องเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านไม้ดอก ไม้ประดับ การเลี้ยงดู การจัดการ ภาวะตลาดและความนิยม

4. **กลุ่มดูแลรักษาสวน (Garden Maintenance)** การจัดสวนขยายตัวมากขึ้น บางครั้งเจ้าของสวนอาจมีเวลาในการดูแลรักษาสวนขึ้นตามบ้านพัก สถานที่ราชการ โรงแรม โรงงาน และอื่นๆ กลุ่มอาชีพนี้จะมีเครื่องมือเพื่อใช้ดูแลสวนพื้นฐาน เช่น รถตัดหญ้า กรรไกรตัดแต่ง เครื่องมือตัดขอบ เครื่องพ่นยา และเครื่องมืออื่นๆ มีหน้าที่รับการดูแลรักษาสวน ตามข้อตกลงของเจ้าของงาน

กลุ่มดูแลรักษาสวนต้องมีพื้นฐานความรู้ เกี่ยวกับการจัดการสวน เช่น การจัดการสนามหญ้า การตัดแต่ง การใช้ปุ๋ย การป้องกันกำจัดโรคและแมลง (ประยูทธ, 2532)

การจัดสวนในบ้าน (Home Landscaping)

การจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยทั่วไปนั้น ไม่ต้องการหลักการอะไรมากนัก แต่ต้องการผู้ที่มีความสนใจในธรรมชาติของ “ต้นไม้” พอที่จะรู้จักนิสัยของพืชพันธุ์ที่ท่านจะนำมาปลูก และมีความละเอียดประณีตพอที่จะเข้าใจถึงความงามของ “ศิลปะ” ในการจัดวางสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันพร้อมทั้งมีแรงงาน เพียงพอในการจัดทำการปลูกและการดูแลรักษาต่อมาเพราะการจัดสวนที่จะให้งดงามสมบูรณ์แบบนั้นอาศัยเวลาสักกระยะหนึ่งเพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตงดงามไปตามเจ้าของต้องการและในช่วงเวลานี้อเองที่เจ้าของบ้านส่วนใหญ่มักจะหมดความสนใจในการทำนุบำรุงทำให้สวนที่จัดไว้ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่สำหรับการจัดตกแต่งสวนในบ้านแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ไม่ว่าจะบ้านจะมีขนาดใหญ่ หรือเล็ก ซึ่งส่วนต่างๆ นี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องกับพื้นที่ภายในตัวบ้านทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและความงาม

พื้นที่จัดสวนภายในบ้านแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ส่วนสาธารณะ (Public Area)

เป็นส่วนที่อยู่บริเวณหน้าบ้าน สามารถมองเห็นได้ชัดจากผู้มาเยี่ยมชม ได้แก่ ทางเข้า ประตู ทางเท้า ห้องรับแขก ระเบียง หน้าห้องรับและสนาม ส่วนสาธารณะควรมีเนื้อที่กว้างพอที่จะทำให้ตัวบ้านเกิดความสวยงาม สง่างาม แต่ไม่ใหญ่โตเกินไปจนเปลืองเนื้อที่ของส่วนอื่นๆ ภายในบริเวณบ้าน

2. ส่วนครอบครัว (Family Living Area)

สวนส่วนครอบครัวนี้ต้องสามารถต่อเนื่องกับห้องพักผ่อนของครอบครัวได้สะดวก (โดยทางประตูไม้โซ่หน้าต่าง) สวนส่วนนี้จะเป็นที่พักผ่อนรวมสำหรับครอบครัวและเป็นที่ยุบรวมการแสดงออกต่างๆ ที่เจ้าของบ้านสนใจ เช่น ที่อ่านหนังสือ มุมสำหรับเด็ก ที่นั่งเล่นสำหรับรับประทานอาหารว่าง มุมสำหรับปิกนิกนอกบ้าน สระว่ายน้ำ และสถานที่ที่ออกกำลังกายต่างๆ

3. ส่วนตัว (Private Living Area)

เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกับห้องนอนโดยตรง ซึ่งต้องการความเป็นส่วนตัวเฉพาะมากกว่าบริเวณอื่นๆ บริเวณที่ใช้เป็นที่นั่งเล่นเพื่อรับลมแดด อ่านหนังสือ หรือคุยกันโดยไม่ถูกรบกวนจากบุคคลอื่นๆ ภายในบ้าน

4. ส่วนบริการ (Service Area)

เป็นส่วนที่ต่อเนื่องกับครัว โรงรถ หรือส่วน พักผ่อนของครอบครัวเพื่อบริการในด้านความสะดวกต่างๆ บริเวณเหล่านี้ใช้สำหรับการซักผ้า ล้างจาน ตากผ้า เลี้ยงสัตว์ สวนครัว สวนผลไม้ ห้องเก็บของ ส่วนใหญ่แล้วใช้เพื่อบริการเท่านั้น จึงไม่เน้นเรื่องความสวยงามเท่าความสะดวกในการใช้สอย (เอี่ยมพร, 2530)

การจำแนกแบบของสวนบ้าน

รูปแบบของสวนที่จัดโดยทั่วไปออกเป็น 2 แบบหลัก คือ

1. แบบเรขาคณิต (The geometric) ลักษณะเด่นคือ การจัดเป็นระเบียบ และความสมดุล นิยมจัดในแถบยุโรป จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า European style garden

2. แบบเป็นธรรมชาติ (The landscape garden style) การจัดเป็นแบบลวกแบบ หรือเลียนแบบสภาพธรรมชาติที่งดงาม แล้วนำมาจัดและปรับปรุงเสริมแต่งเพิ่มเติม แต่ยังคงไว้ใ้ในเอกลักษณ์ของธรรมชาติสวนแบบนี้จัดมากในจีนและญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการจัดสวนบ้านในปัจจุบัน ที่นิยมจัดมี 8 แบบที่ตรงกับแบบบ้านทั่วไป

1. แบบเป็นระเบียบ (Formal) หรือเรียกอีกอย่างว่า Formal garden คือการจัดแบ่งพื้นที่สวนเป็นรูปเรขาคณิต การปลูกต้นไม้มีการตัดเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปลักษณะแท่งกลม สีเหลี่ยมปิรามิด รูปสัตว์ การปลูกไม้ใหญ่ ไม้พุ่ม เป็นแถวเป็นระเบียบ การทำสวนกุหลาบ สวนไม้ดอกเป็นแปลงๆ องค์ประกอบอื่นๆของสวนแบบนี้คือ นาฬิกาแดด รูปปั้นหรือปฏิมากรรม น้ำพุตามสี่แยก หรือวงเวียน

2. แบบสวนสมัยใหม่ (Contemporary) สวนสมัยใหม่องค์ประกอบของสวนนิยมใช้พันธุ์ไม้ขนาดกลาง ปลูกในสวน เช่น จีเหล็กอเมริกัน ประดู่แดง อินทนิล โยทะกา กาหลง ทรงบาดาล แปรงล้างขวด ชงโค แสงจันทร์ ราเพช ไม้พุ่มที่ให้ดอก เช่น เข็มต่างๆ นีออน ดอนย่า พุดซ้อน ชวนชม พุ่มพู่ การปลูกปลูกเป็นกลุ่มให้คล้ายคลึง การเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในกรณีที่ใช้ไม้ดอกคลุมดิน นิยมใช้ตอขี้ผึ้ง ฟ้าประคิษฐ์ ผกากรองเลื้อย กระจูดทองเลื้อย เวอร์บีน่า สวนสมัยใหม่การประดับตกแต่งให้คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ อาจมีบ่อน้ำขนาดเล็ก บ่อน้ำแร่ และแสงสว่างยามค่ำคืน

3. แบบสวนแห้ง (Dry garden) ลักษณะสวนแบบนี้ให้ความคิดและความน่าทึ่งในการเจริญเติบโตของพืช พืชที่นิยมใช้จัดสวนแห้ง ได้แก่ เข็มกุดั่น ป่านศรনারายณ์ เฟอ์เคลย์ แคนดัส ถิ่นมังกร และพวกพืชอวบน้ำที่ต้องการน้ำน้อย ในการเจริญเติบโต ปาล์มบางชนิด เช่น ปาล์มสิบสองปันนา โครงสร้างของสวนให้ความรู้สึกด้านการสัมผัสจึงมีองค์ประกอบในการจัด เช่น ก้อนหินขนาดใหญ่ ผนังหินธรรมชาติ บ่อทรายหรือกรวด ทางเดินชมสวน

4. แบบร่มเงา (Shade) การจัดสวนที่อุดมไปด้วยพื้นที่ให้ร่มเงาและพันธุ์ไม้ที่ชอบขึ้นในสภาพร่มหรือแสงน้อย เช่น ไม้ในสกุลสาวน้อยประแป้ง เตยพุ่มนึ่ง ราชนิหินอ่อน พุดฉิม มรกตดำ มรกตแดง ม้าลาย ต้นกระดาศ ก้ามปูหลุด กระดาศตะกั่ว ส่วนไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ได้แก่ ประดู่กิ่งอ่อน ตาเบญจ่า จามจุรี โครงสร้างของสวนให้ความร่มเย็น ร่มรื่นในฤดูร้อน เพื่อแก้ปัญหาการสร้างหลังคาในสวนพื้นที่ลานพัก ชุ่มต้นไม้ เรือนระแนงและศาลาพักในสวน

5. แบบเขตร้อน (Tropical) สวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนชื้น แต่ไม่ได้หมายถึง สภาพฟ้าอากาศเขตร้อน พันธุ์ไม้ที่จัดได้แก่ พวงปาล์ม ชิง คาหลา เดหลี พุทธรักษา หมากผู้หมากเมีย วาสนา เฟิร์นชนิดต่างๆ เช่น ข้าหลวงหลังลาย ชายผ้าสีดา กระแตไต่ไม้ ซึ่งเฟิร์นดังกล่าวชอบขึ้นตามคืบไม้ในสภาพป่าดิบชื้น รวมถึงไม้ชนิดอื่นอีกเช่น สับปะรดสี กล้วยไม้ป่า การจัดสวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนชื้น องค์ประกอบของโครงสร้างที่สำคัญคือ เฉลียง ธารน้ำไหล น้ำตก

6. แบบชนบท (Rustic) การปลูกพืชคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของธรรมชาติ เช่น การปลูกพืชหัว ฤดูกาลหนึ่งอาจให้ความสวยงามในทางใบ พอถึงฤดูกาลเหมาะจึงจะให้ดอก ในทำนองเดียวกันไม้ใบบางชนิด มีการเปลี่ยนแปลงสีของใบ เวลาแตกใบอ่อนจะให้สีเขียวออกสีหนึ่ง เมื่อเวลาใบแก่ก่อนร่วง สีใบอาจเปลี่ยนเป็นสีแดง สีเหลือง หรือสีอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงของสีเกิดจากการปรับตัว หรือการ

ปลูกกลุ่มสนชนิดต่างๆ โครงสร้างองค์ประกอบของการจัดแบบ Rustic เช่น มีรั้วไม้ขรุขระ หินที่มีตามสภาพชนบทหรือท้องถิ่นและองค์ประกอบอีกสิ่งหนึ่งที่สร้างความประทับใจ คือ ธารน้ำไหล ที่มีการทิ้งหินหรือกรวดกลมได้ลำธาร

7. แบบตะวันออก (Oriental) พันธุ์พืชตัวอย่างสำหรับการจัดแบบตะวันออก คือ การใช้ไม้สน แคระ สนเลื้อย สนไทรทอง ไม้พุ่มที่ให้ดอก เช่น เจ็ม เซอร์รี่ โดยตัดควบคุมทรง แต่นิยมมากที่สุด คือ การใช้ไม้ไผ่ โครงสร้างหลักในการจัด ต้องประกอบด้วยศาลาติ่มน้ำชา (Tea garden) ตะเกียงหิน (Stone lantern) รั้วไม้ไผ่ อ่างน้ำหิน (Water basin) ในพื้นที่มีการโรยและวาดลายทรายหรือกรวดให้เป็นรูปต่างๆ

8. แบบสวนป่าพื้นเมือง (Native plant) การจัดใช้ไม้ป่าที่ขึ้นตามท้องถิ่น หรือไม้ป่าในท้องถิ่น ที่ได้รับการเลือกสรรเป็นอย่างดีแล้ว จากผู้เลี้ยงต้นไม้ตามสถานเพาะชำท้องถิ่นว่าสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบของการจัดสวนได้ การจัดสวนป่าพื้นเมือง ต้นไม้ที่ปลูกต้องเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่แบบจงใจ โดยปลูกผสมผสานกับหิน ภูเขาขนาดต่างๆที่มีตามธรรมชาติแถบนั้น ส่วนโครงสร้างอื่นๆ เช่น การสร้างพื้นที่ต่างระดับควรทำด้วยหิน หรือท่อนซุง ม้านั่งหรือเก้าอี้ประกอบสวน ทำจากปึกไม้ หรือจากท่อนซุงเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพบรรยากาศสวนป่า

ที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้น เป็นแบบตัวอย่างการจัดสวนโดยทั่วไป ถ้าจะพิจารณาตามรูปแบบของการจัดสวนที่เป็นแบบธรรมชาติ (The landscape garden style) ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวตะวันออกโดยเฉพาะชาวจีน และญี่ปุ่น ปัจจุบันได้รับความนิยมสูง โดยเฉพาะในบ้านเรา สวนธรรมชาติได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เมื่อหลายปีล่วงมา จนถึงคำกล่าวกันติดปาก และคิดว่าถ้ามีการจัดสวนก็ต้องเป็น “สวนญี่ปุ่น (Japanese garden)” (สมจิตร, 2538)

สวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) การจัดสวนแบบธรรมชาติได้เกิดขึ้นหลังจากที่การจัดสวนแบบประดิษฐ์ได้พัฒนาจนถึงที่สุดแล้วก็เริ่มเสื่อมลง เพราะประชาชนมองเห็นจุดบกพร่องของสวนแบบประดิษฐ์มากขึ้น เนื่องจากสวนแบบประดิษฐ์ในยุคนั้นมีขนาดใหญ่ ใช้ต้นไม้จำนวนมากมายและผู้ที่สามารถจะสร้างสวนแบบนี้หรือเป็นเจ้าของได้ก็มีแต่เฉพาะเศรษฐีขุนนางชั้นผู้ใหญ่หรือราชวงศ์เท่านั้น ประชาชนทั่วไปทำไม่ได้เพราะมีที่ดินไม่มาก อีกทั้งงบประมาณไม่เพียงพอที่จะสร้างสวนสวยๆแบบนี้ได้ ในระยะหลังที่ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพมากขึ้นจึงมีการคิดรูปแบบสวนออกมาใหม่ โดยได้รับอิทธิพลมาจากภาพเขียนธรรมชาติของจิตรกรเอกหลายคนและมาจากนักเขียนอีกด้วย โดยเน้นเรื่องการจัดสวนที่เป็นไปตามธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติให้เข้ามาอยู่ในสวน มีทั้งสนามหญ้า ลำธาร น้ำตก โขดหิน และบางครั้งการจัดสวนแบบนี้ก็เรียกว่า “Naturalistic Styles” ก็ได้ โดยที่อังกฤษเป็นชาติแรกที่ได้พัฒนาและเปลี่ยนรูปแบบสวนประดิษฐ์ให้มาเป็นสวนแบบธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบที่สุด (เอี่ยมพร, 2530)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) เป็นการจัดสวนที่ไม่อาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก แต่อาศัยการเลียนแบบธรรมชาติและจังหวะความสมดุลในการจัดวางแทน มีจุดเน้นที่สนามหญ้ากว้างใหญ่ ปลูกต้นไม้หรือไม้ดอกเป็นกลุ่ม ๆ และปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตในรูปทรงที่เป็นธรรมชาติ ไม่ต้องตัดแต่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต และนำเอาวัสดุที่เป็นธรรมชาติมาตกแต่งสวนมากขึ้น เช่น ต้นไม้หรือซากไม้แห้งและหินประดับสวนเพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ของการจัดสวนแบบธรรมชาติมากขึ้นจะขออธิบายจุดต่างๆที่ควรจดจำในการจัดสวนแบบนี้ให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

ลักษณะแปลน

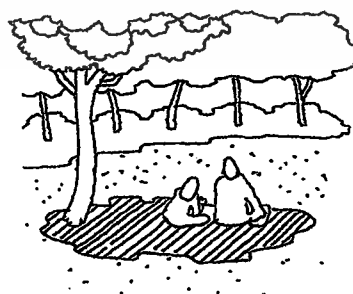
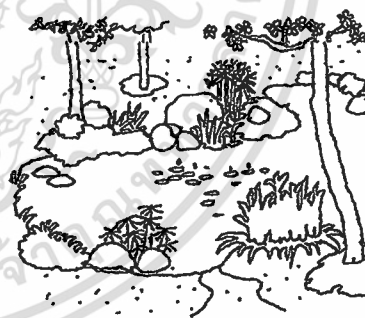
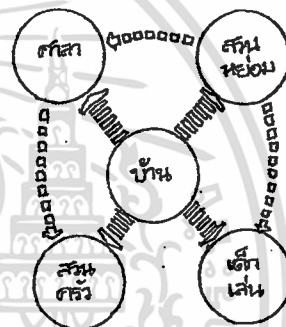
การวางแปลนในสวนแบบธรรมชาติจะมองไปที่ประโยชน์การใช้สอยก่อน โดยจะกำหนดตำแหน่งของพื้นที่ต่างๆ ลงในสวนให้ครบและเหมาะสม เช่น สวนหย่อม ศาลา สนามเด็กเล่น สวนครัวหรือมุมสงบ

เมื่อกำหนดตำแหน่งของจุดต่างๆ ได้เหมาะสมกับสภาพบ้านและสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็จะกำหนดแนวทางเดิน เพื่อเชื่อมโยงจุดต่างๆเหล่านี้

ต่อมาจึงมาออกแบบรูปร่างหน้าตาของสถานที่แต่ละจุดให้มีรูปร่างเหมาะสมเข้ากันได้ เช่น รูปร่างของน้ำตก บ่อปลา รูปทรงของศาลา รูปร่างของทางเดิน หรือกลุ่มต้นไม้ โดยเมื่อออกแบบแล้วให้มองดูเป็นธรรมชาติและสวยงาม

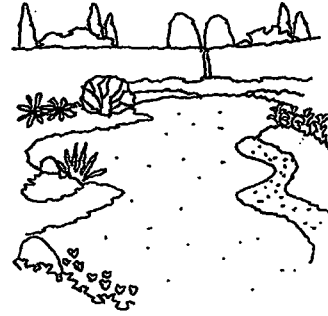
กำหนดต้นไม้ลงในแปลนโดยแบ่งต้นไม้ที่จะปลูกเป็น 3 ชั้น คือ

1. ชั้นบนสุด คือ ไม้ยืนต้นใหญ่ ต้องกำหนดก่อนตามจุดที่ต้องการให้ร่มเงา หรือลดการสะท้อนของแสง อย่างมากเกินไปจะทำให้สวนมีดทึบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ชั้นที่สอง เป็นไม้พุ่มที่มีดอกสวยงามหรือ ใบสวยงาม อาจสูงระหว่าง 1.00-2.00 เมตร ควรพิจารณา ชนิดของต้นไม้ให้เหมาะกับแสงด้วย

3. ชั้นที่สาม ไม้คลุมดินหรือไม้พุ่มเตี้ย (เอียมพร, 2530)

รูปแบบการจัดสวนแบบธรรมชาติ จำแนกออกไว้ 3 ลักษณะมีดังนี้

1. สวนภูเขาจำลอง (Artificial Hill Garden) สวนภูเขาจำลองเดิมญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากเกาหลี เป็นการจัดสวนที่จำลองแบบธรรมชาติและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบ โดยผสมผสานกับวิถีทางชีวิตมนุษย์โดยยึดแก่นแท้ทางด้านปรัชญา องค์ประกอบของสวนภูเขาจำลองประกอบด้วย ภูเขาจำลอง น้ำตก ลำธาร ชายหาด สระน้ำ เกาะแก่ง น้ำพุ และทำจอกระเบื้องแบบธรรมชาติ พืชพรรณที่มีรูปทรงสวยงามตามธรรมชาติ หรือบางครั้งมีการตัดควบคุมทรง ตามภูเขาจำลอง สระน้ำ เกาะแก่ง ใช้หินธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบของการจัด มีการทิ้งหินตามกันของลำธาร นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สะพานหิน ตะเกียบหิน และสนามหญ้า

2. การจัดสวนราบ (Flat Garden) โดยมากจัดในพื้นที่ค่อนข้างแคบ การจัดสวนราบไม่มีเนินเขาจำลอง บ่อน้ำ สระน้ำ แต่จะใช้วัสดุที่เป็นองค์ประกอบของการจัด จินตนาการแทน การจัดสวนแบบราบแบ่งได้เป็น 2 แบบ

2.1 การจัดสวนราบที่เป็นสีเขียว (Evergreen level garden) องค์ประกอบของการจัดประกอบด้วย สนามหญ้าเปิดกว้าง จินตนาการเป็นท้องทะเล กลุ่มหินที่จัดในสนามเปิดจินตนาการเป็นเกาะแก่งหรือบางครั้งปลูกไม้พุ่ม และตัดเป็นกลุ่ม ล้อเลียนหิน แทนการจัดหินจริงๆ มีต้นไม้ที่ปลูกแบบธรรมชาติเป็นป่าฉากหลังเป็นสวนที่เรียบง่าย ดูสบาย ลงทุนต่ำ มีที่พักสายตาอันเป็นจุดก่อให้เกิดความคิดและจินตนาการ

2.2 สวนทิวทัศน์แห้ง (Dry level garden or Dry landscape garden) การจัดสวนทิวทัศน์แห้งญี่ปุ่น ได้รับอิทธิพลมาจากจีน เป็นการจัดสวนตามหลักศาสนาพุทธนิกายลัทธิเซน การจัดสวนราบที่เป็นทิวทัศน์แห้งมุ่งเน้นจินตนาการ และการสร้างสรรค์ความคิด

3. สวนชา (Tea garden) เป็นสวนที่จัดขึ้นเพื่อประกอบพิธีชงชา (tea ceremony) การชงชาภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า Sado = tea cult (ชงชาตามพิธีทางศาสนา) เป็นประเพณีที่ญี่ปุ่นได้รับมาจากเมืองจีน ตามศาสนาพุทธนิกายเซน เดิมในอดีตศาลาชงชา เป็นกระท่อมปลูกสร้างตามไหล่เขา อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ

การจัดสวนขาเป็นการจัดสวนที่เรียบง่าย การออกแบบพื้นที่ของสวนขา 60 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์อีก 40 เปอร์เซ็นต์ สำหรับคุณค่าด้านสุนทรีย์ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดมีอ่างน้ำหิน ตะเกียงหิน ท่อน้ำไม้ไฟ เพื่อไม่ให้หน้าหยด และทำให้เกิดเสียง (สมจิตร, 2538)

การจัดสวนในประเทศไทย

ส่วนการจัดสวนในบริเวณบ้านของไทยเรานั้น นิยมจัดไว้หน้าบ้านมากกว่าหลังบ้าน ทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องด้วยเหตุ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เนื่องจากเนื้อที่สำหรับปลูกบ้านมีจำกัด ผู้ปลูกบ้านมักจะปลูกตัวบ้านอยู่ชิดด้านหลัง ปลดปล่อยไว้ด้านหน้า เพื่อทำเป็นสนามหญ้าปลูกต้นไม้และจัดสวน

ประการที่ 2 เจ้าของบ้านมักจะจัดสวนไว้หน้าบ้านเพื่อเพิ่มความสวยงามแก่อาคารบ้านเรือน และเป็นที่พักผ่อนของครอบครัวตามธรรมเนียม การจัดสวนมักจะจัดสวนไว้ด้วยเพื่อเป็นที่เล่นของเด็กๆ เมื่อสวนเป็นที่พักผ่อน นอกจากนั้นแล้วการจัดสวนไว้หน้าบ้าน ยังเป็นที่เช็ดหน้าซูดตาแก่เจ้าของบ้านอีกด้วย การจัดสวนไว้หน้าบ้านบางบ้านที่มีเนื้อที่มากพอก็อาจจะจัดไว้ด้านข้างของห้องรับแขก เมื่อมีแขกมานั่งที่ห้องรับแขก ก็สามารถเห็นความงามของสวนนั้นได้ สำหรับสวนหลังบ้านนั้น ก็มีการจัดกันบ้างเหมือนกัน แต่ส่วนมากมักจะจัดไว้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนส่วนตัว หรือรับรองเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิดเท่านั้น แต่โดยทั่วไปแล้วมักไม่ค่อยจัดสวนไว้หลังบ้าน เพราะหลังบ้านมักจะทำเป็นที่ใช้สอย เช่น ที่ซักฟอก ตากเสื้อผ้า และเก็บของ เป็นต้น การจัดสวน อาจจะจัดแตกต่างกันออกไปหลายแบบหลายอย่าง (ขวลิต, 2542)

สรุปลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยในอดีต

1. ปลูกพรรณไม้โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม เช่น
 - ทำสวนหมาก สวนพลู มะพร้าว
 - ปลูกไม้ดอกที่มีกลิ่นหอม เช่น ราตรี ลั่นทม ช่อนกลิ่น ไว้ในบริเวณวัดหรือป่าช้า เพื่อใช้ดับกลิ่นเหม็นสาบจากซากศพ
2. จัดสวนประดับเฉพาะบริเวณสถานที่สำคัญ เช่น เขตพระราชฐาน วัด สวนสาธารณะ ถนนสายสำคัญ ๆ ในตัวเมือง
3. รูปแบบของสวน ส่วนมากจัดแบบสวนประดิษฐ์
4. นิยมปลูกพรรณไม้ที่ชื่อเป็นมงคล เช่น ต้นวาสนา วานมหาโชคมหาลาภ ฯลฯ และไม่นิยมปลูกพรรณไม้ที่มีชื่อไม่เป็นมงคลเช่น ต้นโศก รักเร่ ลั่นทม

ลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยปัจจุบัน

1. รูปแบบของสวนเป็นลักษณะสวนร่วมสมัย หรือสวนสมัยใหม่ (contemporary style)
2. การออกแบบสวนจะคำนึงถึงทั้งประโยชน์ใช้สอย ความสวยงาม ประหยัดค่าใช้จ่ายและง่าย

ต่อการบำรุงรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นิยมปลูกไม้ดอก-ไม้ประดับเกือบทุกชนิดไว้ในบ้าน และมีความเชื่อถือเรื่อง โชคลางน้อยลง

ข้อพิจารณาในการออกแบบจัดสวนประดับ มีข้อควรคำนึงดังนี้

1. **ประโยชน์ใช้สอย** กล่าวคือ เมื่อมีการจัดสวนประดับแล้วต้องสามารถใช้ประโยชน์ในส่วนต่างๆ ของพื้นที่ได้ด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของผู้อาศัย เช่น ความร่มรื่น ให้ร่มเงา ป้องกันลม ผุ่นละออง การสร้างบริเวณที่เป็นส่วนตัวการระบายน้ำ การใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีข้อคิดเกี่ยวกับการออกแบบโดยเน้นเรื่องประโยชน์ใช้สอย ดังนี้

1.1 ควรปลูกพรรณไม้ ให้ร่มเงาบริเวณถนน ทางเท้า ลานจอดรถ อาคารสถานที่พักผ่อนต่างๆ

1.2 ควรปลูกพรรณไม้ที่มีกลิ่นหอมบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยดูดซับและปรับสภาพอากาศให้ดีขึ้น

1.3 ควรจัดทำทางเท้าในบริเวณที่มีการสัญจรไปมาเพื่อให้เดินได้สะดวก โดยให้ระลึกรู่วางกาออกแบบที่ดีจะต้องไม่มีการเขียนคำว่า “ห้ามเดินลัดสนาม ” ติดไว้ที่สนามหญ้า

2. **ความสวยงาม** การออกแบบสวนประดับต้องสามารถสนองต่ออารมณ์ความรู้สึก และการรับรู้ทางสุนทรียภาพของมนุษย์ได้ด้วย เช่น ความรู้สึกปลอดภัย โปร่งสบายตา เกิดความประทับใจต่อบรรยากาศ

3. **ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์** เช่นพรรณไม้ หินประดับ กรวด ฯลฯ ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่น โดยพรรณไม้ ถ้าเป็นไปได้ควรเพาะขยายพันธุ์เองหรือจัดซื้อต้นขนาดเล็กไปปลูก จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก

4. **บำรุงรักษาง่าย** การออกแบบสวนประดับที่ดี ควรกำหนดรูปแบบของสวนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ พรรณไม้ที่ทำให้ง่ายต่อการบำรุงรักษา (ประเวศ, 2539)

หลักการเลือกใช้ต้นไม้ตกแต่งบริเวณ (Plant Selection)

ให้ข้อคิดพื้นฐาน 4 ประการในการเลือกต้นไม้ประกอบการจัดสวน คือ

1. **เลือกไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่** ควรเป็นไม้ท้องถิ่น หรือได้รับการเลือกสรรอย่างดีจากนักพืชสวน (nursery men) โดยเฉพาะพิจารณาการเจริญเติบโตได้ดีต่อสภาพดิน ความต้องการน้ำ แสง ร่มเงา

2. **ไม้ที่เจ้าของชื่นชอบสนใจ** การปลูกไม้ในการจัดสวนบ้าน เจ้าของบ้านต้องพึงพอใจ ในชนิดและพันธุ์ไม้ ตลอดจนวิธีการปลูก ตัวอย่างเช่น การปลูกไม้เป็นกลุ่มสายพันธ์เดียวกัน จะมองดูเกิดความรู้สึกเป็นมวลขนาดใหญ่ ยิ่งถ้าพวกไม้ดอก กลิ่นหอม ยิ่งทำให้เกิดจุดศูนย์กลางแห่งความน่าทึ่งและสนใจ

3. **ต้องเหมาะสมกับแปลนการจัดสวนที่กำหนด** โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพของพื้นที่นั้นๆ เช่น ขนาด (Size) ใต้ขนาดและต้องสมบูรณ์

รูปลักษณะ (Form) รูปลักษณะไม้ยืนต้นต้องมองตระหง่าน ยิ่งใหญ่ ถ้าเป็นพืชพวกเจริญเติบโตช้า แผ่ราบ รูปลักษณะก็เป็นพวกพืชคลุมดิน

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของดอกไม้ เปลือก กิ่ง จะมีผลต่อความรู้สึกในการจัด

สี (Color) การจัดที่สีสันไม้ต้องมีสีสรร เพื่อให้ความรู้สึกสดใส อ่อนนุ่ม ร่าเริง

มีกลิ่นหอม (Fragrance) เป็นผลพลอยได้จากดอกไม้ เป็นผลจากการวางแผนสวนที่ดี ต้นไม้ปลูกในสวนต้องมีต้นไม้ที่มีกลิ่นหอม

4. การดูแลรักษาแลความต้องการอื่นๆ ต้องนำเข้ามาพิจารณาประกอบ เพราะการดูแลรักษาเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก ต้องเลือกต้นไม้ปลูกเพื่อการจัดการต่ำ เช่น

ผลร่วง ถ้าต้นไม้เป็นประเภทผลร่วงบ่อย ๆ ทำให้สนามและสวนสกปรก ตัดหญ้าลำบาก ต้องเลือกต้นไม้ที่ผลไม่ร่วงง่าย

ใบร่วง (Leaf drop) ถ้าใบร่วงบ่อยหรือร่วงตลอดปี ทำให้เกิดปัญหาต่อสนาม การจัดการเก็บกวาด ไม้ที่ดีต้องเป็นพวกใบไม่ร่วง (evergreen) หรือถ้าเป็นไม้ใบร่วง (deciduous) ก็ควรเป็นไม้ร่วงเป็นฤดู

ดอกร่วง (Flower drop) บางชนิดดอกสวยงามมาก และบานระยะเวลาสั้น จากนั้นดอกจะร่วงและปลิวกระจาย การเลือกไม้ให้ใหญ่ร่มเงาและให้ดอก การออกดอก ควรเป็นไม้ที่ให้ดอกตลอดปี บานทนหรือถ้าดอกร่วง ควรเป็นไม้ที่ดอกร่วงพร้อมๆกัน จะสะดวกต่อการดูแลรักษา

แมลงทำลาย (Insect damage) ต้นไม้ใหญ่ หรือไม้พุ่ม ต้องทนทานต่อการทำลายของแมลง โดยเฉพาะแมลงที่เจาะตามลำต้น กิ่งก้านทำให้ลำต้นกิ่งก้านโคนหักล้ม เป็นอันตรายต่อผู้เข้าพักอาศัย สกปรกต่อบริเวณ

โรคพืช (Plant disease) ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้ชนิดอื่น ต้องทนทานต่อการทำลายของโรค ถ้าไม่ทนทานหรือต้นไม้ที่ชอบเป็นโรค ยุ่งยากต่อการจัดการ พืชขาดความสมบูรณ์ ทำให้คุณค่าลดลง ค่าใช้จ่ายต่างๆ สูงขึ้น

อัตราการเจริญเติบโต (Rate of Growth) อัตราการเจริญเป็นคุณสมบัติเฉพาะของไม้แต่ละชนิด ถ้าอัตราการเจริญเติบโตช้า การดูแลรักษาง่าย ไม่ต้องยุ่งยากต่อการตัดแต่ง ได้ดูความสวยงามยาวนาน ต้องเลือกต้นไม้ที่มีการตัดแต่งน้อย ทำเร็ว เป็นไม้พุ่ม

โครงสร้างของราก (Root structure) ถ้าต้นไม้ใหญ่ ไม้พุ่มมีระบบรากตื้น จะกระทบต่อคาร์บอน น้ำ แข่งอาหาร กับพืชที่ปลูกผิวดิน ที่มีระบบรากตื้น เช่น หญ้า ไม้คลุมดิน และอื่นๆ การเลือกต้นไม้ระบบรากลึก เป็นประโยชน์ในการไม่แก่งแย่งอาหาร น้ำ ช่วยยึดลำต้นไม่ให้โคล่นล้มง่าย

ความหนาแน่นของใบ (Density of foliage) ไม้ประดับตกแต่งที่ดีต้องมีใบแน่น ไม้ใหญ่ ใบแน่น ทำให้เกิดร่มเงาที่ดี ป้องกันแสงแดดในฤดูร้อน ทำให้บริเวณมีอากาศเย็น กรณีต้องการปลูกให้ร่มเงาและถ้าต้องการปลูก ในสนามหญ้าเปิดกว้าง และมีหญ้าปลูกข้างล่าง ไม้ใหญ่ต้องมีใบโปร่งบาง เพื่อให้หญ้าเจริญเติบโตได้ (สมจิตร์, 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะงานภูมิทัศน์ที่ดี

1. ต้องสามารถทำให้ผู้อยู่อาศัยมีวิถีชีวิตที่ดีกว่า (better for living) หมายถึง การวางแผนการจัด การจัดสร้าง การดูแลบำรุงรักษาหลังการจัดสร้าง ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก มีความหวงแหน เสริมส่งเสริมวิถีการดำรงชีวิตและความสันติในครอบครัว สนองต่อทั้งด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม สุขภาพและอารมณ์
2. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก หมายถึง พื้นที่ใช้สอยทั้งส่วนงานภูมิทัศน์เขียว (greenscape) และส่วนงานภูมิทัศน์คาคแข็ง (hardscape) เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับการนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การออกกำลังกาย การทำงาน การประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่สำหรับจัดเลี้ยง พื้นที่รองรับแขก พื้นที่ใช้สอย และให้ความปลอดภัย
3. สามารถควบคุมสภาพฟ้าอากาศได้ตลอดปี ทำให้บ้านและบริเวณที่มีการจัดงานภูมิทัศน์ให้ ความรู้สึกเย็นสบาย ลดการสะท้อนของแสง แก้ปัญหาหมอกตะกอนของแสง ป้องกันกระแส ลมพัดแรง เก็บอุณหภูมิความชื้น และกระแสลมไว้ในบริเวณ
4. ทำให้อากาศภายในบริสุทธิ์และสะอาด งานทัศน์ที่ดีต้องมีการจัดพืชพรรณเพื่อกรองขั้วฝุ่น ละอองที่เป็นพิษ และฟอกอากาศที่เป็นพิษให้บริสุทธิ์
5. เพิ่มพูนคุณค่าให้แก่บ้าน อาคาร และบริเวณ เมื่องานภูมิทัศน์มีการดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดี มีอายุยาวนาน งานภูมิทัศน์จะช่วยเพิ่มพูนคุณค่าแก่บ้าน อาคาร และบริเวณ ทำให้บ้านอาคารมองดูดี มีความเป็นระเบียบอ่อนนุ่ม ร่มรื่นสวยงาม เด่นสง่า ทำให้บริเวณมีคุณค่าและมีราคามากขึ้น งานภูมิทัศน์ เป็นเครื่องชี้วัฒนธรรม ความเก่าแก่ และจิตใจของผู้อยู่อาศัย
6. ให้ความเป็นอิสระ งานภูมิทัศน์ต้องสร้างเป็นอิสระได้ สร้างกรอบรอบล้อม (enclosure) สร้าง ห้องกลางแจ้ง (outdoor room) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ระนาบระดับพื้นผิวพื้น (floor plane) พื้นที่ระนาบ แนวตั้ง (vertical plane) และพื้นที่ระนาบเหนือศีรษะ (overhead plane) ทำให้เกิดชุดที่ว่างเป็นห้อง ให้ความเป็นอิสระแก่ผู้อยู่อาศัยป้องกันสายตาจากบุคคลภายนอก และสามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกพื้นที่ได้
7. มีความสวยงามชั่ววันจันทร์ งานภูมิทัศน์ที่ดีมีการดูแลรักษาอย่างดี ต้องสามารถคงความสวยงามไว้ได้ตลอดเวลา ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป ยิ่งเวลาเปลี่ยนแปลงไป ความสวยงามและคุณค่ายิ่งเพิ่มขึ้น กลายเป็นความเก่า รูปทรง ผิวสัมผัส สี สัน บางส่วนเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของฤดูกาล เกิดเป็นประวัติศาสตร์ ดำเนินเล่าขานบอกต่อกันมา กลายเป็นสิ่งที่ต้องอนุรักษ์และพึงหวงแหน
8. กำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบลงอย่างเหมาะสม กลมกลืน สอดคล้อง และรับกันกับพื้นที่ กับสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างหลักอย่างเหมาะสมลงตัว
9. มีการดูแลรักษาง่ายและต่ำ ประหยัดเวลา ประหยัดต้นทุนทรัพย์ ประหยัดแรงงาน การจัดงาน ง่ายไม่ซับซ้อน ดังนั้นการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องพยายามค้นหา ทำอย่างไรให้งานภูมิทัศน์มีความสวย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งาม ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า และมีการดูแลบำรุงรักษาง่าย (easy maintenance) และมีการดูแลบำรุงรักษาต่ำ (low maintenance) (สมจิตร, 2538)

การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในสวน

1. หากต้นไม้ล้มตายและตายไป ก็ควรหาต้นไม้มาเปลี่ยน อาจจะใช้ต้นไม้ชนิดเดียวหรืออาจเปลี่ยนชนิดใหม่เพื่อเพิ่มสีสัน และบรรยากาศก็ได้ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาให้มีขนาด รูปทรง และธรรมชาติคล้ายคลึงของเดิม เพื่อจะได้ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของสวนที่เป็นอยู่

2. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ และสมาชิกในครอบครัว เช่น ในขณะที่จัดสวนครอบครัวมีเด็กอาจจะกำหนดให้มีเครื่องเล่น เช่นชิงช้า ม้าหมุน หรือบ้านที่มีบ่อน้ำอาจจะทำรั้วประกอบสวนชั่วคราว เมื่อเด็กโตขึ้นสิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็น ควรปรับปรุงสภาพสวนให้เหมาะสมกับสภาพใหม่

ในทางตรงกันข้ามหากสภาพครอบครัวเดิมไม่มีเด็ก แต่ปัจจุบันมีเด็กก็จะต้องปรับปรุงและเพิ่มเติมในสิ่งที่สนองกับความต้องการและความจำเป็นขึ้นใหม่

3. การแก้ไขต่อเติม หรือเพิ่มเติมตัวอาคารใหม่เนื้อที่ และสภาพสวนก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือจัดสวนอีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมใหม่

4. ในกรณีที่สวนจัดแต่งไว้นานปี อาจเกิดความเบื่อหน่าย อยากแก้ไขปรับปรุงเพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศก็ย่อมทำได้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงพันธุ์ไม้ใหม่ๆ เพื่อทำให้เกิดสีสันและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป

การปรับปรุงแก้ไขสวนเดิมเหลือไว้บางส่วน และแต่งเติมเสริมจัดบางส่วนจะทำงานได้ยากกว่าการรื้อถอน และทำใหม่ทั้งหมดซึ่งนักออกแบบจะต้องพิจารณาอย่าให้เกิดการขัดแย้งกัน (พรรณเพ็ญ, 2540)

อุปกรณ์และวิธีการจัด

อุปกรณ์เขียนแบบ

1. อุปกรณ์ถ่ายภาพ
2. สมุดบันทึกข้อมูล
3. กระดาษเขียนแบบ
 - กระดาษร่าง
 - กระดาษปอนด์
 - กระดาษไข
4. เครื่องมือในการเขียนแบบ
 - ดินสอเขียนแบบ
 - ไม้บรรทัดทึบ (Tree-Square) ไม้ฉากสามเหลี่ยม (Set – Square) ไม้บรรทัดวัดมาตราส่วนย่อ (Scale)
 - วงเวียน
 - เครื่องมือเขียนเส้นโค้ง
 - ปากกาเขียนแบบ รหัส 0.1 – 1.2 มิลลิเมตร
 - คัตเตอร์
 - ยางลบ
5. โต๊ะเขียนแบบ หรือ กระดานรองเขียนแบบ

อุปกรณ์การจัดสวน

1. ตลับเมตร
2. กล้องถ่ายรูป
3. ค้อน ตะปู
4. เลื่อย
5. ปูนซีเมนต์
6. จอบ เสียม พลั่ว คราด บั้งกี
7. กรรไกรตัดกิ่ง กรรไกรตัดหญ้า
8. ไม้กวาดทางมะพร้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนการการออกแบบสวน (Design Process) แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน

1. การสำรวจพื้นที่ (Site Analysis) เป็นการสำรวจสภาพพื้นที่ ตลอดจนการศึกษาข้อมูลจำเป็นว่าด้วย L-O-C-A-T-I-O-N และวิเคราะห์ในทางรูปแผนผังเกี่ยวกับ S-P-A-C-E-S การพินิจผัง ก่อนการเขียนแปลนเป็นการวิเคราะห์ในทางนำไปใช้ปฏิบัติจริง มีการจดบันทึกข้อมูลวิธีการที่ดีที่สุด คือ การจัดรายละเอียดเข้าตาราง การพินิจผังจะช่วยให้การตัดสินใจ ในการเลือกแบบสวน การจัดแบ่งพื้นที่ การเตรียมดิน การปรับดิน การเลือกองค์ประกอบในการจัดสวน ตลอดจนการวางแผนสัมพันธ์ระหว่างบ้านหรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ กับสวน การพินิจผัง อาจเรียกว่า การวิจัยผังบริเวณ หรือ การวิเคราะห์สถานที่ก็ได้

2. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้จ้างหรือเจ้าของโครงการหรือลูกค้า (Client Analysis) การวิเคราะห์ความต้องการทำได้หลายวิธี และวิธีที่ดีที่สุด คือ การสัมภาษณ์เจ้าของบ้านโดยตรง หรือวิธีให้ความอิสระแก่เจ้าของบ้านกรอกข้อมูลลงในแบบตารางกำหนด แต่วิธีการสัมภาษณ์หรือสอบถามโดยตรง เป็นวิธีที่ดีที่สุดเพราะ

ผู้ออกแบบมีโอกาสได้สัมผัสกับเจ้าของบ้าน สมาชิกในครอบครัวโดยตรง ทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนอุปนิสัยใจคอ รสนิยมจำนวนสมาชิกอื่นๆ

เจ้าของงานและผู้ออกแบบจะได้ใช้แนวความคิดประสานสอดคล้องกัน เพื่อให้สวนที่ได้เป็นที่พึงพอใจของทั้งเจ้าของบ้าน และผู้ออกแบบเพราะการออกแบบสวนเจ้าของงานคือผู้ใช้นับว่าเป็นบุคคลเป้าหมายที่มีความสำคัญที่สุด เพราะจะต้องเป็นผู้ ใช้สวนและดูแลรักษาสวน ถ้าการออกแบบและการจัดสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าของงาน การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา การให้คุณค่าแก่สวนจะยาวนานสวนจะเป็นส่วนบันดาลความสุขทั้งทางร่างกาย และจิตใจให้แก่เจ้าของบ้าน สมาชิกภายในบ้าน จนตลอดบุคคลมาเยือน

การจัดอันดับความต้องการ

1. แบบสวน – เป็นเนินดินส่วนหน้า แบบเป็นธรรมชาติด้านหลัง บางมุมเป็นสวนหย่อม พื้นที่บริการ
2. กิจกรรมที่พึงประสงค์ – สวยเรียบเด่น ดูแล่ง่าย ชวนมอง มีไม้ให้ร่ม พันธุ์ไม้สวยงาม
3. ส่วนประกอบ – สนามหญ้าขนาดเล็ก ไม้ตัดดอก ไม้มีกลิ่นหอม อ่างน้ำพุ
4. สิ่งก่อสร้างประกอบ – เรือนเพาะชำ พื้นที่วางชุดโต๊ะสนาม

สรุปการแบ่งพื้นที่สวนแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนสาธารณะ (Public Area) ส่วนบริการ(Service Area) ส่วนที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว (Private Area) และส่วนครอบครัว (Family Area)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเขียนแบบ (Drawing) เป็นการกำหนดตำแหน่งของพรรณไม้ และวัสดุต่างๆ ภายในบริเวณพื้นที่ที่ต้องการจะจัดสวน อาจกำหนดจุดแบบคร่าวๆ โดยการใช้วงกลมในการออกแบบ (Ballon Diagram) การใช้สัญลักษณ์โดยการเขียนแปลน (Plan) หรือการเขียนทัศนียภาพ (Perspective) (กิตติพงษ์, เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ)

3.1 การเขียนรูปร่างกลม (Ballon Diagram) เป็นการกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ลงในแปลนพื้นที่ Sketch มาก่อนการเขียนแบบจริง การเขียนรูปร่างกลมเป็นการกำหนดตำแหน่งองค์ประกอบต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสม โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ในเรื่อง สภาพพื้นที่ดิน ความต้องการของเจ้าของงาน สมาชิกของครอบครัว

ประโยชน์ของการเขียนวงกลม

1. กำหนดความสัมพันธ์ของหน่วยแต่ละหน่วย
2. กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหน่วยกับพื้นที่ บ้านพักอาศัย
3. สามารถเปลี่ยนแปลงปรับจนเกิดความพึงพอใจ ก่อนการตัดสินใจในการเขียนแบบจริง

3.2 การเขียนแผนผัง (Plan) จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

แผนผัง คือ : แบบที่กะกำหนดไว้

: แผนภาพแสดงการจัดในรูปหน้าตัด แนวนอนของโครงสร้าง

: แผนผังพื้น

การมองแผนผังเป็นการมองจากด้านบน (top view) ซึ่งแสดงถึงส่วนกว้าง ยาว ขอบเขตของพื้นที่ จุด และตำแหน่งองค์ประกอบ ทิศทาง สิ่งก่อสร้างต่างๆ ในการจัดสวน
แผนผังการจัดสวนบ้าน

นอกจากแผนผังพื้นแล้วประกอบไปด้วยแผนผังอื่น ๆ เช่น

1. แผนผังแสดงรายละเอียดหรือรูปขยาย (Detail Plan) เป็นการขยายแผนผังบางส่วน ที่เห็นว่าจำเป็นให้ใหญ่ขึ้น และระบุรายละเอียดชัดเจนขึ้นเพื่อสะดวกในการก่อสร้าง เช่น ส่วนของศาลาพักผ่อน สระน้ำ หรือบ่อน้ำ มาตรฐานส่วนเดิมของแปลนพื้นที่ใช้ 1:100 แผนผังรูปขยายอาจเป็น 1:50, 1:25, 1:10

2. แผนผังแสดงทิศทางการสัญจร (Schematic Plan) แสดงถนนทางเดินเท้าในสวน ความสัมพันธ์ระหว่างสวนต่างๆ

3. แผนผังการก่อสร้าง (Construction Plan) เป็นแผนผังแสดงหรือกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุ รูปทรง รูปลักษณะ โครงสร้างที่จำเป็น

4. แผนผังการปลูกต้นไม้ (Planting Plan) คือ แผนผังเกี่ยวกับการกำหนดจุดปลูก ขนาด ชนิดของพันธุ์ไม้ต่างๆที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน

การเขียนรูปอื่นที่จำเป็น

(1) รูปด้าน (Elevation) การเขียนรูปด้านแบบนี้จะขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้ออกแบบที่จะชี้ให้ผู้ดูในด้านที่คิดว่าน่าสนใจ โดยเขียนเส้นลากผ่านแปลนและแสดงทิศทางของรูปด้านในแปลนก่อน แล้วจึงนำมาเขียน สักส่วนในแนตติ้งอีกครั้งหนึ่ง โดยวัดความสูงของต้นไม้จากระดับดินขึ้นไป

(2) รูปตัด (Section) รูปตัดมีความหมายเหมือนกับรูปด้าน เพียงแต่ได้ตัดผ่านโครงสร้างที่ต้องการ เพื่อจะให้ผู้ดูทราบถึงโครงสร้างของสิ่งนั้น ๆ

(3) การเขียนทัศนียภาพ (Perspective) คือการนำเอาภาพแปลนมาเขียนเป็นภาพที่เรามองเห็นด้วยตาจริงๆ ซึ่งเหมือนภาพถ่าย หรือภาพ 3 มิติ ภาพชนิดนี้ไม่แสดงสัดส่วนของวัตถุให้ถูกต้องตามขนาดของจริงได้ จึงไม่นิยมใช้เขียนแบบก่อสร้าง แต่นิยมเขียนเพื่อแสดงรูปลักษณะให้เหมือนของจริง

4. ผลของการออกแบบโดยแบ่งเป็น

4.1 ผลการออกแบบที่เขียนออกมาเป็นผังพื้น

4.2 รูปด้าน (Elevation)

4.3 การเขียนทัศนียภาพ

4.4 ผลการประเมินความพอใจหลังการจัดสวน

5. การประเมินราคา (Estimate) การประเมินราคาค่าจัดสวนประดับ กระทำได้ 2 วิธี ดังนี้

(1) ไม่เรียกร้อยค่าบริการ วิธีนี้เหมาะกับนักจัดสวนที่ยังมีประสบการณ์น้อย เพิ่งเป็นนักจัดสวนใหม่ๆ หรือเป็นนักจัดสวนสมัครเล่น ทำแบบช่วยเหลือเพื่อหาประสบการณ์ให้มากขึ้น ค่าตอบแทนที่ได้รับจะขึ้นอยู่กับความพอใจหรือความมีน้ำใจจากเจ้าของสวน เจ้าของสวนอาจตอบแทนค่าบริการในลักษณะต่างๆ เช่น เลี้ยงอาหาร ซื้อของให้ หรือให้เป็นเงิน การจัดสวนลักษณะนี้ส่วนมากจะจัดในพื้นที่หรือบริเวณที่ไม่กว้างมากนักเช่นบ้านพักอาศัย สำนักงานที่เจ้าของพื้นที่ต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายหรือมีงบประมาณน้อยหรือรู้จักคุ้นเคยกับผู้จัดเป็นพิเศษ ส่วนมากจะไม่มีกรออกแบบเขียนแปลนให้เป็นเรื่องเป็นราว

(2) คิดค่าใช้จ่ายตามระบบวิธีการ เป็นวิธีที่เหมาะสมกับนักจัดสวนที่มีความรู้และประสบการณ์ส่วนมากจะมีการออกแบบ เขียนแปลนก่อนเป็นอย่างดีแล้วจึงประเมินค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งมีรายการสำคัญที่ต้องประเมินดังนี้

วัสดุ วัสดุที่เกี่ยวข้องกับการใช้จัดสวนโดยตรงและวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวนโดยทางอ้อม แรงงาน หมายถึง แรงงานต่อหน่วยงาน และแบบงานตามปริมาณจำนวนแรง

เครื่องมืออุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ เครื่องมือส่วนกลาง และอุปกรณ์เครื่องช่วยงาน

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าใช้จ่ายช่วงการเตรียมงาน ค่าใช้จ่ายช่วงปฏิบัติงานและค่าใช้จ่ายหลัง

ปฏิบัติงาน

กำไร ซึ่งโดยทั่วไปกำไรจะคิดเป็นกำไรสุทธิของราคารวมถึงภาษีด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการจัดสวน (Landscaping Intallation) แบ่งออกเป็น 11 ขั้นตอน

หลังจากที่มีการออกแบบ ประเมินราคา และตกลงกับเจ้าของสถานที่เสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปในการเตรียมงาน เพื่อให้สวนเสร็จตามวันและเวลาที่ต้องการ ซึ่งในการจัดสวนมีขั้นตอนดังนี้

1. การคัดเลือกพันธุ์ไม้ (Getting Plant)

เป็นการสำรวจและหาแหล่งพรรณไม้ที่มีในแบบตามแหล่งต่างๆ โดยพยายามหาทั้งชนิดขนาดของต้นไม้ ขนาด รูปทรง และราคาให้เป็นไปตามที่เสนอต่อเจ้าของสถานที่และควรพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงต้นไม้เข้ามาแทนจากแบบเดิม นอกจากว่าจำเป็นจริงๆ และทราบว่าสิ่งที่มาแทนเป็นชนิดใด รวมทั้งราคาใกล้เคียงกันหรือดีกว่าอย่างไร

2. การกำจัดวัชพืช (Weed Control)

วัชพืชเป็นปัญหาใหญ่ในการจัดสวน ถ้าละเลยปัญหานี้ ช่วงระยะเพียง 2-3 เดือน สวนที่สวยงามก็จะเสื่อมโทรมรกไปทันที วัชพืชในสวนที่กำลังงอกได้แก่ หญ้าชั้นอากาศ หญ้าเหี่ยวหมู หญ้าหวาย หญ้าคา เป็นต้น วิธีที่กำจัดวัชพืช ทำได้ทั้งการใช้แรงงานคน หรือใช้สารเคมี ถ้าเป็นวัชพืชที่กำลังงอกดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้จากเมื่อเตรียมหลุมปลูกต้นไม้แล้วนั้น หลังจากนั้นประมาณ 1-2 สัปดาห์ วัชพืชก็จะขึ้นมาให้เห็น ถ้ามีไม่มากควรใช้จอบถาก แต่ถ้ามีมากควรใช้ยากำจัดวัชพืชฉีดพ่น เมื่อฉีดยาแล้วควรทิ้งไว้นานพอสมควร จึงมีการปลูกหญ้าได้

3. การปรับพื้นที่ (Grading)

การปรับปรุงพื้นที่เป็นงานที่ยากและต้องใช้แรงงานมาก เริ่มจากเตรียมพื้นที่โดยคายหญ้า เก็บวัชพืชเศษวัสดุ อิฐซีเมนต์ กิ่งไม้ ท่อนไม้ออกจากพื้นที่ให้หมดก่อน เพื่อให้หญ้าเจริญได้สม่ำเสมอ และเพื่อป้องกันไม่ให้เครื่องตัดหญ้าได้รับความเสียหายขณะปฏิบัติงาน แล้วใช้หน้าดิน ดินร่วน ถมปรับแต่งพื้นที่ให้ได้รูปเนินดินบริเวณสวนหน้าบ้านตามที่ต้องการ เพื่อให้สนามหญ้ามีความโดดเด่นโดยทั่วไปนิยมปรับแต่งเนินดินให้มีรูปทรงโดยนำปูนขาวโรยแสดงขอบเขตของเนินนั้น ๆ การปรับพื้นที่รอบตัวบ้านในกรณีที่ดินภายในบ้านสูงกว่าพื้นอาคารของบ้านต้องปรับพื้นที่ให้ลาดเทไปสู่จระบายน้ำ ทั้งนี้เพื่อป้องกันน้ำไหลเข้าตัวบ้าน แต่ถ้าถนนภายในบ้านอยู่ต่ำกว่าพื้นบ้านควรปรับพื้นที่ให้ลาดเทไปที่ถนน เพื่อให้ น้ำจากสนามหญ้ารระบายไปที่ถนนแล้วไหลลงสู่ร่องหรือท่อระบายน้ำอีกทีหนึ่ง

4. การจัดวางก้อนหิน (Setting Stones)

หลักการจัดหินที่ดี ให้พิจารณาัยแห่งศิลปะการจัดหิน (rock symbolism) ซึ่งข้อควรคำนึงในการจัดหิน ได้แก่ ควรล้างทำความสะอาดก่อนที่จะนำไปจัดในพื้นที่ เลือกใช้หินที่มีหลายรูปทรงและมีขนาดต่างกัน แล้วพิจารณาจัดวางหินให้ส่วนที่สวยงามที่สุดหันไปทางด้านหน้าของสวน ขุดฝังส่วนฐานของหินให้จมลึกลงไปในดินเล็กน้อย (ประมาณ 2 ใน 10 ส่วนของความหนาหรือความสูงของหิน) เพื่อให้

มองดูเป็นธรรมชาติเหมือนหินโผล่มากพื้นดิน และจัดวางหินให้อยู่ในลักษณะสมดุลสวยงามไม่เอียงหรือตะแคง อาจใช้เศษหินหรืออิฐหูนุนให้หินเอนระดับแล้ว

กลบดินปรับดินให้อยู่ในสภาพเดิม

5. การเตรียมหลุมปลูกพืช (Soil Preparation)

การเตรียมหลุมปลูกพืชควรเตรียมหลุมปลูกไม้ยืนต้น หรือไม้ประธานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่ม และไม้คลุมดินตามลำดับ วิธีการปลูกก็ดูจากตำแหน่งของต้นไม้จากแปลน เมื่อทราบตำแหน่งแล้วให้โรยปูนขาวโดยกะขนาดของหลุมตามชนิดของต้นไม้ ถ้าเป็นไม้ยืนต้นจะขุด $0.8 \times 0.8 \times 0.8$ เมตร เมื่อขุดดินแล้วควรย่อยดินให้ละเอียดแล้วใส่ดินผสมลงไปครึ่งหนึ่งของหลุม ตามด้วยปุ๋ยสูตรเสมอ 1 กำมือ ผสมให้เข้ากัน เมื่อปลูกไม้ยืนต้นเสร็จแล้ว ต่อมาปลูกไม้พุ่มโดยขุดดินให้ลึกประมาณ 0.4-0.5 เมตร และตามด้วยไม้คลุมดิน โดยขุดหลุมประมาณ 0.2-0.3 เมตร

6. การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน (Planting)

เมื่อเตรียมหลุมให้เรียบร้อยแล้วต้องมีการเตรียมดินปลูกต้นไม้ จึงลงมือปลูกต้นไม้ได้ โดยเริ่มกำหนดตำแหน่งของไม้ยืนต้นทั้งหมดในสวนก่อน เพราะไม้ยืนต้นเป็นไม้ใหญ่มีระดับสูงที่สุด แล้วจึงทำการปลูกไม้พุ่ม เมื่อเสร็จแล้วจึงต้องมีการค้ำไม้ 2-3 อัน โดยการจับต้นไม้ให้ตรง แทะไม้ให้ลงในดินค้ำเป็น 3 เหลี่ยม มัดด้วยเชือกให้แน่น เพื่อป้องกันการโยกของต้นไม้ มัดด้วยเชือกให้แน่น เพื่อป้องกันการโยกของต้นไม้ ซึ่งจะทำให้รากของต้นไม้สะเทือนและขาดได้ โดยการปลูกไม้พุ่มในแปลงใหญ่ที่เตรียมไว้ควรเว้นระยะให้พอเหมาะ เพื่อความเจริญเติบโตของพุ่มชนิดนั้น ๆ เมื่อเสร็จแล้วจึงปลูกไม้คลุมดิน ซึ่งในการปลูกไม้คลุมดิน ถ้ากระถางหนึ่งมีหลายต้นควรแยกปลูกเพราะจะทำให้ประหยัด

7. การโรยกรวด หินกลมหรือทราย

โดยวัตถุประสงค์การโรยกรวดเพื่อแสดงจินตนาการและลวดลายต่างๆ ซึ่งกรวด หินกลม หรือทรายมีขนาดเล็ก การทำพื้นที่รองรับจึงมีความจำเป็น ถ้าหากพื้นที่โรยกรวดเป็นพื้นดินอัดแน่นกรวดจะมีความสวยงามอยู่ได้ระยะหนึ่ง เมื่อฝนตกดินอ่อน กรวดจะจมดิน ทำให้กรวดสกปรก วัชพืชต่างๆ ขึ้นแทรก ฉะนั้น ก่อนการโรยกรวด ต้องปรับพื้นที่และใช้ถุงพลาสติกปูรองซึ่งจะช่วยให้ทำความสะอาดกรวดได้ง่าย

8. การปูทางเดิน (Lying Pavements)

เมื่อเสร็จสิ้นการปลูกต้นไม้แล้ว ก่อนที่จะปูหญ้าก็จะต้องสำรวจว่าจะต้องมีทางเดินประกอบสวนหรือไม่ถ้ามีก็ควรดำเนินการในขั้นตอนนี้ การวางทางเดิน ควรวางในจุดที่ผู้คนใช้สอยและเดินผ่านมากๆ ดังนั้นการปูทางเดินจึงเพื่อสะดวกในการใช้สอยและเพื่อป้องกันสวนหรือสนามเสียหาย อีกทั้งยังเพื่อความสวยงามอีกด้วย วัสดุที่ใช้ปูทางเดินก็มีมากมายหลายอย่าง สุดแต่นักออกแบบจัดสวนจะเลือกใช้ความสะดวกในการใช้สอยและความสวยงามไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว วัสดุที่ทำเป็นทางเท้าโดยทั่วไป เส้นผ่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์กลาง 40 เซนติเมตร รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม วงกลมหรือ หกเหลี่ยม ส่วนความหนานั้นแล้วแต่ชนิดของวัสดุ เมื่อได้วัสดุที่ต้องการแล้วก็จะทำการปูทางเดิน ควรฝังดินเล็กน้อย หรือฝังประมาณ 1 ใน 3 ของความหนาพื้นใต้ทางเดินจะต้องแน่นและเรียบเสมอกัน เมื่อปูหญ้าและหญ้าขึ้นแล้วก็จะต่ำกว่าทางเดินเล็กน้อย การวางก็ควรวางให้พอกว่าขาสบายๆ อย่ายัดจนเกินไปหรือถึจนเกินไป แต่ก็อาจจะมียางคอนกรีตบ้าง ยักเยื้องกันบ้าง เพื่อความสวยงาม

9. การปูหญ้า (Law Installation)

การปูหญ้าเป็นงานสุดท้ายของการจัดสวน เพราะเมื่อปูหญ้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว สวนก็จะสวยงามสมบูรณ์เป็นขั้นสุดท้าย หรือพร้อมที่จะส่งมอบงาน ตำแหน่งที่จะปูหญ้าก็จะเป็นบริเวณสวนและส่วนที่เป็นสนาม ควรเลือกหญ้าที่จะปูให้เหมาะสมกับสภาพที่และแสงแดด ถ้าสวนไหนได้รับแสงน้อยก็ควรใช้หญ้ามอลเซีย ถ้าสวนในที่แจ้งก็อาจใช้หญ้านวลน้อย หญ้าญี่ปุ่น หรืออื่นๆ ควรเลือกใช้หญ้าชนิดใดชนิดหนึ่งในแปลงเดียวกัน ไม่ใช่ว่าพอเห็นว่าร่มก็ใช้หญ้ามอลเซีย ส่วนที่มีแดดใช้หญ้านวลน้อย การพิจารณาใช้ควรพิจารณาพื้นที่รวมเป็นส่วนใหญ่ ก่อนปูหญ้าก็ต้องสำรวจความเรียบร้อยและปรับดินให้เรียบอีกครั้ง จากนั้นก็นำหญ้าที่เตรียมไว้มาปู หญ้าที่ใช้ไม่ควรใช้หญ้าค้างคืนเพราะหญ้าจะเหลือง ไม่สวย เมื่อนำมาปูก็จะนำมาวางต่อชิดกัน ไล่ไปเรื่อยๆ ในส่วนที่เป็น ต้นไม้ใหญ่และไม้ประดับอื่นๆ ควรเปิดดินไว้และใช้มีดตัดเป็นวงกลม หรือเป็นแนวให้เรียบร้อยตามสภาพของต้นไม้ เมื่อปูหญ้าเสร็จ อาจใช้ลูกกลิ้ง ๆ ทับหญ้าอีกครั้ง เพื่อให้รากหญ้าแนบติดพื้นและเรียบ แล้วควรรดน้ำตามให้ชุ่ม จากนั้นควรรดน้ำบ่อยๆ วันละประมาณ 2-4 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล) ในสองสัปดาห์แรก

10. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work)

เป็นงานขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวนการจะส่งมอบงาน ให้แก่เจ้าของบ้านนั้นการเก็บงานจำเป็นมากต้องเก็บรายละเอียดของงานทุกส่วนที่เป็นองค์ประกอบของสวนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยมอดดูภาพรวมของสวนต้องสมบูรณ์ ไม่มีที่ติ ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานเป็นไปตามแปลนที่ระบุไว้

11. การตัดหญ้า ให้อปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing, Fertilizing and Pest Control)

หลังจากปูหญ้าได้ประมาณ 3 อาทิตย์ ก็ควรตัดหญ้า ซึ่งจะช่วยให้หญ้าเรียบสม่ำเสมอ เมื่อตัดหญ้าเรียบร้อยแล้วก็ควรให้อปุ๋ยหญ้าและต้นไม้ทุกต้นที่ได้ปลูกไปแล้ว

ผลการดำเนินงาน

1. การพินิจผัง หรือ การสำรวจพื้นที่ (Site Analysis)

1.1 ที่ตั้งและสภาพของพื้นที่

บริเวณบ้านของคุณพณารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา หมู่บ้านชวนชื่น พาร์ควิลล์ บ้านเลขที่ 242/107 หมู่ 17 ซอย 5 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่บ้านโดยประมาณ 275 ตารางเมตร สภาพพื้นที่โดยรอบบ้าน บริเวณทิศเหนือติดกับพื้นที่ว่างเปล่า ข้างบ้านบริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับบ้านเพื่อนบ้าน ส่วนทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับถนนภายในหมู่บ้าน และทุ่งโล่ง

สภาพพื้นที่เดิมบริเวณหน้าบ้านแบ่งออกเป็น 2 ส่วนโดยจะแบ่งเป็นส่วน A (ทิศตะวันออกเฉียงใต้) และส่วน B (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) โดยส่วน A เป็นพื้นที่ว่างเปล่าของสนามหญ้าเดิม มีต้นมะม่วงขนาดใหญ่ 1 ต้น และมีต้นแก้วเดิมที่ปลูกไว้เป็นแนวรั้วระหว่างถนนในบ้าน ส่วนพื้นที่ ส่วน B มีต้นมะยมปลูกไว้ใกล้หน้าประตูทางเข้ารั้วบ้าน สภาพพื้นที่หน้าบ้านจะต่ำกว่าบริเวณหลังบ้าน หรือจัดว่าพื้นที่ของบ้านลาดเทจากหลังบ้านมาหน้าบ้าน

สภาพพื้นที่เดิมบริเวณข้างบ้านส่วน B (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) จะมีพื้นที่ว่างเปล่าของสนามหญ้า แต่เนื่องจากบริเวณส่วนนี้ไม่ค่อยได้รับแสงแดดเต็มที่จึงทำให้หญ้าโทรม

สภาพพื้นที่เดิมบริเวณข้างบ้านฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ จะเป็นพื้นที่โล่งปลูกด้วยทรายล้าง และไม่มีพื้นที่ของดินที่จะทำการจัดสวนได้ในบริเวณนี้

สภาพพื้นที่เดิมบริเวณหลังบ้านส่วน D (ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ) ซึ่งมีพื้นที่โล่งบริเวณใกล้กับห้องครัวและไม่มีต้นไม้ใดๆปลูกอยู่เลย และเนื่องจากพื้นที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร จึงทำให้หญ้าที่ปลูกไว้มีสภาพที่โทรม และท่อระบายจำนวน 2 ท่อภายในบริเวณสวนจึงต้องระวังท่อเป็นพิเศษ

1.2 ลักษณะดิน

สภาพดินเป็นดินเหนียว สังกัดได้จาก ลักษณะเนื้อดินละเอียด มีการระบายน้ำไม่ดี จึงมักมีการท่วมขังของน้ำอยู่เสมอ

1.3 ทิศทางลม

ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ(ลมมรสุมฤดูหนาว)ในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม โดยลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะพัดพาความหนาวเย็นและแห้งแล้งมาสู่บ้าน

ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมฤดูร้อน) จะพัดพาลมมรสุมมาในระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน ช่วงนี้จะมีอากาศร้อนและแห้งแล้ง และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมประจำท้องถิ่น) จะ

1.4 ภูมิอากาศ

ในแต่ละเดือนจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และมรสุม ช่วงความชื้นสูงสุด คือ เดือนกันยายน และช่วงความชื้นต่ำสุด คือ เดือนเมษายน

1.5 แหล่งน้ำ

ได้รับจากน้ำประปาของหมู่บ้าน

1.6 วัสดุอุปกรณ์

จะมีแนวท่อระบายน้ำอยู่รอบๆบริเวณตัวบ้าน และแนวสายไฟใต้ดินอยู่แนวถนนคอนกรีตเข้าข้างตัวบ้าน และมีถังพักน้ำเสียอยู่รอบๆบริเวณสวนทั่วบ้าน

2. การสัมภาษณ์เจ้าของสถานที่ (Client Analysis)

บุคคลที่อยู่ในบ้าน	ความต้องการและความพอใจ
1. คุณพนารัตน์ จงเพิ่มพรวัฒนา (เจ้าของบ้าน)	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบ ไม้ใบสีเขียว - ชอบสวนในร่ม - ต้องการลานพักผ่อนสำหรับวางโต๊ะสนามบริเวณหลังบ้าน - ต้องการสวนไม้บริเวณข้างบ้าน - ต้องการสวนที่โรยกรวดสีขาวบริเวณข้างบ้าน - ต้องการปลูกต้นไม้ใหญ่บริเวณหน้าบ้านบริเวณสวน A - ต้องการปลูกไม้มีกลิ่นหอมบริเวณสวน B - ต้องการ ไม้ที่มีกลิ่นหอม
2. คุณวรัญญา ศรีเสวก (ญาติเจ้าของบ้าน)	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการอ่างน้ำพุบริเวณสวนหลังบ้าน - ต้องการต้นไม้มงคลตามหลักความเชื่อ เช่น ทับทิมหนู หมากแดง - ต้องการให้มีบริเวณสนามหญ้า - ต้องการให้สวนหน้าบ้านสวน A มีเนินดินหน้าบ้าน - ต้องการไม่ให้ผลรับประทานได้ เช่น มะม่วง - ต้องการพรรณไม้ที่มีความทนทาน - ต้องการทางเดินแบบธรรมชาติ - ชอบต้นไม้ที่มีลักษณะสูงโปร่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเขียนแบบ (Drawing)

เป็นการกำหนดตำแหน่งของพรรณไม้ และวัสดุต่างๆ ภายในบริเวณพื้นที่ที่ต้องการจะจัดสวน อาจกำหนดจุดแบบคร่าวๆ โดยการใช่วงกลมในการออกแบบ (Ballon Diagram) การใช้สัญลักษณ์โดยการเขียนแปลน (Plan) หรือการเขียนทัศนียภาพ (Perspective)

3.1 การใช่วงกลมในการออกแบบ (Ballon Diagram)

เป็นการกำหนดโครงร่างคร่าวๆลงในแปลนพื้นที่โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่การสัมพัทธ์ความต้องการของเจ้าของบ้าน มาใช้เป็นแนวความคิดในการออกแบบ จะแบ่งส่วนใหญ่ ๆ ในการใช้พื้นที่ในการใช้ประโยชน์ได้ 4 ส่วน และจะสามารถคัดเลือกวางตำแหน่งวงกลมในแต่ละส่วน และแสดงทิศทางการสัญจรเชื่อมโยงวงกลมและกิจกรรมต่างๆ

ส่วน A บริเวณหน้าบ้าน (ทิศตะวันออกเฉียงใต้) จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่ม 1 จะจัดเป็นสวนหย่อมโดยจะทำเป็นเนินดินบริเวณหน้าบ้านซึ่งเนินดินนี้จะติดตัวบ้าน จะจัดเป็นแบบสวนหินประดับ เน้นอาคารบ้านมีสวนหย่อมไม้ดอกไม้ประดับ ที่สามารถมองจากห้องรับแขกหรือจากระเบียงหน้าบ้าน ภายในสวนใช้เป็นที่เดินเล่นหรือออกกำลังกายได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเด่นให้กับตัวบ้าน ส่วนกลุ่ม 2 จัดไม้ดอกไม้ประดับบริเวณแนวรั้วบ้าน โดยใช้พรรณไม้พุ่มเตี้ยที่ไม่บังลมจากทางลมหน้าบ้าน และปลูกไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ไว้เพื่อทำให้สวนมีร่มเงา และมีกลิ่นหอมของดอก เพื่อเพิ่มความสวยงามและสดชื่นให้แก่สวนบริเวณหน้าบ้านนี้

ส่วน B บริเวณหน้าบ้านส่วนด้านข้าง (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) ใช้กลุ่มไม้หอมเพื่อเพิ่มกลิ่นหอมให้กับสวนและเมื่อมองออกจากตัวบ้านจะไม่เห็นความแข็งกระด้างของกำแพงบ้าน และทำการจัดสวนโดยใช้ไม้คลุมดินจัดวางอย่างเป็นระเบียบและมีสีสันของดอกสวยงาม และจัดปูพุ่มหญ้าขนาดเล็ก และทำการปลูกไม้พุ่มขนาดกลางที่มีกลิ่นหอมและไว้บังสายตาจากห้องน้ำของเพื่อนบ้าน เมื่อมองออกมาจากห้องรับแขก และปลูกต้นคัตแค้ไว้บริเวณข้างบ้าน ซึ่งติดกับรั้วของเพื่อนบ้าน เพื่อให้ความหอมของดอกคัตแค้ป้องกันกลิ่นเหม็นของต้นชะอมของเพื่อนบ้าน

ส่วน C บริเวณข้างบ้าน (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) พื้นที่โล่ง เป็นส่วนที่ต่อเนื่องที่อยู่ระหว่างสวนหน้าบ้าน (ส่วน A) กับสวนหลังบ้าน (ส่วน B) โดยวางต้นไม้ที่มีทรงพุ่มแผ่กว้าง และสูง เพื่อสามารถช่วยปิดบังสายตาจากถนนภายในหมู่บ้าน และสามารถบังแสงแดดในเวลาบ่ายได้ และป้องกันฝุ่นละอองจากถนน และจัดสวนไม้ใบที่มีสีสนสวยงาม และมีโรยกรวดสีขาวเพื่อให้สวยดูสวยงาม

ส่วน D บริเวณหลังบ้าน (ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ) มีการแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน มีมุมสงบพักผ่อนส่วนตัว และรับรองเพื่อนสนิท โดยจัดทำลานพักผ่อน และมีการจัดสวนอ่างน้ำพุนขนาดเล็ก เพื่อให้สวนมีความรู้สึกสดชื่นและเย็นสบาย

3.2 การออกแบบผังพื้นที่ (Plan)

ผังพื้นที่ (Plan) หมายถึง ปลายเส้นที่แสดงให้เห็นขอบเขต หรือลักษณะรายละเอียดของวัตถุโดยการมองจากที่สูงมาเป็น 2 มิติ

Master Plan คือ ผังพื้นที่ที่สมบูรณ์แล้วครอบคลุมตำแหน่งอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ โดยใช้สัญลักษณ์แทนพรรณไม้และวัสดุที่ใช้จัดสวนส่วนมากจะเป็นพื้นที่ที่กว้างๆ

จากการแบ่งพื้นที่จะสามารถอธิบายลักษณะของกิจกรรมต่างๆ ได้ดังนี้

พื้นที่ส่วน A เดิมมีสนามหญ้าและมีต้นแก้วปลูกไว้เป็นแนวรั้วของสวน และมีเนินดินเป็น 2 ชั้น เมื่อทำการปรับปรุงใหม่เป็นสวนหย่อมซึ่งประกอบด้วย

1. สวนหย่อมบริเวณหน้าบ้าน สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ โดยทำการปรับเนินดินจากเดิมที่มี 2 ชั้น ให้เป็นเนินดินชั้นเดียว เพื่อจะเน้นให้สวนบริเวณหน้าดูแลกว้างขึ้น และมีการจัดวางหินประดับบนบริเวณเนินดิน และใช้ไม้คลุมดินที่มีใบและดอกที่มีสีส้มสวยงาม
2. สวนหย่อมบริเวณรั้วประตูหน้าบ้าน โดยปลูกไม้ยืนต้นไว้หน้าบ้าน และคงต้นมะม่วงบริเวณใกล้รั้วบ้านไว้คงเดิม และสร้างความสวยงามด้วยกลุ่มไม้พุ่มคลุมดิน โดยปลูกลักษณะเป็นเส้นโค้งสวยงาม และเพื่อลดความกระด้างของสวน และปลูกไม้พุ่มที่มีกลิ่นหอมเพื่อเพิ่มกลิ่นหอมและมีชีวิตชีวา และมีการจัดวางทางเดินหินทรายให้เป็นระบบ

พื้นที่ส่วน B เดิมเป็นพื้นที่โล่ง มีต้นมะยมเดิมที่ปลูกอยู่ติดกับรั้วหน้าบ้านเมื่อทำการปรับปรุง

1. กลุ่มสวนหย่อม มีไว้เพิ่มความร่มรื่น ต้นไม้ที่เลือกใช้เป็นไม้พุ่มที่มีความเจริญเติบโตปานกลางเพื่อสวนจะได้สวยงามคงทนและไม่ต้องตัดแต่งบ่อย และเป็นไม้หอมเพื่อเพิ่มกลิ่นหอมให้กับสวน และเมื่อมองจากตัวบ้านจำได้ไม่เห็นความกระด้างของกำแพงบ้าน และเป็นบังสายตาจากบ้านเพื่อนบ้าน
2. จัดสวนหย่อมขนาดเล็ก โดยใช้ไม้คลุมดินที่มีดอกสีส้มสวยงาม เพื่อเพิ่มสีสันเสริมให้สวนส่วน A ให้มีความเด่นมากขึ้น เช่น พุดพิชญา เข็มพิชญาโลก

พื้นที่ส่วน C เดิมเป็นพื้นที่โล่ง เมื่อทำการปรับปรุงได้จัดสวนไม้ในร่มที่มีลักษณะไม้ใบที่สวยงาม

1. ทำการปลูกไม้ขนาดใหญ่ที่สามารถให้ร่มเงากับตัวบ้านเพื่อป้องกันไม่ให้แสงส่องเข้าสู่ตัวบ้าน สาเหตุให้บ้านร้อนยิ่งขึ้นในเวลาบ่าย โดยใช้ไม้จำพวกไผ่เลี้ยง

2. จัดสวนหย่อมในร่มบริเวณรอบๆ ใต้ต้นไม้เลี้ยง โดยจะใช้ไม้ใบที่มีสีเขียวสวยงาม และใช้กรวดสีขาวประดับสวยทำให้สวนดูแลสว่าง และสดใส เน้นพรรณไม้ในร่มดูแลง่ายสร้างจุดเด่นให้กับสวน

พื้นที่ส่วน D เดิมเป็นพื้นที่โล่งที่ไม่ได้รับการดูแล เมื่อทำการปรับปรุงได้จัดสวนหย่อม

1. สวนหย่อมซึ่งเพิ่มความร่มรื่นและเด่นให้กับสวนกรวดที่มีอ่างน้ำพุขนาดเล็ก โดยการจัดสวนเป็นสวนกรวด มีกรว้างอ่างน้ำพุให้มีความกลมกลืนกับสวน เอเพิ่มบรรยากาศของสวนเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนในเวลาเย็น
2. มีลานพักผ่อนให้แก่กับสวน โดยได้จัดวางใกล้กับสวนกรวดที่มีอ่างน้ำพุ ใช้สำหรับวางชุดโต๊ะสนามเพื่อไว้สำหรับรับรองเพื่อนสนิท หรือไว้เป็นมุมพักผ่อนหย่อนใจในเวลาเย็น

3.3 การออกแบบรายละเอียด

จะแสดงให้เห็นถึงรูปตัดของสวนเมื่อมีการปรับปรุงภูมิทัศน์เสร็จเรียบร้อย เพื่อให้ผู้อ่านแบบสามารถมองเห็นภาพโดยรวมเมื่อเสร็จและให้อ่านแบบเข้าใจและสามารถเห็นภาพได้ก่อนปฏิบัติงานจริง

การประเมินราคา (Estimate)

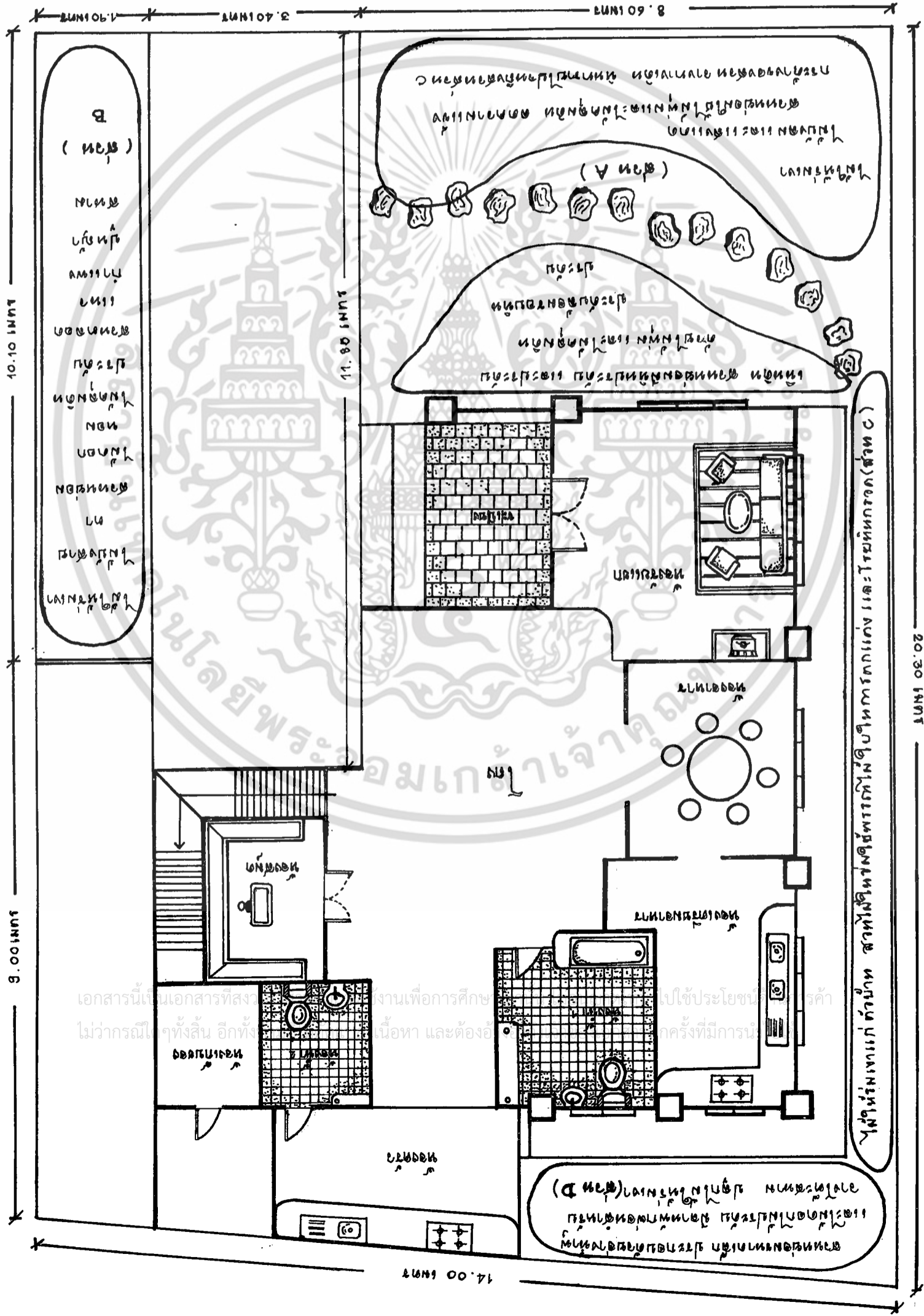
ในการจัดสวนนั้นมีหลายขั้นตอน และทุกขั้นตอนต้องมีการประเมินราคาถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สวนเสร็จสมบูรณ์ ตามแปลนที่เสนอต่อเจ้าของสถานที่ไว้ ดังนั้นการประเมินราคาจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงสวน หรือการจัดสวนใหม่ เพราะจะทำให้ทราบถึงราคาหรือค่าใช้จ่ายในการจัดสวน ซึ่งมีหลายขั้นตอนและทุกขั้นตอนต้องมีการประเมินราคาถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สวนเสร็จสมบูรณ์ตามที่แบบแปลนแสดง โดยแสดงหัวข้อการประเมินราคาออกดังนี้

1. ราคาของพรรณ ไม้
2. ราคาของวัสดุและสิ่งก่อสร้างต่างๆ
3. แรงงาน คือ ค่าแรงต่อหน่วยงาน และงานตามปริมาณจำนวนแรง
4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าใช้จ่ายช่วงเตรียมงาน
5. กำไร และค่าออกแบบสำหรับนักออกแบบสวน

เพื่อให้การประเมินราคามีประสิทธิภาพ ควรจะประเมินราคาทันทีหลังจากที่ออกแบบเสร็จ เพื่อป้องกันการผิดพลาดเนื่องจากการขึ้นลงของราคาหรือค่าแรงอื่น ๆ

การประเมินราคาจะเป็นดังนี้

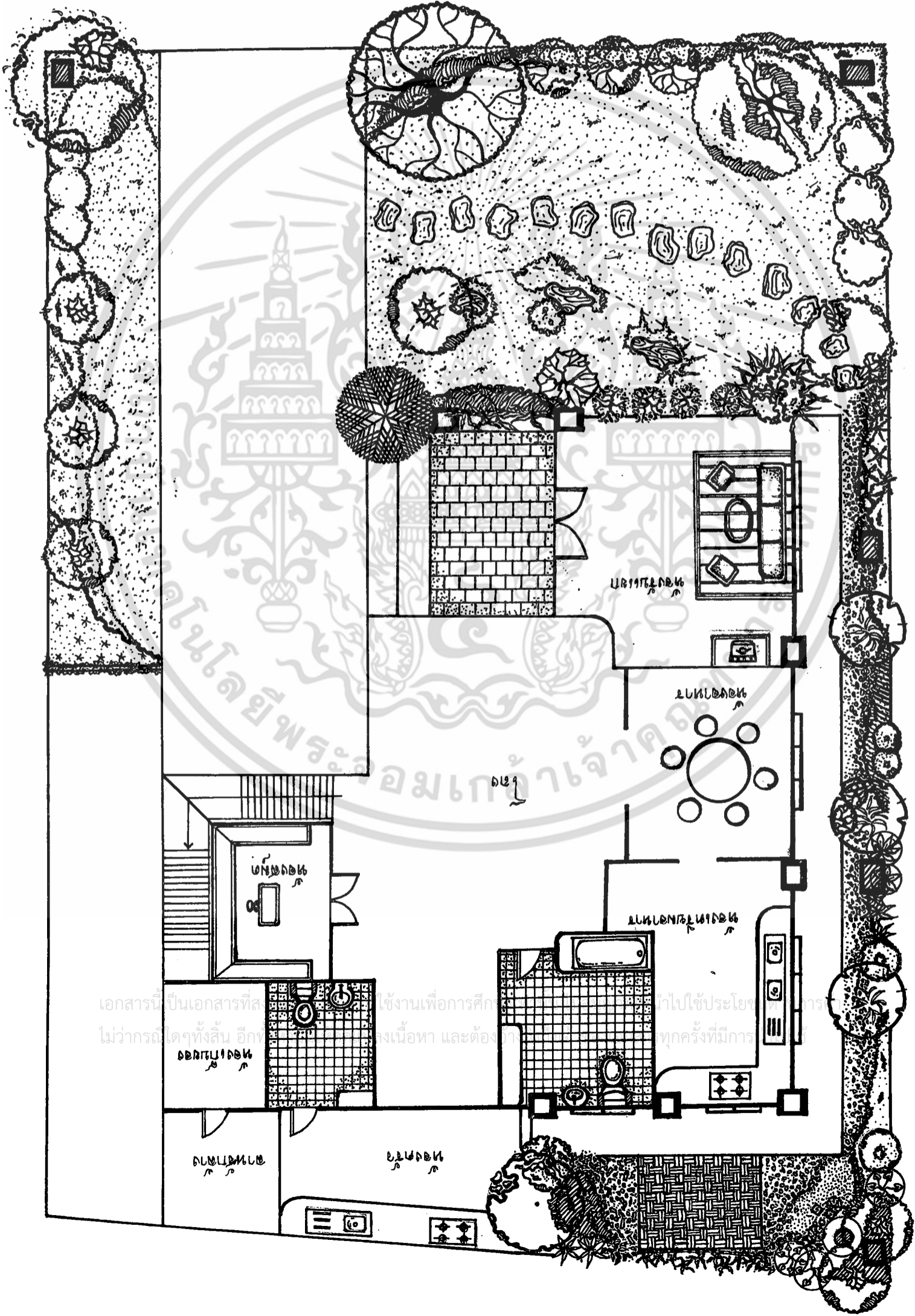
ไปรษณีย์

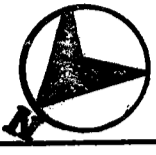
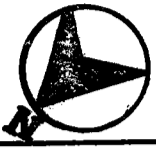
ภาพที่ 2 Ballon Diagram

	1 : 75 Scale
	2 / 5

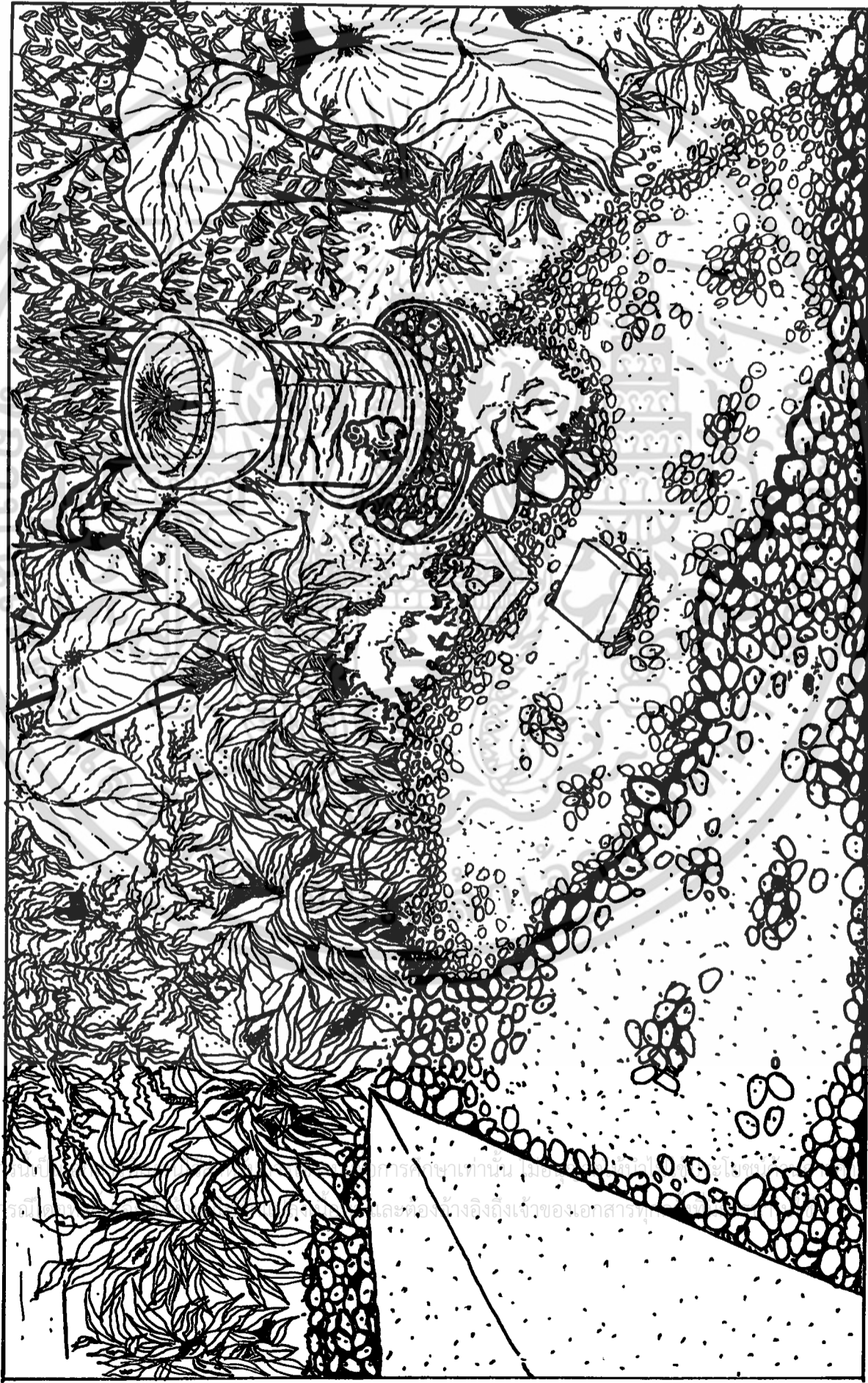
โถงหาพิเศษ

ภาพที่ 3 Master Plan

	<p>ทิศทางของอาคาร และทิศทางของถนน</p>	<p>Scale 1 : 75</p>
	<p>พื้นที่รวม : ๒๕๐ ตารางเมตร</p>	
<p>พื้นที่ใช้สอย : ๑๕๐ ตารางเมตร</p>		

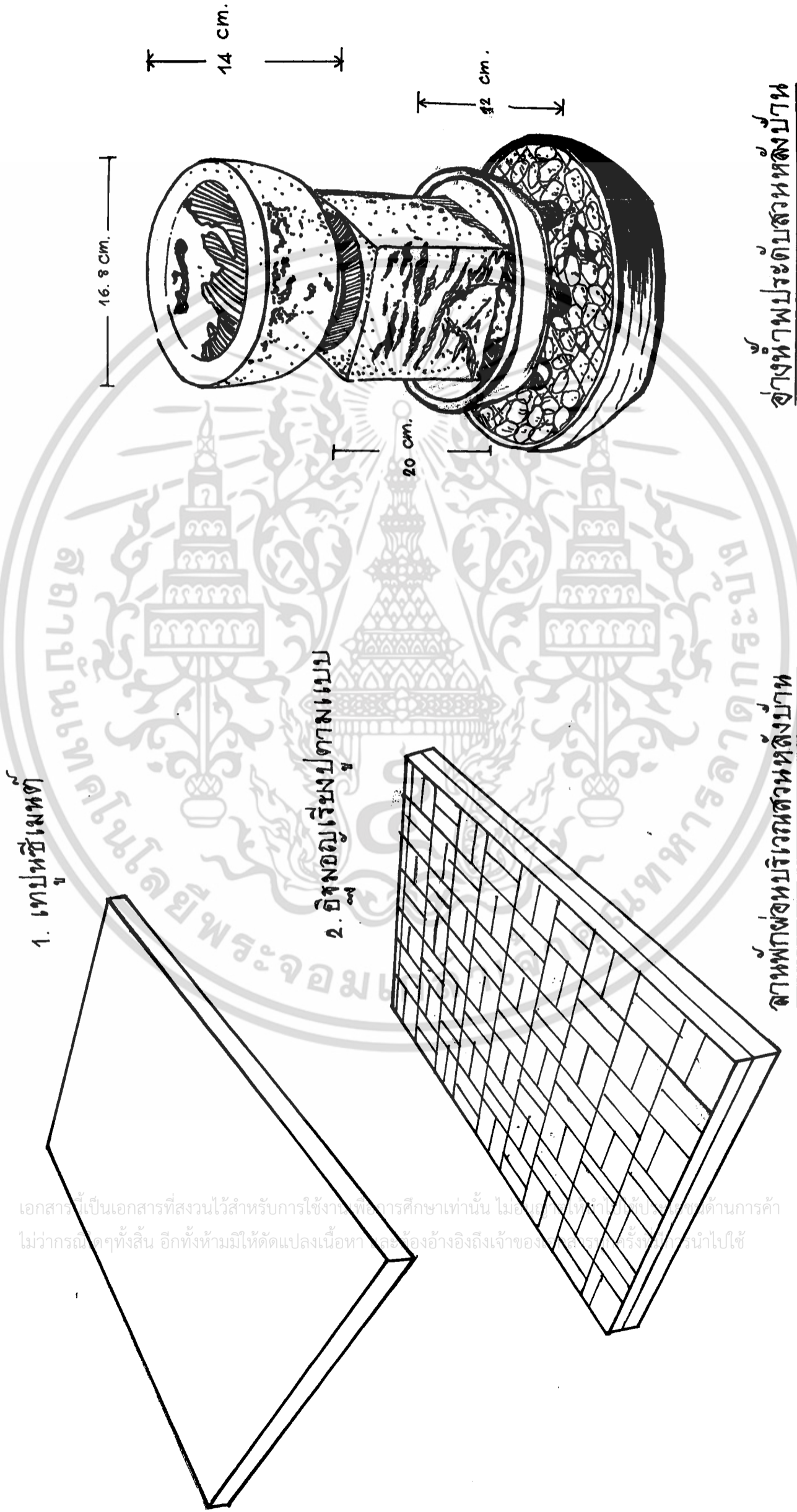
ปัญหาพิเศษ

ภาพที่ 4 Perspective

๑/๔	๒. ในระนาบของภาพเขียน หนึ่งจุดรวมสายตา จุดตัดของเส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง - มุมมอง	
	จุดตัดของเส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง : เส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง	
	เส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง : เส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง	: เส้นตั้งฉากกับเส้น มุมมอง

ปัญหาพิเศษ

ภาพที่ 5 Detail Plan

ตารางการประเมินราคา (Estimate) ตามลักษณะงาน

1. ราคาพรรณไม้

ลำดับที่	ชนิดพรรณไม้	ขนาด (กว้าง / ตื้น)	จำนวนต้น (กว้าง / ตื้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม
A.	มะยม (เดิม)	สูง 3.5 เมตร	1	-	-
B.	มะม่วง (เดิม)	สูง 2.0 เมตร	1	-	-
C.	โมก (เดิม)	สูง 2.5 เมตร	1	-	-
D.	จันทร์กระจ่างฟ้า (เดิม)	ไม้เลื้อย	3	-	-
1.	โมกพวง	สูง 1.5 เมตร	3	70	210
2.	พุดพิชญา	สูง 2 นิ้ว	50	4	200
3.	เข็มแคระ	สูง 2 นิ้ว	70	3	210
4.	หลิวใต้หวัน	สูง 2 นิ้ว	100	2	200
5.	คัตเค้า	กระถาง 6 นิ้ว	3	70	210
6.	ลิ้นกระบือ	สูง 2 นิ้ว	140	1.5	210
7.	ปีป	สูง 4.0 เมตร	1	800	800
8.	เอื้องทอง	สูง 4 นิ้ว	60	2	120
9.	พุดน้ำบุศย์	กระถาง 6 นิ้ว	3	50	150
10.	หุปลำช้อน	สูง 2 นิ้ว	70	1.5	105
11.	มะขามเทศค้าง	สูง 4 นิ้ว	60	4	240
12.	พุดซ้อน	กระถาง 6 นิ้ว	3	50	150
13.	แก้วเจ้าจอม	กระถาง 18 นิ้ว	1	300	300
14.	โมกแคระ	กระถาง 12 นิ้ว	2	80	160
15.	กำแพงเงิน	สูง 4 นิ้ว	20	5	100
16.	สนเลื้อย	กระถาง 10 นิ้ว	2	70	140
17.	ทับทิมหนู	กระถาง 6 นิ้ว	5	40	200
18.	ม่วงมงคล (โคลงเคลง)	กระถาง 10 นิ้ว	1	70	70
19.	บานเช้า	กระถาง 6 นิ้ว	10	10	100
20.	ลิ้นมังกร (ชาว)	สูง 4 นิ้ว	8	15	120
21.	คาคทับทิม	สูง 2 นิ้ว	30	1.5	45
22.	หมากแดง	สูง 2.0 เมตร	1	450	450
23.	หีบไม้งาม	กระถาง 6 นิ้ว	1	50	50
24.	เกี๋ยงแก้ว	สูง 2 นิ้ว	60	1	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ชนิดพรรณไม้	ขนาด (สูง / ต้น)	จำนวนต้น (สูง / ต้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม
25.	ไผ่ฟิลิปปินส์	สูง 2 นิ้ว	20	10	200
26.	เฟิร์นใบมะขาม	สูง 4 นิ้ว	25	9	225
27.	คล้าริบบิ้น	สูง 4 นิ้ว	10	45	450
28.	ไผ่เลี้ยง	สูง 2.0 เมตร	3	60	180
29.	คล้าม้าลาย	สูง 4 นิ้ว	7	40	280
30.	ว่านนางค่อม	กระถาง 10 นิ้ว	1	60	60
31.	ฉัตรแก้ว	กระถาง 10 นิ้ว	2	50	100
32.	หนวดปลาหมึกแคระ	กระถาง 6 นิ้ว	3	20	60
33.	เอื้องหมายนาต่าง	กระถาง 6 นิ้ว	2	70	140
34.	คล้าหลังแดง	กระถาง 10 นิ้ว	2	80	160
35.	คล้าแววมยุรา	กระถาง 6 นิ้ว	4	30	120
36.	เดหลีใบมัน	กระถาง 6 นิ้ว	15	25	375
37.	เสน่ห์จันทร์แดง	กระถาง 10 นิ้ว	3	30	90
38.	โมกซ้อน	สูง 2.0 เมตร	2	70	140
39.	เดหลีใบกล้วย	กระถาง 6 นิ้ว	5	10	50
40.	มหาหงส์	สูง 6 นิ้ว	3	30	90
41.	พุดสามสี	กระถาง 12 นิ้ว	1	350	350
42.	พวงแสดต้น	กระถาง 6 นิ้ว	9	15	135
43.	หญ้านวลน้อย	-	65	15	975
				รวมราคาพรรณไม้	8,780

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ราคาวัสดุและสิ่งก่อสร้าง

ลำดับที่	ชนิดวัสดุ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม
1.	หินทรายปูทางเดิน	13 แผ่น	15	195
2.	ดินถม + ทราย	4 คิว	200	800
3.	ดินผสมปลูก	65 ลูก	15	975
4.	ปุ๋ยคอก	20 ลูก	15	300
5.	กรวดขาว เบอร์ 4	17 ลูก	50	850
6.	กรวดน้ำตาล เบอร์ 3	1 ลูก	50	50
7.	อ่างน้ำพุนหินทราย	1 ชุด	1,000	1,000
8.	อิฐมอญแบบรู	300 ก้อน	1	300
9.	หินสี่เหลี่ยมลูกเต๋า	2 ก้อน	20	40
10.	หินทรายหัก	10 แท่ง	5	50
11.	หินประดับ	3 ก้อน	350	1,000
12.	ขุยมะพร้าว	3 กระสอบ	30	90
13.	ยากำจัดปลวก	1 ขวด	95	95
14.	ยากำจัดวัชพืช	2 ขวด	130	260
รวมราคาวัสดุ				6,005

3. ค่าแรงงานและการขนส่ง

ค่าจ้างแรงงานจำนวน 5 คน รวมเวลาทั้งสิ้น 4 วัน (120 บาท/คน/วัน) = 2,400 บาท

ค่าขนส่ง = 1,500 บาท

รวมราคาพรรณไม้ + อุปกรณ์ + ค่าจ้างแรงงาน + ค่าขนส่ง = 8,780 + 6,005 + 2,400 + 1,500 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น = 18,685 บาท

* หมายเหตุ ราคานี้ไม่รวม ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด + กำไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

หลังจากเขียนแบบเสนอรายการและได้ตกลงประเมินราคากับเจ้าของบ้านแล้ว จะต้องวางแผนและเตรียมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามขั้นตอน เพื่อให้งานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและได้ผลงานที่ดี การดำเนินงานและขั้นตอนการจัดสวนที่สำคัญมีดังนี้

1. การคัดเลือกพันธุ์ไม้ และ จัดหาวัสดุตกแต่งสวน

เป็นการสำรวจเตรียมพันธุ์ไม้และอุปกรณ์ตกแต่ง โดยหาแหล่งซื้อพันธุ์ไม้และวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่างๆ ปัจจุบันมีแหล่งผลิตและจำหน่ายพันธุ์ไม้มากมาย แต่ละแห่งมีการผลิตและจำหน่ายไม่เหมือนกัน โดยพยายามหาพันธุ์ไม้และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ต้องมีทั้งชนิด ขนาด จำนวน รูปทรง สีต้น และราคาให้ตรงตามที่เสนอต่อเจ้าของสถานที่ และพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงต้นไม้อื่นเข้ามาแทนจากแบบเดิม นอกจากว่าจำเป็นจริงๆ และทราบว่าสิ่งที่มาแทนเป็นชนิดใด รวมทั้งราคาใกล้เคียงกันหรือดีกว่าอย่างไร

2. การกำจัดวัชพืช (Weed Control)

การกำจัดวัชพืช และเก็บเศษวัสดุต่างๆ ออกจากพื้นที่ ควรที่จะทำการปรับพื้นที่ ในการกำจัดวัชพืช ทำได้ทั้งการใช้แรงงานและใช้สารเคมี คือ หญ้าที่กำจัดไม่ยากก็จะใช้จอบถากหญ้าที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่ จะจัดสวน แล้วทำการเก็บเศษวัชพืชออก ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อให้ดินแห้ง แล้วจึงทำการย่อยดินและเก็บวัชพืชออกให้มากที่สุดอีกครั้ง ส่วนสวนที่ผู้จัดทำได้จัดนั้นมีหญ้าเหี่ยวหมูขึ้นเป็นจำนวนมากซึ่งกำจัดได้ยาก จึงทำการกำจัดหญ้าโดยหลังจากย่อยดิน และเก็บวัชพืชแล้ว จึงใช้ยากำจัดวัชพืชฉีดพ่นให้ทั่วบริเวณที่มีหญ้าเหี่ยวหมูขึ้นอยู่ และเมื่อฉีดยาแล้วควรทิ้งไว้นานพอสมควร จึงมีการปลูกหญ้า และต้นไม้อื่นๆ ต่อไปได้ การกำจัดวัชพืชควรมีอยู่เรื่อยๆ เพื่อป้องกันวัชพืชงอกขึ้นมาอีก

3. การปรับพื้นที่ (Grading)

การปรับพื้นที่ หรือการเตรียมพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน เป็นขั้นตอนต่อจากการกำจัดวัชพืช ซึ่งดูจากแบบที่กำหนดไว้ในตอนแรกว่าพื้นที่ส่วนใดที่ต้องการเป็นพื้นที่ราบ ส่วนใดที่ต้องการเนิน โดยเริ่มจากการเตรียมพื้นที่โดยคายหญ้า เก็บวัชพืช เก็บเศษหิน เศษกระเบื้อง เศษปูนซีเมนต์จากการก่อสร้าง ต่อไม้เศษพลาสติกต่างๆ เศษวัสดุเหล่านี้อย่าให้ฝังลงในพื้นที่จัดสวน เพื่อจะให้หญ้าเจริญได้สม่ำเสมอ และเพื่อป้องกันไม่ให้เครื่องตัดหญ้าได้รับความเสียหายขณะปฏิบัติงาน แล้วใช้หน้าดิน ดินร่วน ถมปรับแต่งพื้นที่ให้ได้รูปเนินดินบริเวณสวนหน้าบ้านตามที่ต้องการ เพื่อให้สนามหญ้ามีความโดดเด่น โดยทำปรับแต่งเนินดินให้มีรูปทรงโดยนำปูนขาวโรยแสดงขอบเขตของเนินนั้น ๆ การทำเนินดินในสวนหย่อมหน้าบ้านควรทำลักษณะเนินเป็นหลังเต่าเล็กน้อย มีลักษณะเป็นธรรมชาติ ผสมผสานกลมกลืนกับกลุ่มหินและพรรณไม้ และปรับพื้นที่ราบในสวนให้ลาดเทลง เนื่องจากถนนภายในบ้านอยู่ต่ำกว่าพื้นบ้านการปรับพื้นที่รอบตบ้านจึงปรับพื้นที่ให้ลาดเทไปที่ถนน เพื่อให้ น้ำจากสนามหญ้าระบายไปที่ถนนแล้วไหลลงสู่ร่องหรือท่อระบายน้ำ ทั้งนี้เพื่อป้องกันน้ำไหลเข้าตัวบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การวางก้อนหินประดับ (Setting Stones)

เนื่องจากหินประดับมีหลายขนาด แต่ละก้อนมีน้ำหนักมาก การเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดอันตรายขณะขนย้าย และระมัดระวังรักษาผิวรูปทรงของหินไม่ให้มีรอยขีดข่วนหรือแตกหัก ส่วนในการจัดสวนในครั้งนี้ได้ทำขนย้ายหินประดับโดยการพลิก และใช้กระสอบรองแล้วหิ้วหิ้วท้าย และควรล้างทำความสะอาดเอาดินออกเสียก่อนที่จะนำไปจัดในพื้นที่ โดยเลือกใช้หินที่มีหลายรูปทรงและมีขนาดต่างกัน จำนวน 3 ก้อน จัดแล้วให้มองดูเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านไม่เท่า และพิจารณาจัดวางหินให้อยู่ในส่วนที่สวยงามที่สุดหันไปทางด้านหน้าของสวน ขุดฝังส่วนฐานของหินให้จมลึกลงไปในดินเล็กน้อย (ประมาณ 2 ใน 10 ส่วนของความหนาหรือความสูงของหิน) เพื่อให้มองดูเป็นธรรมชาติเหมือนหินโผล่มาพื้นดิน และจัดวางหินให้อยู่ในลักษณะสมดุลสวยงามไม่เอียงหรือตะแคง อาจใช้เศษหินหรืออิฐหุนให้หินได้ระดับแล้วกลบดินปรับดินให้อยู่ในสภาพเดิม

5. การเตรียมหลุมปลูกพืช (Soil Preparation)

การเตรียมหลุมปลูกพืชควรขุดหลุมปลูกไม้ขนาดใหญ่ก่อนแล้วไล่ลงมาเป็นไม้ขนาดกลาง และสุดท้ายเป็นแปลงปลูกไม้ขนาดเล็ก โดยใช้ไม้ขนาดใหญ่ใช้เป็นไม้ประธานมักเป็นไม้ยืนต้น วิธีการปลูกก็ดูจากตำแหน่งของต้นไม้จากแปลน เมื่อทราบตำแหน่งแล้วให้โรยปูนขาวโดยกะขนาดของหลุมตามชนิดของต้นไม้ ขุดหลุมให้กว้างและลึก สามารถปลูกต้นไม้ได้อย่างสะดวก ถ้าเป็นไม้ยืนต้นจะขุดเป็นหลุมเดี่ยวขนาดหลุมประมาณ 0.7-0.8 เมตร (กว้าง × ยาว × สูง) เมื่อขุดดินแล้วควรแยกส่วนของดินที่ขุดขึ้นมาไว้เป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นหน้าดิน (Top soil) อีกส่วนเป็นดินชั้นล่าง (Sub soil) แล้วทำการย่อยดินที่ขุดขึ้นมาให้ละเอียด ผสมดินรอกันหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก กับดินชั้นบน ในขณะที่เตรียมหลุมหากพบเศษวัชพืชก็ต้องเก็บทิ้ง ดินที่ขุดขึ้นมานำไปย่อยให้ละเอียดแล้วใส่ดินผสมไปครึ่งหนึ่งของหลุม ตามด้วยปุ๋ยสูตรเสมอ 1 กำมือ เมื่อปลูกไม้ยืนต้นเสร็จแล้ว ต่อมาปลูกไม้พุ่มโดยขุดดินให้ลึกประมาณ 0.4-0.5 เมตร และตามด้วยไม้คลุมดิน โดยขุดหลุมประมาณ 0.2-0.3 เมตร ขุดเป็นแปลงใหญ่ตามที่แบบกำหนด การผสมดิน การปลูก เช่นเดียวกับการปลูกไม้พุ่ม

6. การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน (Planting)

เมื่อเตรียมหลุมเรียบร้อยแล้วต้องมีการเตรียมดินปลูกต้นไม้ จึงจะลงมือปลูกต้นไม้ได้ เริ่มจากการกำหนดตำแหน่งของไม้ยืนต้นทั้งหมดในสวนก่อน เพราะไม้ยืนต้นเป็นไม้ใหญ่มีระดับสูงที่สุดแล้วจึงทำการปลูกไม้ยืนต้นเสียก่อน โดยจะใช้ดินที่ขุดขึ้นมาแยกไว้เป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นหน้าดิน (Top soil) อีกส่วนเป็นดินชั้นล่าง (Sub soil) แล้วทำการย่อยดินที่ขุดขึ้นมาให้ละเอียด ผสมดินรอกันหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก กับดินชั้นบน แล้วใส่ดินผสมลงไปครึ่งหนึ่งของหลุม ตามด้วยปุ๋ยสูตรเสมอ 1 กำมือ ผสมให้เข้ากัน ส่วนดินชั้นล่างใช้กลบปากหลุม เมื่อเสร็จแล้วจึงต้องมีการค้ำไม้ 2-3 อัน โดยการจับต้นไม้ให้อยู่ตรงกลางหลุม วางไม้ไผ่ลงในดินค้ำเป็น 3 เหลี่ยม มัดด้วยเชือกให้แน่น เพื่อป้องกันการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โยกของต้นไม้ มักด้วยเชือกให้แน่น เพื่อป้องกันการโยกของต้นไม้ ซึ่งจะทำให้รากของต้นไม้สะเทือนและขาดได้ ส่วนการปลูกไม้พุ่มในแปลงใหญ่ที่เตรียมไว้ควรเว้นระยะให้พอเหมาะ เพื่อความเจริญเติบโตของพุ่มชนิดนั้น ๆ เมื่อปลูกไม้พุ่ม และวางสิ่งประดับสวนเสร็จแล้วก็ถึงขั้นตอนที่จะปลูกไม้เล็กสุดท้าย คือไม้คลุมดิน ตั้งแต่ประเภทเฟิร์น เก๊กคิ้ว แก้ว คาคัททิม หลิวได้หวัน และอื่นๆ อีกซึ่งเป็นไม้ที่มีกอเล็ก ๆ ซึ่งจะปลูกเป็นกลุ่มรูปทรงอิสระตามที่แบบกำหนดไว้ ไม้คลุมดินนี้เหมาะที่จะใช้ประกอบ และปลูกชอกแซกไปกับกลุ่มหินประดับ กลุ่มไม้ใหญ่ ไม้พุ่ม แนวถนนหรือทางเดิน แนวกำแพงหรือผนังบ้าน เพื่อลดความกระด้างของคอนกรีต และเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในสวนระหว่างหินประดับ ต้นไม้ และทางเดิน ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งในการปลูกไม้คลุมดิน

7. การโรยกรวด หินกลมหรือทราย

ปรับแต่งพื้นที่บริเวณสวนข้างบ้านที่จะปลูกรดให้เรียบ แล้วทุบดินให้แน่นๆ เพื่อป้องกันการทรุดตัวในภายหลัง ใช้ไม้ เหล็ก หรือเสียม จิกพื้นที่เพื่อทำแนว ให้มีลักษณะโค้งเว้าตามที่ต้องการ และใช้ถุงพลาสติกปูรองซึ่งจะช่วยให้ทำความสะอาดรดได้ง่าย แล้วจึงนำกรวดที่ล้างทำความสะอาดแล้วมาวางเรียงซ้อนกันอย่างเป็นอิสระ แต่ถ้าไม่ปูถุงพลาสติก เมื่อปลูกรดไปนานๆ แล้วกรวดจะจมหายไปในดิน ทำให้กรวดสกปรก และเมื่อมีวัชพืชหรือหญ้าขึ้นแซม ทำให้กำจัดได้ยาก

8. การปูหญ้า (Law installation)

ก่อนที่จะปูหญ้าควรปรับพื้นที่ให้เรียบอีกครั้ง เตรียมดินให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุดเพื่อหญ้าจะได้เจริญเติบโตได้ดีมีความสวยงาม ถ้าเตรียมดินไม่ดีจะเกิดปัญหาต่างๆตามมาจากหลัง เช่น ดินเกิดการยุบตัว มีวัชพืชขึ้น ทำให้การดูแลรักษาและการจัดการยุ่งยากดินที่เหมาะสมแก่การปูหญ้า ควรเป็นดินที่มีระบายน้ำได้ดีมีค่าความเป็นกรด ค่า (pH) ระหว่าง 6.0-6.5 หลังจากจัดองค์ประกอบของสวน วางหิน ปลูกพรรณไม้ ฯลฯ เสร็จแล้วให้ย่อยปรับเกลี่ยดินให้อยู่ในลักษณะเดิม และดำเนินการปรับปรุงดินให้มีคุณภาพดีเหมาะสมแก่การปลูกหญ้า ขั้นตอนต่อไปใช้คราด คราดปุย ปูนขาว ทราย ให้กระจายคลุกเคล้าเข้ากับดิน กำจัดและเก็บวัชพืชอีกครั้ง โดยขูดเก็บรากเหง้าของวัชพืชโดยเฉพาะหัวเห็บหมู ต้องเก็บออกให้หมด ปรับเกลี่ยดินให้เรียบตามสภาพพื้นที่ตามที่ต้องการ จากนั้นจึงใช้ลูกกลิ้งบดอัดให้แน่นสม่ำเสมอไม่ให้เป็นหลุมเป็นบ่อ รดน้ำในพื้นที่ที่จะปลูกหญ้าให้ชุ่มชื้น เริ่มด้วยการหว่านปุ๋ยคอกรองพื้นบางๆ แล้วหญ้าแบบเต็มแผ่นโดยหญ้าที่ใช้ในการจัดสวนนี้ใช้ได้ หญ้าขนาดเล็ก ซึ่งเป็นหญ้าที่โตเร็ว ดูแลง่าย ทนทานต่อการเหยียบย่ำ ปลูกได้ดีในดินทุกสภาพ ต้องการแสงแดดโดยตรง และเริ่มปูจากด้านในของสวนเรียงหน้ากระดานทยอยออกมาถึงขอบนอกของสนาม แล้วใช้ไม้ทุบให้ทั่ว หรืออาจใช้ลูกกลิ้ง ๆ ทับหญ้าอีกครั้ง เพื่อให้รากหญ้าแนบติดกับพื้นดินและเรียบ เมื่อปูเสร็จแล้วควรรดน้ำตามให้ชุ่ม จากนั้นควรรดน้ำบ่อยๆ วันละประมาณ 2-4 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล) ในสองสัปดาห์แรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การปูทางเดิน (Lying Pavements)

ควรปูทางเท้าหลังจากที่หญ้าเรียบรื้อยแล้ว เมื่อดูจากแปลนถึงทิศทางแล้ว ก็กำหนดแนวทางเท้า บนสนามหญ้าให้ถูกต้อง อาจใช้ปูนขาวโรยเป็นแนวทางตามแบบ วัสดุที่ทำเป็นทางเท้าโดยทั่วไป เส้นผ่าศูนย์กลาง 40 เซนติเมตร รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม วงกลมหรือ หกเหลี่ยม ส่วนความหนาแน่นแล้วแต่ชนิดของวัสดุ เมื่อได้วัสดุที่ต้องการแล้วก็จะทำการปู โดยปูห่างจากจุดศูนย์กลางของแผ่น ประมาณ 60 เซนติเมตร ถ้าใกล้กันเกินไปจึงหว่ากระเด็นจะพลาดได้ เมื่อวางแผ่นทางเท้าขึ้นคั้งหญ้าที่ตัดไว้ออก ปรับระดับบนพื้นที่ให้เรียบรื้อย แล้วใส่ทรายเกลี่ยให้ทั่ว ลองวางแผ่นทางเท้ากะว่าให้สูงกว่าหญ้าประมาณครึ่งหนึ่งของความหนาแน่นแผ่นทางเท้า เมื่อเสร็จแล้วลองเดินดู ถ้าแผ่นทางเท้ายังกระดกหรือเอียงไปทางใดทางหนึ่งก็ยกแผ่นนั้นออกแล้วทำการปรับให้เรียบอีกครั้งหนึ่ง

10. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work)

เป็นงานขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวน ก่อนที่ทำการส่งมอบงานให้แก่เจ้าของบ้านควรตรวจสอบความเรียบร้อยภายในสวนให้แน่ชัดเสียก่อน มีต้นไม้ หรือวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งสวน หรือรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ เสียหายหรือไม่ และถ้ามีความเสียหายก็ควรทำการแก้ไข และซ่อมแซมทันที เนื่องจากการจะส่งมอบงานให้แก่เจ้าของบ้านนั้น การเก็บงานจำเป็นมากต้องเก็บรายละเอียดของงานทุกส่วนที่เป็นองค์ประกอบของสวนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยมองดูภาพรวมของสวนต้องสมบูรณ์ ไม่มีที่ติ ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานเป็นไปตามแปลนที่ระบุไว้

11. การตัดหญ้า ให้น้ำปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing, Fertilizing and Pest Control)

หลังจากปูหญ้าได้นานประมาณ 3-4 สัปดาห์ให้เริ่มตัดหญ้าได้ ซึ่งจะช่วยให้หญ้าเรียบสม่ำเสมอ หลังจกนั้นเมื่อครบ 10 วัน หรือ 15 วัน ให้ตัดหญ้าครั้งครั้ง เมื่อตัดหญ้าเรียบรื้อยแล้วก็ควรให้น้ำปุ๋ยหญ้า และต้นไม้ทุกต้นที่ได้ปลูกไปแล้ว

การประเมินหลังการจัดสวน

หลังจากจัดสวนเรียบรื้อยแล้วได้ออกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลความพอใจของเจ้าของบ้านและสมาชิกภายในครอบครัว โดยนำมาประเมินผลเป็นตัวเลขและเขียนกราฟเปรียบเทียบค่าความพอใจซึ่งแบ่งออกเป็น

- ค่าความพอใจด้านความสวยงาม
- ค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอย และความเหมาะสม

การให้คะแนนแบ่งเป็น

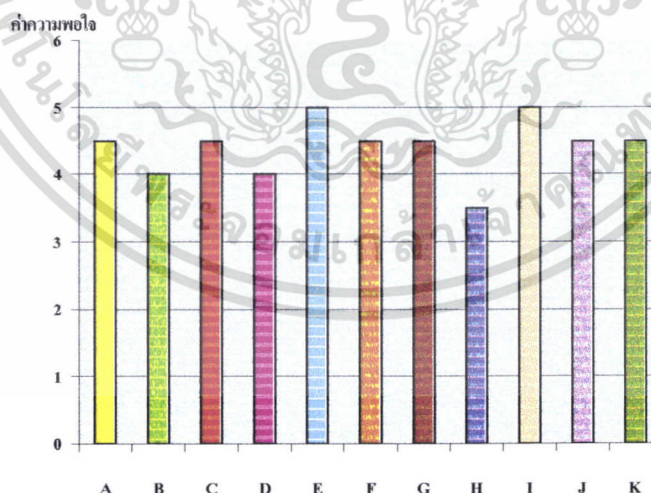
- 5 คะแนน หมายถึง ดีมาก
- 4 คะแนน หมายถึง ดี
- 3 คะแนน หมายถึง พอใช้ (ค่ากลาง)
- 2 คะแนน หมายถึง ต้องแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม

สิ่งที่ประเมิน	คุณพนารัตน์	คุณวรัญญา	เฉลี่ย
ชนิดต้นไม้	4	5	4.5
การใช้สีสັນ	4	4	4
การใช้รูปทรงต้นไม้	5	4	4.5
การใช้ไม้ดอก	4	4	4
การใช้ไม้ใบ	5	5	5
การจัดกลุ่มต้นไม้	5	4	4.5
การใช้จำนวนต้นไม้	5	4	4.5
หินประดับสวน	3	4	3.5
กรวดประดับ	5	5	5
ทางเท้า	4	5	4.5
อุปกรณ์แต่งสวน	5	4	4.5

ภาพที่ 6 แสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม

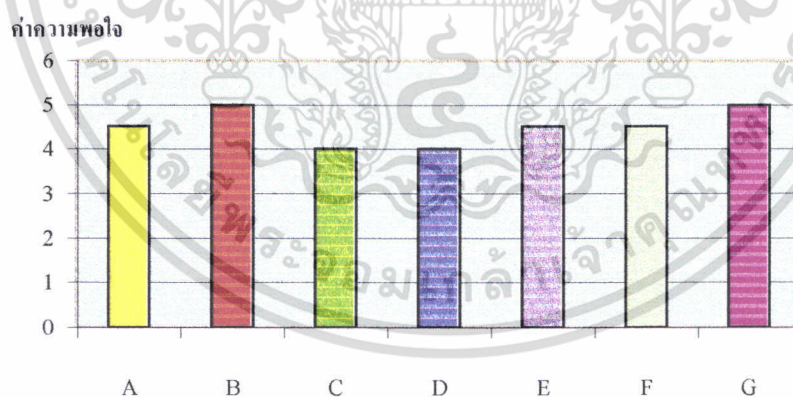
A = ชนิดต้นไม้ B = การใช้สีสັນ C = การใช้รูปทรงต้นไม้ D = การใช้ไม้ดอก E = การใช้ไม้ใบ
F = การจัดกลุ่มต้นไม้ G = การใช้จำนวนต้นไม้ H = หินประดับ I = กรวด J = ทางเท้า K = อุปกรณ์สวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

สิ่งที่ประเมิน	คุณพณรัตน์	คุณวรัญญา	เฉลี่ย
ต้นไม้ให้ร่มเงา	5	4	4.5
ไม้ประดับ	5	5	5
สนามหญ้า	4	4	4
ก้อนหิน	4	4	4
ลานพักผ่อน	4	5	4.5
เนินดิน	5	4	4.5
ทางเท้า	5	5	5

ภาพที่ 7 แสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

A=ต้นไม้ให้ร่มเงา B=ไม้ประดับ C=สนามหญ้า D=ก้อนหิน E=ลานพักผ่อน F=เนินดิน G=ทางเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงพื้นที่ก่อนและหลังทำการปรับปรุงภูมิทัศน์

ภาพที่ 8 ภาพแสดงพื้นที่ตัวบ้านที่ทำการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

ภาพที่ 9 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน A) ที่สะดวกออกเฉียงใต้ก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน A) ที่ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ได้หลังจากถอดถอนพื้นที่เดิมแล้ว

ภาพที่ 11 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน A) ที่ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ได้ ขณะดำเนินการปรับปรุงพื้นที่เนินดินบริเวณหน้าบ้าน โดยตกแต่งด้วยหินประดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน A) ทิศตะวันออกเฉียงใต้หลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

ภาพที่ 13 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน A) ทิศตะวันออกเฉียงใต้ แสดงภาพการวางทางเดินหินทรายไปจนถึงสวนข้างบ้าน (ส่วน C)

เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 14 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน(ส่วน B) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

ภาพที่ 15 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน(ส่วน B) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังจากรื้อถอนพื้นที่สวนเดิมแล้ว

และจะนำเงินที่ได้ไปใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 เสนอการขอเช่าที่ดิน ช่างทั้งหมดให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 16 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน(ส่วน B) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ ภาพจะมองจากตัวบ้านออกไปยังบริเวณรั้วหน้าบ้าน

ภาพที่ 17 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน(ส่วน B) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ ภาพจะมองจากรั้วหน้าบ้านเข้าสู่ตัวบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

ภาพที่ 18 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ก่อนปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

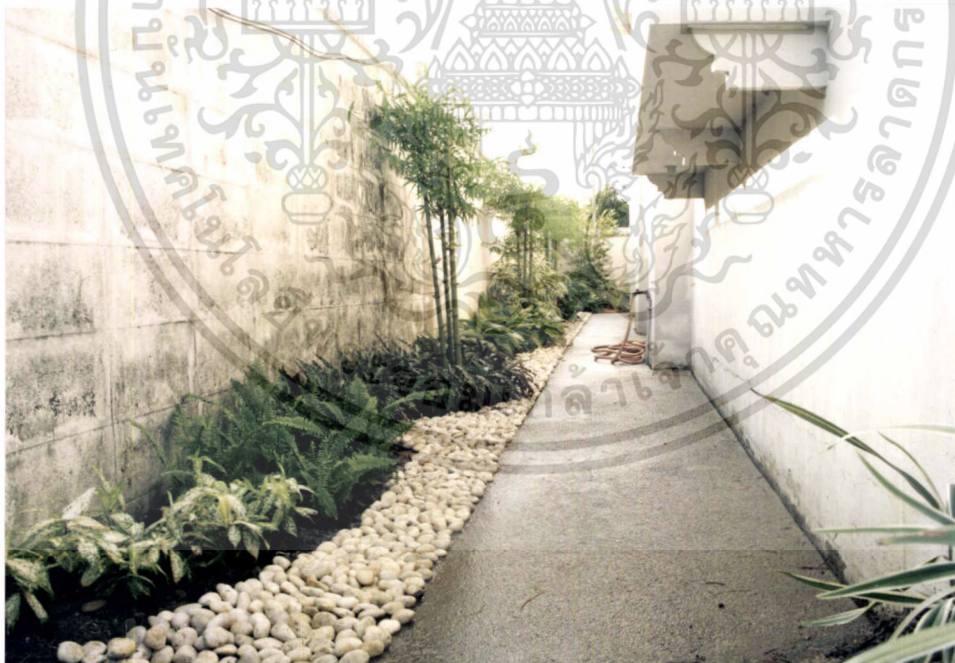

ภาพที่ 19 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังจากรื้อถอนพื้นที่สวนเดิมแล้ว

ช่างานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 20 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขณะดำเนินงานปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนข้างบ้านที่ติดกับสวนหน้าบ้าน (ส่วน A)

ภาพที่ 21 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนข้างบ้านที่ติดกับสวนหน้าบ้าน (ส่วน A)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

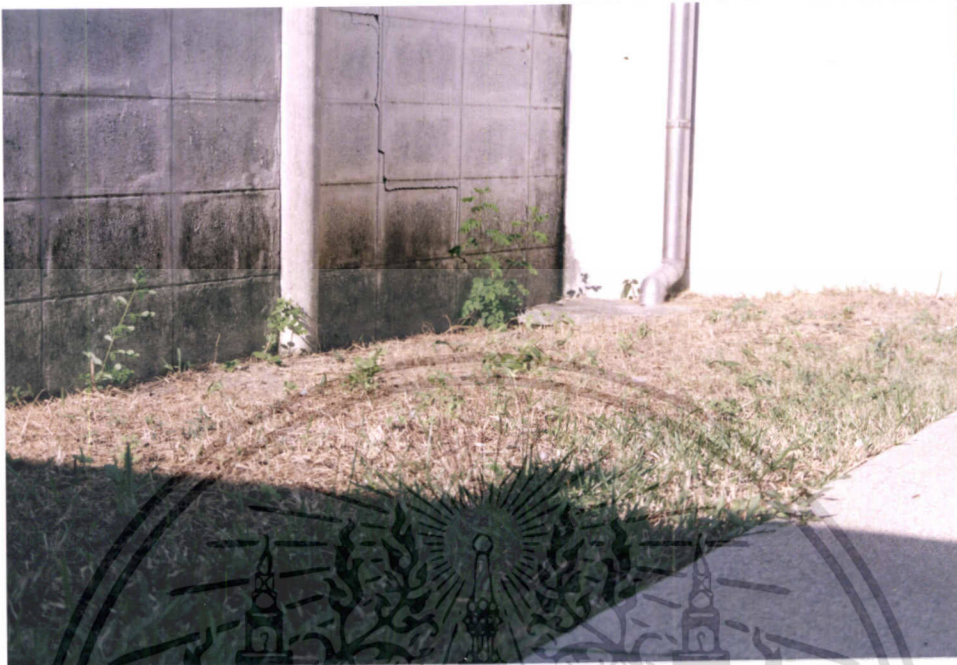

ภาพที่ 22 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขณะดำเนินงานปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนข้างบ้านที่ติดกับสวนหลังบ้าน (ส่วน D)

ภาพที่ 23 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนข้างบ้านที่ติดกับสวนหลังบ้าน (ส่วน D)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

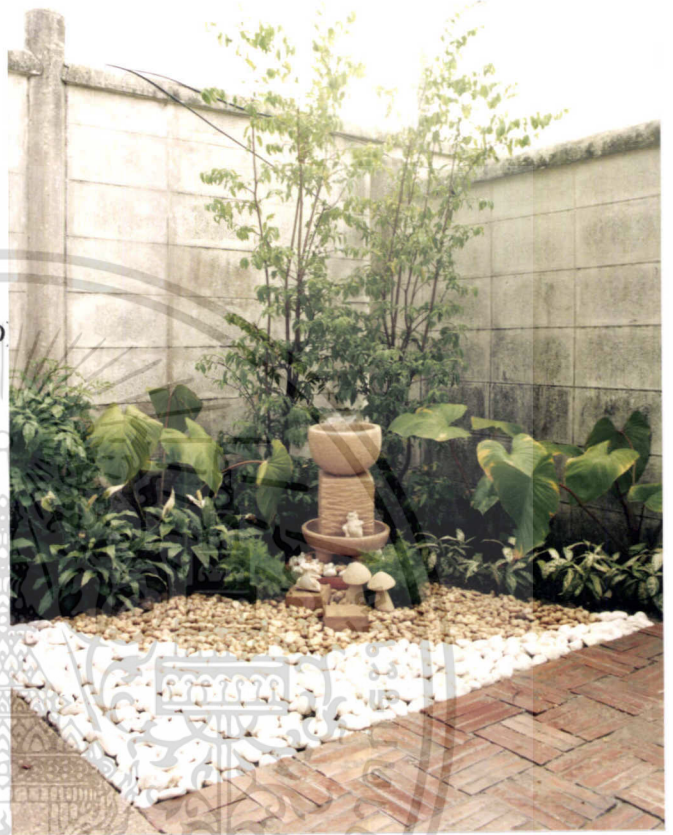
ภาพที่ 24 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณสวนหลังบ้าน(ส่วน D) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือก่อนปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

ภาพที่ 25 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณสวนหลังบ้าน(ส่วน D) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือขณะดำเนินงานปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนหลังบ้านที่ติดกับสวนข้างบ้าน (ส่วน C)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 26 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณสวนหลังบ้าน(ส่วน D) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือหลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณสวนหลังบ้านที่ติดกับสวนข้างบ้าน (ส่วน C) ตกแต่งด้วยอ่างน้ำพุ และอุปกรณ์แต่งสวน

ภาพที่ 27 ภาพแสดงพื้นที่บริเวณสวนหลังบ้าน(ส่วน D) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือหลังปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

บริเวณสวนหลังบ้านที่ติดกับห้องครัว จัดลานพักผ่อนไว้บริเวณสวนหลังบ้าน และไม้ดอกสีส้มสดไล่และดูแลง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์

จากผลการออกแบบและจัดสวนในครั้งนี้ ทำให้ผู้จัดทำปัญหาพิเศษได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนนำมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบและปฏิบัติการออกแบบจริง ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษาปฏิบัติงาน และในการออกแบบกับปฏิบัติงานจริงไม่สอดคล้องกันเป็นบางจุด แต่ผู้จัดทำปัญหาพิเศษก็ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับการแก้ปัญหา ทำให้การปฏิบัติงานนั้นออกมาดียิ่งกว่าเดิม ซึ่งผู้จัดทำปัญหาพิเศษจะนำความรู้และประสบการณ์ครั้งนี้ไปใช้ในโอกาสครั้งหน้าต่อไป และทำให้ผู้จัดทำปัญหาพิเศษทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเลือกต้นไม้บางครั้งไม่รู้ลักษณะของต้นไม้มากพอ ในเรื่องความต้องการปริมาณน้ำ ความต้องการแสงมากน้อยต่างกัน มักจะเกิดปัญหาเมื่อวางต้นไม้ไม่ถูกตามความต้องการจะมีปัญหาใบแห้งไหม้ หรือใบเหลืองของใบเกิดขึ้น
2. ปัญหาที่เกิดจากสภาพพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่มีหญ้าแห้งหมูขึ้นอยู่มาก ต้องทำการกำจัด โดยการถอนหญ้าเดิมออก และขุดเอาหัวของหญ้าแห้งหมู ซึ่งเป็นการยากมากที่จะเอาออกได้หมด จึงจำเป็นต้องใช้ยากำจัดวัชพืช ซึ่งเป็นปัญหาว่าต้องทิ้งพื้นที่ไว้นานกว่าจะทำการปลูกต้นไม้และหญ้าได้
3. ความชอบพันธุ์ไม้ของเจ้าของบ้านที่มีความชอบต่างกัน เป็นปัญหาต่อการจัดพื้นที่ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้อาศัยและลักษณะความต้องการ
4. สภาพดินเดิมค่อนข้างแข็งและไม่สามารถนำมาปลูกต้นไม้ได้ เนื่องจากสภาพดินไม่มีแร่ธาตุอาหารที่ครบถ้วน จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุปลูกที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุปลูกที่เหมาะสมให้กับต้นไม้แต่ละชนิด
5. พื้นที่ที่ทำการปลูกมีมดคันไฟ และปลวกเป็นจำนวนมากทำให้ยากต่อการปลูกต้นไม้ จึงจำเป็นต้องยากำจัดศัตรูพืช เพื่อกำจัดศัตรูพืชเหล่านี้

จากปัญหาที่ได้กล่าวไปแล้ว ในแต่ละขั้นตอนยังพบปัญหาและข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆ ซึ่งผู้จัดทำได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานและแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง รวมไปถึงความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ด้วยดีมาโดยตลอดผลงานที่ออกมาจึงเป็นที่พึงพอใจแก่เจ้าของบ้าน และตัวผู้จัดทำเอง

นอกจากนี้ผู้จัดทำยังได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของนักจัดสวนอย่างแท้จริง ซึ่งในการออกแบบและการจัดสวนไม่ใช่เพียงแต่คำนึงถึงความสวยงามแต่เพียงอย่างเดียว ยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ภายในบ้าน คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยในการทำกิจกรรมต่างๆ หรือการดูแลรักษาต้นไม้ได้อย่างสะดวกและสม่ำเสมออีกด้วย เพื่อที่จะทำให้สถานที่แห่งนั้นเกิดความสวยงามและได้ใช้งานที่เหมาะสมควบคู่กันไป อีกทั้งยังสร้างความพึงพอใจแก่เจ้าของบ้านได้มากที่สุด

สรุป

การออกแบบและจัดสวนบ้านคุณพนารัตน์ จึงเพิ่มพรวัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการออกแบบจัดสวน และขั้นตอนการจัดสวน ซึ่งขั้นตอนการออกแบบจัดสวนประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน การเขียนแบบ การประเมินราคา ในส่วนของขั้นตอนการจัดสวน ประกอบด้วย การคัดเลือกพรรณไม้ การกำจัดวัชพืช การปรับพื้นที่ การจัดวางก้อนหิน การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ การปลูกไม้ยืนต้นไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน การโรยกรวด การปูหญ้า การปูทางเดิน การตัดหญ้า ให้น้ำ ฉีดยาฆ่าแมลง การเก็บงานและส่งมอบงาน

จากการออกแบบและจัดสวน ในครั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับ คือ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับตัวบ้านพร้อมทั้งประกอบกิจกรรมต่างๆของบุคคลภายในบ้าน เช่น บริเวณหน้าบ้านมีเนินดินที่ทำการจัดสวนหย่อม และมีการจัดสวนหลังบ้านให้มีลานพักผ่อน และมีอ่างน้ำพุ เพื่อไม่ให้สวนดูเรียบและเจียมเหงาจนเกินไป และมีการจัดสวนบริเวณข้างบ้าน เพื่อป้องกันแสงแดดส่องกระทบกับตัวบ้านในตอนบ่าย ทำให้บ้านรู้สึกร่ม และเย็นสบายขึ้น รวมทั้งเป็นการเพิ่มความสวยงามให้กับตัวบ้านอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการปูแผ่นหินทรายทางเดินบนหญ้าสนาม เพื่อป้องกันการเดินบนสนามหญ้าภายในบริเวณสวนหน้าบ้าน

นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่เรียนมาทั้งหมด มาใช้ประสบการณ์จริง และมีการประเมินผลหลังการจัดสวนถึงความพึงพอใจของเจ้าของบ้านในด้านความสวยงามประโยชน์ใช้สอย และความเหมาะสมประกอบเข้าด้วยกัน จากการประเมินผลปรากฏว่าอยู่ในระดับดีเป็นที่น่าพึงพอใจของเจ้าของบ้าน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา เหมพัฒน์. 2537. การตกแต่งสถานที่. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สงขลานครินทร์: 215 หน้า.
- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2536. การออกแบบเขียนแบบจัดสวน. บริษัทบูรพาสาสน์(1991) จำกัด. กรุงเทพฯ : 263 หน้า.
- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2537. สวนหย่อมทำได้ด้วยมือคุณ. สำนักพิมพ์มติชน. กรุงเทพฯ: 191 หน้า.
- คณะผู้จัดทำหนังสือไม้ดอกไม้ประดับเฉลิมพระเกียรติ. 2537. ไม้ดอกไม้ประดับ. ด้านสุทธการพิมพ์. กรุงเทพฯ: 300 หน้า.
- จักรพันธ์ อักกพันธ์านนท์. 2539. หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ. ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพฯ: 186 หน้า.
- ชวลิต ดาบแก้ว. 2542. การจัดสวนไม้ประดับ. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ: 184 หน้า.
- ชมรมพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ. 2536. คู่มือไม้ประดับภายในอาคาร. สำนักพิมพ์ยูไนเต็ดท์บุ๊ก. กรุงเทพฯ : 168 หน้า.
- พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน. 2525: 947 หน้า.
- พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา. 2540. การจัดสวน. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ : 273 หน้า.
- ประยูทธ พานิชนอก. 2532. การจัดสวน. มิตรสยาม. กรุงเทพฯ: 94 หน้า.
- ประเวศ ไชยวงศ์. 2539. การจัดสวนประดับ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด 919 เทคนิค พริ้นติ้ง. กรุงเทพฯ: 191 หน้า.
- ปิฐะ บุนนาค . 2520. ไม้ดอกไม้ประดับ. โรงพิมพ์เนื่องอักษร. กรุงเทพฯ: 500 หน้า.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น. 2540. ไม้ดอกไม้ประดับ เล่ม 2. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ : 168 หน้า.
- ภูมิพิชญ์ สุชาวรรณ. 2533. ไม้ประดับใบจัดตกแต่งบ้านและสวน เล่ม 1. โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ. กรุงเทพฯ : 64 หน้า.
- ภูมิพิชญ์ สุชาวรรณ. 2534. ไม้ประดับใบจัดตกแต่งบ้านและสวน เล่ม 2. โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ. กรุงเทพฯ : 64 หน้า.
- วชิรพงศ์ หวลบุตรตา. 2538. ไม้ดอกไม้ประดับ “ไม้ดอกไม้ประดับสวย”. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์. กรุงเทพฯ : 151 หน้า.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2540. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในเมืองไทย. โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์. กรุงเทพฯ : 981 หน้า.
- สมจิตร โยชะคง. 2538. การวางผังตกแต่งบริเวณ. โรงพิมพ์อมรการพิมพ์. กรุงเทพฯ: 94 หน้า.
- สมจิตร โยชะคง. 2540. วัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์. บริษัทรวมสาสน์ (1997) จำกัด. กรุงเทพฯ : 264 หน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมจิตร โยระคง. 2541. การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์. อมรการพิมพ์. กรุงเทพฯ: 267 หน้า.
- เสรี ทรัพย์สาร. 2541. การจัดสวนในบ้าน. อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด. กรุงเทพฯ: 219 หน้า.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2527. หลักการจัดสวนเบื้องต้น. โรงพิมพ์อักษรพิทยา. กรุงเทพฯ: 235หน้า.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2530. หลักการจัดสวนในบ้าน. โอ เอส พริ้นติ้ง. กรุงเทพฯ: 244 หน้า.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2542. พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม. อมรินทร์บุ๊กเซ็นเตอร์ จำกัด. กรุงเทพฯ : 362 หน้า.

Patrick de Panthou. 1978. **Bali Les E'dition du Pacifique**. France. 129 p.

William Warren. 1995. **Balinese Gardens**. Perriplus Edition. Singapore. 192 p.

Josiab Conder. 1989. **Landscape Gardening in Japan**. 125 p.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระเบื้อง็ดตัว(ลิ้นกระเบื้อง)

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Excoecaria cochinchinensis</i> var. <i>cochinchinensis</i> Lour.
ชื่อสามัญ	Picara
ชื่ออื่นๆ	กระเบื้อง(ราชบุรี) ลิ้นกระเบื้อง กำลิ่งกระเบื้อง(ภาคกลาง) บัวลา (ภาคเหนือ) กระทุ้เจ็ด แบก ใบห้องแดง(บางแห่ง)
วงศ์	EUPHORBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	แถบอินโดจีน ขึ้นได้ทั่วไป ชอบดินร่วน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่ม สูงได้1-1.5 ม. นิยมตัดแต่งให้สูง 50-60 ซม. ทรงพุ่มแน่น กลม ทุกส่วนมี ยางขาวเหมือนน้ำมัน
ใบ	ใบเดี่ยว สีเขียวแก่และเป็นมัน ออกตรงข้ามหรือเรียงสลับ ใบรูปหอก หรือรูปใบ หอกแกมรูปไข่ กว้าง ๑.๕-๔.๕ เซนติเมตร ยาว ๔-๑๓ เซนติเมตร ปลายแหลม เรียว โคนแหลม ขอบจักละเอียด ด้านบนสีเขียวอมเทา ด้านล่างสีแดงอมม่วง ใบ อ่อนผิวเป็นมัน (ถ้าห้องใบเป็นสีเขียวอ่อนจะเรียกว่า ลิ้นกระเบื้องขาว ตาคุ่มไก่)
ดอก	ดอกไม้เด่นมีขนาดเล็ก ดอกมีสีเขียวอมเขียว ขนาดเล็ก ออกเป็นช่อสั้นตามซอก กบ ช่อดอกตัวผู้ มีดอกจำนวนมาก ช่อดอกตัวเมีย มีดอก ๒-๓ ดอก ใบประดับ ๒ ใบ กลีบเลี้ยง ๓ กลีบ ดอกตัวผู้ มีเกสรตัวผู้ ๓ อัน ดอกตัวเมีย ก้านเกสรตัวเมียแยก เป็น๓แฉก ชอบแสงรำไร
ผล	รูปค่อนข้างกลมมี ๓ พู เมื่อแก่แตกเป็น ๓ ส่วน
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ปักชำกิ่ง ตอนกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	ปลูกเป็นกลุ่ม เน้นสีใบเป็นหลัก ราคาไม่แพง โตเร็ว อยู่ได้ทั้งแดดเต็มวัน หรือ แดดรำไร ชอบดินแทบทุกชนิดต้องการน้ำปานกลาง ความชื้นปานกลาง นิยมปลูกเป็น ไม้กระถางหรือไม้ประดับแปลง บังกำแพงหรือรั้ว

เกี๊ยว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alternanthera bettichaina</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	AMARANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ต้นเป็นพุ่มไม้คลุมดินเจริญเติบโตในลักษณะแผ่เลื้อย ความสูงประมาณ 0.1-0.2 เมตร ขนาดทรงพุ่มประมาณ 0.2 เมตร ลำต้นมีสีขาว-เขียว เป็นพุ่มไม้กลางแจ้งเจริญเติบโตได้ดีใน
ใบ	มีลักษณะใบกลมมนรี ใบหยัก สีเขียวปนขาว-ครีม
ดอก	-
ฤดูกาลออกดอก	-
การขยายพันธุ์	โดยการปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	ชอบแสงแดดเต็มวัน ดินร่วน ระบายน้ำดี ต้องการน้ำปานกลางไม่ต้องการน้ำขังและ ต้องการความชื้นปานกลาง นิยมใช้ในสวนหย่อมมาก ปลูกเป็นแปลงหน้าสุด ตัดให้มันเตี้ยทั้งแปลง

แก้วเจ้าจอม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Guaiacum officinale</i> Linn.
ชื่อสามัญ	Wood of life , Lignum Vitae
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	ZYGOPHYLLACEAE
ถิ่นกำเนิด	อเมริกาใต้และหมู่เกาะเวสต์อินดีส

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น ไม้พุ่มยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร ไม้ผลัดใบ เรือนยอดทรงกลมค่อนข้างหนาทึบ เปลือกต้นสีเทา กิ่งมีข้อพองเห็นเป็นปุ่มๆ ทั่วไป กิ่งอ่อนค่อนข้างแบน ลำต้นคดงอ

ใบ ใบประกอบแบบขนนก ปลายคู่ เรียงตรงข้าม มีทั้งชนิดที่มีใบย่อย 2 คู่ และ 3 คู่ ใบรูปรีเบี้ยวเล็กน้อย รูปไข่กลับ ใบย่อยมีขนาดไม่เท่ากัน ใบย่อยคู่ปลายกว้างประมาณ 1.8 - 2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 3.2-3.5 เซนติเมตร ใบย่อยคู่ที่อยู่ช่วงโคนกว้างประมาณ 1.2-1.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2.5-2.7 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ สีเขียวเป็นมัน หลังใบสีอ่อนกว่า หูใบและใบประดับขนาดเล็ก ร่วงง่าย

ดอก ดอกสีฟ้าครามอมม่วง ออกดอกเดี่ยว แต่รวมกันเป็นกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง ก้านดอกยาว 1-1.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปไข่ โคนเชื่อมติดกันเล็กน้อย มีขน ร่วงง่าย กลีบดอก 5 กลีบ รูปรีหรือรูปไข่ เมื่อบานเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-2 เซนติเมตร เกสรตัวผู้ 8-10 อัน ก้านเกสรสีฟ้า อับเรณูสีเหลือง สีดอกจะเริ่มจางลงเมื่อใกล้โรย

ผล ผลเดี่ยว รูปรีวงกลมแป้นหรือรูปหัวใจกลับ เส้นผ่าศูนย์กลาง 1-2 เซนติเมตร มีครีป 2 ข้าง เมื่อแก่เป็นสีเหลืองหรือสีส้ม

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม - เมษายน และสิงหาคม - ตุลาคม

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด หรือตอนกิ่ง

ข้อมูลในการจัดสวน ทรงพุ่มสวย นิยมปลูกเป็นไม้เด่นเพื่อชมดอก ราคาแพง

โตช้า ไม่ชอบแสงแดดจัด เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ที่ระบายน้ำดี ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง

กำแพงเงิน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dianella caerulea</i> Sims
ชื่อสามัญ	Flex Lily
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	LILIACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็น ไม้พุ่มที่มีลักษณะเป็นกอ รูปทรงแตกกอกลม ขนาดทรงพุ่ม 0.3-0.5 เมตรผิวหยาบปานกลาง
ใบ	ใบเป็น ใบแผ่นเรียบแคบ ขาวประมาณ 12 – 20 นิ้ว เรียงซ้อนกันแน่นแล้วค่อย ๆ คลี่ออกคล้ายพัด พื้นใบสีเขียว มีเส้นเล็ก ๆ สีขาวแซมตามทางใบ มีขอบใบต่างเป็นแถบสีขาวครีมดอกเล็ก ๆ มีสีขาวอมม่วงเป็นช่อยาวชูสูงพ้นกอขึ้นมา
ดอก	ดอกมีสีขาว หมุนเวียนตลอด
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกกอ ขึ้นง่าย เลี้ยงดูง่าย โตเร็ว
ข้อมูลการจัดสวน	สามารถอยู่ได้ทั้งที่แจ้งแสงแดดจัดและร่มรำไร ดินร่วนซุย ระบายน้ำดี นิยมปลูกร่วมกับจันทน์ผา และจุดอื่น ๆ ที่ต้องการใบลักษณะเป็นเส้น ควรตัดดอกทิ้งเพราะมองดูรกเหมือนวัชพืช

เข็มกระเทียมพญา

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ixora hybrid</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	RUBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มเตี้ย ลำต้นจึงไม่ค่อยจะสูงมากนัก ลำต้นสูง ประมาณ 30-40 ซม.
ใบ	มีสีเขียว ลักษณะของใบเป็นรูปมนรีคล้ายไข่ ปลายใบจะแหลม
ดอก	มีดอกเป็นสีชมพู ดอกจะออกเป็นช่อ ดอกๆ หนึ่งจะมีดอกอยู่ 5 กลีบ ปลายกลีบจะมนมีสีชมพู ส่วนตรงกลางดอกจะมีสีชมพูแก่ จะออกดอกตลอดปี
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	โดยวิธีการตอนกิ่งหรือปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	เป็นไม้ที่ไม่ชอบอยู่กลางแจ้งชอบอยู่ในที่แดดรำไร ขึ้นได้ดีในดินที่ร่วนซุย ต้องการน้ำพอประมาณ ต้องการความชื้นปานกลาง ใช้ทำรั้วได้ เหมาะปลูกในสวนหย่อมเพราะโตช้า
	ไม่รบกวน

กล้วยไม้ลาย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Calathea zebrina</i> (Sims) Lindl. Cv. Humilior
ชื่อสามัญ	Zebra plant
ชื่ออื่นๆ	กล้วยไม้โคร่ง
วงศ์	MARANTACEAE
ถิ่นกำเนิด	แถบตะวันออกเฉียงใต้ของบราซิล
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นสูงตั้งแต่ 30-100 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 30-50 เซนติเมตร
ใบ	ใบรูปรี แผ่นใบโค้งงอลงและห่อเข้าเล็กน้อย ใบด้านบนเป็นกำมะหยี่สีเขียวอ่อนอมเหลือง เส้นกลางใบสีเขียวอมขาว มีลายคล้ายหางลูกธนูสีเขียวมะกอกพาดเฉียงเป็นจังหวะทั้งสองด้านของแผ่นใบ ใต้ใบมีสีเขียวอมเทา ปลายใบแหลม โคนใบค่อนข้างกลม ขอบใบเป็นคลื่นมีระเบียบ ก้านใบสีเขียวอ่อนอมม่วงแดงเล็กน้อย มีกาบใบห่อหุ้มลำต้นตลอดแนวก้าน
ดอก	มักไม่ออกดอก
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	การขุดแยกส่วนของเหง้าใต้ดิน แล้วนำไปชำ
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกในแปลงและไม้กระถาง ชอบแสงแดดร่มรำไร ชอบดินร่วนซุยที่มีความชื้นสูง ระบายน้ำดี ต้องการน้ำสูง ต้องการความชื้นสูง

คล้าริบบิ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Calathea rufibarba* Fenzl.

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ CALATHEA

ถิ่นกำเนิด มลรัฐบาไฮ บราซิล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เจริญเติบโตเป็นพุ่มสูง 30-40 ซม.

ใบ รูปหอก แล่นเรียว แผ่นใบอ่อนเป็นคลื่นอย่างมีระเบียบ ใบด้านบนสีเขียวเข้ม เหลือบเงิน เส้นกลางใบสีเขียวอ่อน ใต้ใบสีม่วงแดง มีขนนุ่มปกคลุม ปลายเรียวแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบเป็นคลื่นก้านใบกลมเรียวเล็กและมีขนขึ้นปกคลุม

ดอก -

เวลาการออกดอก

การขยายพันธุ์ แยกกอ

ข้อมูลในการจัดสวน นิยมปลูกประดับในที่ร่ม ชอบแสงแดดร่มรำไร

ชอบดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ต้องการน้ำปานกลางความชุ่มชื้นสูง นิยมทั้งปลูกในแปลงและไม้กระถาง

กล้าแววมยุรา

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Calathea makoyana</i> (E.Morr.) Morr.
ชื่อสามัญ	Peacock Plant , Brain Plant, Cathedral Windows
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	MARANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	แถบตะวันออกเฉียงของประเทศบราซิล
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดิน แตกกอแน่น ชูใบเหนือดิน สูงได้ถึง 60 เซนติเมตร
ใบ	ใบ ใบเดี่ยว รูปไข่ กว้างประมาณ 16 เซนติเมตร ยาวประมาณ 33 เซนติเมตร ปลาย และโคนมนขอบสีเขียวเข้ม แผ่นใบสีเขียวเข้มตามเส้นใบย่อย แถบคู่กันจะสันข้างหนึ่ง ยาว ข้างหนึ่ง และสลับกันทุกเส้นใบย่อย ด้านล่างจะมีแถบ ลวดลายคล้าย ด้านบน แต่มีสีม่วงแดง ก้านใบสีม่วงแดง มีขน
ดอก	ดอก สีขาว ออกเป็นช่อ รูป-ไข่
ฤดูกาลการออกดอก	มักไม่ออกดอก
การขยายพันธุ์	แยกกอ
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมปลูกประดับในที่ร่ม ชอบแสงแดดร่มรำไร ชอบดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ต้องการน้ำปานกลางความชุ่มชื้นสูง นิยมทั้งปลูกในแปลงและไม้กระถาง

กล้าหลังแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Stomanthe sanguinea</i> (Hook..) Sonder
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	ว่านแสงสุริยา คุ้มภัย
วงศ์	MARANTACEAE
ถิ่นกำเนิด	แถบตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศบราซิล ตั้งแต่แคว้นรัฐเซาเปาโล (Sao Paulo) มาถึงบาไฮ
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มักขึ้นเป็นกอ ลำต้นตั้งตรง สูง 50 -1.50 เซนติเมตร
ใบ	ใบรูปขอบขนานแกมรูปรี ถึงรูปขอบขนานแกมรูปรี ใบหอก กว้าง 10-15 เซนติเมตร ยาว 25-30 เซนติเมตร แผ่นใบมีก้านงอเข้าด้านใน ใบโค้งงอแผ่เป็นพุ่ม ใบด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมันเส้นกลางใบสีเขียวอ่อนอมเหลือง เส้นใบย่อยนูนขึ้น ใต้ใบสีแดง ปลายใบเรียวแหลม โคนใบป้านขอบใบแผ่หุ้มลำต้น
ดอก	มีช่อดอกแบบ panical มีกาบรองดอกย่อยสีแดง กลีบเลี้ยงสีแดงอมส้ม กลีบดอกสีขาว
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	โดยการแยกหน่อ หรือ เพาะเมล็ด
ข้อมูลการจัดสวน	ชอบแสงแดดร่มรำไร ดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ต้องการน้ำปานกลาง ควรให้น้ำ 3-5 วัน/ครั้ง ต้องการความชื้นพอเหมาะ สม่ำเสมอ นิยมปลูกเป็นแปลงและไม้กระถาง เป็นไม้มงคลจึงมีคนนิยมปลูก

คัดเค้า

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Randia siamensis</i> Craib.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	คัดเค้าเครือ คัดเค้าหนาม เค็ดเค้า จีเค้า หนามลิดเค้า พญาเท้าเอว
วงศ์	Rubiaceae
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้ยืนต้นที่มีลำต้นแข็งแรง และยังอายุยืนอีกด้วย ตามลำต้นจะมีข้อปล้อง และมีหนามออกมา 2 ข้าง
ใบ	ลักษณะของใบมีผิวที่เกลี้ยงและเป็นมัน ใบจะมีขนาดประมาณ 6 นิ้ว
ดอก	มีดอกสีขาว และหอมฉุน ออกกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง จะชอบบานตอนเย็น ดอกจะออกเป็นช่อ มีเส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4-7 ซม.ช่อละประมาณ 12 ดอก โคนกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดยาว 1 ซม. ปลายแยกเป็น 5 กลีบ เมื่อดอกบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. เมื่อแรกบานมีสีขาวบริสุทธิ์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีขาวอมเหลืองและสีเหลือง มีก้านดอกที่แข็งแรงมาก ดอกมีกลิ่นหอมในเวลาตอนเย็น
ผล	ลักษณะของผลจะกลมๆ ขนาดเท่ามะเขือพวง มีสีเขียวเปลือกแข็ง เด็ๆ ชอบนำมาโยนเล่นเรียกว่า อีโป๊ะ
เวลาการออกดอก	ฤดูดอกบานเต็มต้นในเดือนกุมภาพันธ์
การขยายพันธุ์	การเพาะเมล็ด ปักชำและตอนกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	คัดเค้าเป็นไม้ที่ชอบอยู่ในที่มีแสงแดดรำไร ไม่ต้องการแสงแดดจ้ามากนัก ดินที่ปลูกควรจะเป็นดินร่วนซุยผสมอินทรีย์วัตถุ มีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ซึ่งควรจะมีการปรับปรุงดินก่อนที่จะปลูก คัดเค้าต้องการน้ำปานกลางและความชื้นน้อย คัดเค้าเป็นไม้ประดับที่มีหนาม จึงควรปลูกในที่ที่ไม่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์ ซึ่งจะนิยมปลูกประดับรั้วบ้าน

โคลงเคลง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Melastoma polyanthum</i> BL.
ชื่อสามัญ	Straits Rhododendron
ชื่ออื่นๆ	บายแบก เผล ม่ายะ บานอ้า อ้าหลวง
วงศ์	MELASTOMACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่มขนาดเล็ก ต้นและกิ่งก้านสีแดงและมีขนละเอียดปกคลุม
ใบ	ใบเดี่ยวยาวรีปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ใบค่อนข้างแข็ง
ดอก	ดอกออกเป็นช่อตามปลายยอด สีม่วงอ่อนหรือชมพู มีกลีบดอก 5 กลีบ
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกเป็นแปลงเพื่อดูดอก ต้องการแสงแดดจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จันทร์กระจ่างฟ้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mandevilla* sp.

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่น ๆ -

วงศ์ Apocynaceae

ถิ่นกำเนิด ทวีปอเมริกาใต้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นเถา ไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี กิ่งอ่อนมีสีเขียวเรื่อแดง
- ใบ** ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปรีแกมขอบขนาน ขนาด 4-6 x 7-9 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบมน แผ่นใบสีเขียวสดเป็นมัน
- ดอก** ออกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกรูปแตร กลีบดอกสีเหลืองสด โคนกลีบเชื่อมเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ รูปกลมซ้อนเกยกัน เส้นผ่าศูนย์กลางดอก 4-5 เซนติเมตร
- ฤดูกาลออกดอก** ออกดอกตลอดปี
- การขยายพันธุ์** ปักชำ และการตอนกิ่ง
- ข้อมูลในการจัดสวน** ปลูกเป็นไม้ประดับซุ่มเลื้อยขนาดเล็ก-กลาง เป็นไม้ดอกทนร้อน ชอบแสงแดดจัด

ฉัตรแก้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Leea guineensis</i> G.Don
ชื่อสามัญ	LEEACEAE
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่มขนาดกลาง รูปทรงแผ่กิ่งก้านสวยงามได้รูปทรงสมมาตร เป็นชั้น ความสูงประมาณ 2-5 เมตร ขนาดทรงพุ่ม 1-2 เมตร ผิวสัมผัสปานกลาง ลำต้นมีสีเขียวอ่อน และจะเป็นสีม่วงอ่อนและเข้มขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น
ใบ	ใบมีสีเขียว เมื่อยังเป็นใบอ่อนมีสีม่วงอมแดงเป็นมัน ขอบใบหยัก ปลายใบเรียวแหลม
ดอก	ดอกมีสีแดงเข้ม เป็นช่อแผ่กว้าง ดอกมีลักษณะกลมเหมือนไขปลา จะออกดอกในช่วงปลายฤดูฝน ก.ค.-ส.ค.
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกในช่วงปลายฤดูฝน ก.ค.-ส.ค.
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	ชอบแสงแดดร่มรำไร ดินทุกชนิด แต่ที่ดีที่สุด คือ ดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง ชอบความชื้นปานกลาง เหมาะสำหรับปลูกข้างหินและน้ำตก

เดหลี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spathiphyllum Clevelandii*

ชื่ออื่นๆ เดหลี

วงศ์ Araceae

ถิ่นกำเนิด โคลัมเบีย เวเนซุเอล่า

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เดหลีมีลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดินแล้วแตกหน่อขึ้นมาเป็นกอ

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว กว้าง 10-15 ซม. ยาว 20-30 ซม. ปลายใบแหลม สีเขียวเข้มเป็นมัน ก้านใบยาว 20-30 ซม

ดอก ดอกมีจานดอกสีขาว เวลาออกดอกจะแทงก้านขึ้นมายาว 20-30 ซม. มีใบประดับ เรียกว่า จานดอกมีอันเดียว มีลักษณะเป็นกาบหรือจานรูปหัวใจ ปลายแหลม กว้าง 8-12 ซม. ยาว 12-20 ซม. ส่วนหอมจะอยู่ที่ช่อดอก ซึ่งเรียกว่า ปลี ลักษณะทรงกระบอกมีดอกเล็ก ๆ เรียงติดกันอยู่ มีกลิ่นหอมเย็นจะบานและส่งกลิ่นล่อแมลงได้มากที่สุดในช่วงสี่โมงเช้า ออกดอกเป็นช่อคล้ายหน้าวัว แต่มีขนาดเล็กกว่า

ลักษณะพันธุ์ พืชชนิดนี้มีด้วยกันหลายสายพันธุ์ แต่ที่นิยมนำมาประดับตกแต่งภายในอาคาร ได้แก่

เดหลีใบมัน ขนาดและทรงพุ่มจะเล็กกว่าทุกๆ พันธุ์

เดหลีใบกล้วย สายพันธุ์นี้ดอกจะสมบูรณ์ อายุการบานดอกนาน

ฤดูกาลการออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ แยกเหง้าที่อยู่ใต้ดิน นำไปชำ

ข้อมูลการจัด เดหลีเป็นไม้ที่ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีดอกหอมและสวยงาม

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกล่อแมลงวันทองให้มารวมกัน แล้วกำจัดเสียในทีเดียว

เดหลีเป็นไม้ที่ไม่ต้องการแสงแดดจัด ควรปลูกในที่ที่ร่มรำไร ดินที่ปลูกควรเป็น

ดินร่วน อุดมสมบูรณ์ ต้องการน้ำสูง

ดาตตะกัว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hemigraphis alternata</i> T. Anders.
ชื่อสามัญ	Hemigraphis 'Exotica'
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	ACANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นตั้งตรงในขณะต้นเล็กและจะเลื้อยคลุมพื้นดินเมื่อต้นมีขนาดใหญ่ขึ้น ลำต้นมีสีม่วงอมแดง
ใบ	ใบออกเป็นใบเดี่ยวเรียงกันเป็นคู่ๆ ไปตามข้อต้นลักษณะของใบเป็นรูปหัวใจ ด้านบนเป็นสีเขียวแต่ถ้าถูกแดดจัดๆ จะกลายเป็นสีเทาอมเขียว ส่วนด้านใต้ใบนั้นเป็นสีแดง ขอบใบจะจักขนาดของใบนั้นกว้างประมาณ 1 - 2 นิ้ว ยาว 2 - 3 นิ้ว ใบรูปไข่ฐานใบมน ขอบใบเป็นใบจักร พื้นใบเป็นคลื่นเล็กน้อย มีสีเขียวเคลือบด้วยสีม่วงแดงจนแทบไม่เห็นสีเขียว ด้านใต้มีใบสีดองอมม่วง
ดอก	ดอกออกเป็นช่ออยู่ตรงส่วนยอดของกิ่งในแต่ละช่อนั้นจะมีใบประดับเรียงซ้อนๆ กันเป็นชั้นๆ ยาว 1 - 1.5 นิ้ว ตัวดอกเป็นรูปกรวยเล็กๆ ปลายดอกแยกออกเป็น 5 แฉกสีขาวทรงดอกยาวประมาณ 0.5 นิ้ว ออกดอก เป็นช่อสีขาว มีกลีบดอก 5 กลีบ
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	แยกกอ ปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	ใช้ในการจัดสวนไว้เพื่อคลุมดินในพื้นที่ค่อนข้างร่ม ใช้เป็นไม้กระถางแขวน แสงแดดรำไรครึ่งวัน ถึง แดดจัด ดินร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นสูงมาก แต่ไม่แฉะ ใช้ได้กับสวนหย่อมแทบทุกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทับทิมหนู

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Punica granatum</i> L.
ชื่อสามัญ	Pomegranate
ชื่ออื่น ๆ	-
วงศ์	PUNICACEAE
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มเตี้ย แตกกิ่งก้านสาขามากมาย ลำต้นสูงประมาณ 1-2 ฟุต
ใบ	ใบจะเล็ก ออกตามกิ่งก้านของลำต้น ใบดกมาก ลักษณะใบเหมือนทับทิมทั่วไป ๆ ใบเป็นรูปหอก ปลายใบแหลมมีสีเขียว
ดอก	ดอกมีสีแดงสด ลักษณะดอกเป็นทรงกรวยเล็ก ๆ เหมือนรูปแตร กลีบรองดอกเป็นสีส้มอมชมพู ออกตามส่วนยอดของกิ่ง ก้าน ใบ มีเกสรออกมาเหมือนดอก
ผล	ลักษณะของผลกลม มีสีส้มแดง เปลือกหนาและแข็ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	การปักชำ ตอน และเพาะเมล็ด
ข้อมูลในการจัดสวน	ใช้เป็นไม้กลางแจ้ง ที่ขึ้นได้ดีในดินร่วนซุย หรือปนทรายแต่จะไม่ชอบดินแฉะ ต้องการน้ำปานกลาง

บานเช้าตีเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Turnera ulmifolia* Linn.

ชื่อสามัญ West Indian Holly

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ TURNERACEAE

ถิ่นกำเนิด

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพรรณไม้ล้มลุก ที่มีลำต้นเป็นทรงพุ่มเตี้ยๆ ลำต้นจะสูงประมาณ 40-150 เซนติเมตร มีขนราบนุ่มทั่วไป

ใบ เป็นใบเดี่ยว มีสีเขียว ใบจะบางและมีผิวใบสากระคายมือออกสลับ รูปใบหอก หรือรูปใบหอกแกมไข่ ปลายแหลม โคนสอบแคบ ขอบใบจักหยาบ ๆ เส้นกลางใบนูนชัด ใบด้านล่าง ๆ มักจะร่วงง่ายทิ้งรอยแผลไว้ตามลำต้น

ดอก ตีเหลืองเข้ม ออกเดี่ยวตามซอกใบ ติดกับก้านใบ ใบประดับรูปใบหอก ปลายแหลม ขอบจักเป็นฟันเลื่อย กลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 5 แฉก กลีบดอกมี 5 กลีบ เกสรตัวผู้ 5 อัน ผล เป็นรูปไข่ปลายมน เมล็ดจำนวนมาก

ฤดูกาลการออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด ปักชำ

ข้อมูลการจัดสวน ปักเป็นกลุ่มใหญ่ ข้างทางเดิน ในพื้นที่ขนาดใหญ่ ในบริเวณที่ดูแลรักษาต่ำแต่ ต้องการออกดอกตลอดปี

แสงแดดเต็มวันช่วงฤดูหนาว ชอบดินที่ร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ความชื้นปานกลาง

ปริกน้ำค้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Asparagus sprengeri.</i>
ชื่อสามัญ	Asparagus Fern , Prig , Sprengeri.
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	LILIACEAE
ถิ่นกำเนิด	ภาคกลางของประเทศไทย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ต้นเป็นพรรณไม้พุ่มเฟิร์น ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะของลำต้นเป็นพุ่มเตี้ย แดกกิ่ง ก้านสาขาออกเป็นพุ่มหนาทึบ ก้านจะแข็งและเหนียว ตรงที่รากนั้นจะแตกเป็นข้อๆ และบางข้อจะแตกออกเป็นตุ่มเพื่อสะสมน้ำไว้ในยามแล้ง ลำต้นจะเป็นหน่อยาวๆ
ใบ	ใบมีสีเขียวเข้มลักษณะเรียวยาวคล้ายเข็ม ปริกมีใบที่ดกมาก ทำให้มองดูเป็นพุ่มหนาทึบ ใบจะแหลมคล้ายๆกับเข็มแตกออกเป็นพุ่มดกมาก สีเขียวใบเล็กมาก
ดอก	ดอกจะแซมออกอยู่ตามพุ่มต้นสีขาวดอกเล็กมาก
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกช่วงเดือน
การขยายพันธุ์	โดยการแยกต้น หรือแบ่งหัวโดยการผ่าหัวเป็น 4 ส่วน
ข้อมูลการจัดสวน	ต้องการแสงแดดรำไร อย่าให้ถูกแสงแดดจัดๆ นานเกินไปซึ่งจะทำให้ใบเสีย อยู่ในห้องที่มีแสงสว่างมากและมีความต้องการความชื้นสูง ต้องการน้ำมาก ปลูกได้ในร่วนซุย ที่มีการระบายน้ำได้ดี อย่าให้น้ำขังเป็นอันขาด เหมาะสำหรับจัดสวนหินและสวนญี่ปุ่น

ปีป

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Millingtonia hortensis</i> Linn.f.
ชื่อสามัญ	Cork Tree
ชื่ออื่นๆ	กาชะลอง กาดสะลอง (ภาคเหนือ) เต็กตอง โพ (กะเหรี่ยงกาญจนบุรี)
วงศ์	BIGNONIACEAE
ถิ่นกำเนิด	อินเดีย กระจายพันธุ์แถบพม่า มาเลเซีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ยืนต้นขนาดกลางสูง 15-25 ม. ทรงพุ่มค่อนข้างโปร่ง ไม้ต้นผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มทึบกิ่งมักห้อยลง เปลือกสีเทา ขรุขระแตกเป็นร่อง และเป็นสะเก็ดเล็กๆ ทั้งตามลำต้นและกิ่ง ปลายกิ่งมักห้อยช้อยลง แตกเป็นร่องลึก เนื้อหุ้ม คล้ายไม้ก๊อก
ใบ	ใบประกอบแบบขนนก ๒-๓ ชั้น ออกตรงข้าม ใบย่อยรูปไข่หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก กว้าง ๑.๕-๓ เซนติเมตร ยาว ๒.๕-๘ เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนกลม ขอบจัก
ดอก	ดอกสีขาว กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อใหญ่ที่ปลายกิ่ง ยาว ๑๐-๔๐ เซนติเมตร ทะขอยบาน กลีบเลี้ยง ๕ กลีบ โคนเชื่อมกันเป็นรูประฆังกลีบดอก เชื่อมกันเป็นรูประฆังกลีบดอก เชื่อมกันเป็นหลอดยาว ปลายบานออกเป็นรูปแตรกว้างประมาณ ๒ เซนติเมตร มี ๕ กลีบ เกสร ๕ อัน
ผล	ผลเป็นฝักแบน กว้าง ๑.๕-๒ เซนติเมตร ยาว ๒๕-๓๐ เซนติเมตร เมื่อแก่แตกสอง ๒ ซีก เมล็ดจำนวนมาก มีปีก
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกช่วงเดือน กย.-ธค. บานตอนเย็น
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด , แยกหน่อ
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกประดับตามบ้าน ให้กลิ่นหอม รูปทรงสวยงาม อยู่ได้แสงแดดเต็มวัน ดินร่วน การระบายน้ำดี ต้องการน้ำปานกลางต้องการ ชอบอากาศค่อนข้างชุ่มชื้น แต่ทนแห้งแล้งได้ดี

ไฟฟิลิปินส์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dracaena godseffiana</i>
ชื่อสามัญ	Gold- dust dracaena
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	LILIACEAE
ถิ่นกำเนิด	ประเทศคองโก ทวีปแอฟริกา
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็ก เจริญเติบโตรวมกันอยู่เป็นกอคล้ายกับกอไผ่ แตกกิ่งก้านสาขาตรงส่วนโคนของต้น ลักษณะลำต้นจะตรงและกลม
ใบ	ใบจะแตกใบตรงส่วนยอดของลำต้น ครั้งละ 2-3 ใบ ลักษณะของใบเป็นไข่ ปลายใบแหลม และโคนใบเป็นสอบ พื้นใบเป็นสีเขียวเข้ม และมีจุดสีขาวอมเหลืองหรือเหลืองเล็กๆ ประกระจายอยู่ทั่วไปของใบ มีก้านใบสั้น
ดอก	-
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	แยกกอ และ ปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	ใช้ตกแต่งประดับประดาภายในอาคาร เนื่องจากมีสีใบที่สวยงามสดใส ชอบอยู่ในที่ร่มรำไร ปลูกได้ดีในดินร่วนซุย ระบายน้ำดี ต้องการน้ำมาก ต้องการความชื้นปานกลาง

ไผ่เลี้ยง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Bambusa nana* Roxb.

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่นๆ ไผ่สร้าง

วงศ์ GRAMINEAE

ถิ่นกำเนิด -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เป็นไผ่ที่มีขนาดกลาง หรืออาจจะค่อนข้างใหญ่ ลักษณะของลำจะกลมและเกลี้ยง สีเขียวเป็นมัน และมีขนสีขาวนวลอยู่ตามข้อ และที่ลำมีกาบหุ้มเป็นขนสีดำเป็นปื้นๆ และหลุดร่วงง่าย

มีสีเขียว ใบแคบเล็ก ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบไม่มีจัก ใบกว้างประมาณ 0.5 นิ้ว ยาว 4-6 นิ้ว ใบจะแตกออกตรงบริเวณกลางลำ ทำให้ดูเป็นพุ่มอยู่ตรงส่วนยอดของต้น มีใบดกมาก

ดอก -

ฤดูกาลการออกดอก -

การขยายพันธุ์ แยกกอ

ข้อมูลในการจัดสวน ปักชำกิ่งแล้วตัดแต่งเป็นรั้วได้

โปร่งมากถ้าให้น้ำน้อย ไม่ควรปลูกหญ้าใต้ต้นไผ่ ควรทำสวนกรวดหรือสวนหิน เริ่มปลูกครั้งแรก ค้ำต้นให้แข็งแรง ควรรดน้ำมากๆ
ทนลมแรง

พวงแสดต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Tecomaria capensis</i> (Thunb.) Spach
ชื่อสามัญ	Cape Honeysuckle, Kaffir Honeysuckle
ชื่ออื่นๆ	หงอนนกยูง (กรุงเทพฯ)
วงศ์	BIGNONIACEAE
ถิ่นกำเนิด	แอฟริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่ม สูง ๑-๒ เมตร ลำต้นและกิ่งก้านเปราะ
ใบ	ใบ ใบประกอบแบบขนนก ออกตรงข้าม ใบย่อย ๕-๘ ใบ รูปไข่หรือรูปรี กว้าง ๒-๓ เซนติเมตร ยาว ๓-๕ เซนติเมตร ปลายแหลม ขอบจัก
ดอก	ดอก สีส้มแดงหรือเหลือง ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ๑๐-๓๐ ดอก กลีบดอกโคนเชื่อมกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น ๕ กลีบ โค้งงอ ดอกยาวประมาณ ๓ เซนติเมตร เกสรตัวผู้สีแดง ๔ อัน ยาว โผล่พ้นกลีบดอก
ผล	ผล เป็นฝัก กว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร ยาว ๒.๕-๖ เซนติเมตร เมื่อแก่แตกได้
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอก ตลอดปี
การขยายพันธุ์	เมล็ด ตอนกิ่ง ปักชำกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	ปลูกเป็นแปลงประดับ พุ่มใบและดอกสวยงาม แสงแดดเต็มวัน ถึง ครึ่งวัน ชอบดินร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลาง ชอบอากาศเย็น

พุดซ้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gardenia augusta</i> (L.) Merrill.
ชื่อสามัญ	Gardenia, Cape Jessamine
ชื่ออื่นๆ	เคดถวา แคถวา พุดจีน พุดใหญ่ พุทธรักษา
วงศ์	RUBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	ประเทศจีน ไต้หวัน และญี่ปุ่น
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่ม ขนาดทรงพุ่ม 1-2 เมตร รูปทรงกลม ความสูง 1-3 เมตร ผิวสัมผัสหยาบ ลำต้นสีน้ำตาลดำ แตกกิ่งก้านเป็นจำนวนมากเป็นพุ่มกลม
ใบ	เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม มีสีเขียวแก่เป็นมัน รูปใบหอก กว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 8-10 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบแหลม แผ่นใบเป็นมันสีเขียวเข้ม
ดอก	เป็นดอกเดี่ยวสีขาวอมเหลืองออกตามซอกใบและปลายกิ่ง มีกลีบเลี้ยงหนาเป็นสัน 6 สัน มี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ดอกกลีบ กลีบดอกชั้นเดียว และพันธุ์ดอกซ้อนมีกลีบดอกจำนวนมากเรียงซ้อนกัน เมื่อดอกบานมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 7-8 เซนติเมตร กลิ่นหอมแรง ส่งกลิ่นหอมตั้งแต่เย็นถึงเช้า ออกดอกตลอดปี
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	โดยเพาะเมล็ดและตอนกิ่งกิ่งที่ยาวประมาณ 30 เซนติเมตรแล้วจะออกรากง่าย เจริญเติบโตค่อนข้างเร็ว
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมใช้จัดสวนเพราะมีดอกที่หอม บีกแฉกกันไหวพระได้ ต้องการแสงแดดจัดหรือกลางแจ้ง ชอบดินร่วนซุยที่ชุ่มชื้นระบายน้ำดี ต้องการน้ำปานกลาง ควรให้น้ำ 5-7 วัน/ครั้ง ต้องการความชื้นพอเหมาะ (ปานกลาง) ปลูกร่วมกับไม้ประดับชนิดอื่น

พุดน้ำบุษย์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gardenia</i> spp.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	พุดน้ำบุษย์
วงศ์	Rubiaceae
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูง 2-3 เมตร แตกกิ่งก้านต่ำจำนวนมาก ทรงพุ่มแน่น
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามเป็นคู่ ใบรูปรี กว้าง 3-6 ซม. ยาว 8-12 ซม. ใบบาง เป็นมัน
ดอก	ดอกเป็นดอกเดี่ยวสีเหลืองออกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงเป็นแฉกสีเขียว โดยกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด สีเหลือง ยาว 1-1.5 ซม. ปลายแยกเป็น 7 กลีบ เมื่อดอกบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3-4 ซม. มีกลิ่นหอมอ่อนๆ บานอยู่ได้ 1-2 วัน ดอกใกล้โรยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเข้ม
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	การปักชำ การตอนกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกพุดน้ำบุษย์เป็นไม้กระถางเป็นไม้ดอกไม้ประดับสวยงามที่มีดอกหอม การปลูกในช่วงแรก ๆ ควรให้พักตัวในที่ร่มรำไร เมื่อแข็งแรงดีแล้วจึงสามารถนำออกมาตั้งในที่กลางแจ้ง จะได้ดอกคดสวยงาม ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนอุดมสมบูรณ์และชื้น พุดน้ำบุษย์ต้องการให้รดน้ำบ่อย ต้องการความชื้นสูง

พุดสามสี

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Brunfelsia australis</i> Benth.
ชื่อสามัญ	Yesterday-today-and-tomorrow
ชื่ออื่นๆ	Morning-noon-and-night พุดสามสี พุดสี พุทธชาดม่วง พุทธชาดสามสี
วงศ์	Solanaceae
ถิ่นกำเนิด	กำเนิดในประเทศอเมริกาเขตร้อนและหมู่เกาะอินดีส
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ยืนต้นพุ่มเตี้ย สูง 1-2 ฟุต เป็นต้น ไม้ที่มีกิ่งก้านสาขามาก ทรงพุ่มแน่นทึบ
ใบ	ใบเรียบเกลี้ยงสีเขียวเข้มค่อนข้างแข็ง ทรงใบรูปมนรี ปลายใบแหลม ขนาดใบยาว 6-7 นิ้ว
ดอก	ดอกออกเป็นกลุ่ม มี 5 กลีบ แต่ละกลีบเป็นรอยยับย่น ดอกบานเต็มที่กว้างประมาณ 1 นิ้ว ดอกที่บานใหม่ ๆ เป็นสีม่วงเข้มพอรุ่งขึ้นจะกลายเป็นสีม่วงอ่อน และรุ่งขึ้นอีกวันดอกก็กลายเป็นสีขาว พอถึงวันที่สี่ดอกก็จะร่วง ดอกมีกลิ่นหอมจัดในเวลากลางวันถึงเช้า ออกดอกตลอดทั้งปีดอกคดมาก
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดทั้งปี
การขยายพันธุ์	การตอน มักได้ผลดีกว่า ,การปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	พุดสามสีเป็นพรรณไม้มากกลางแจ้ง ปลูกง่ายเจริญเติบโตได้ในดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลาง ถ้าตัดแต่งบ่อย ๆ พุ่มจะแน่นแต่ไม่มีดอก ลักษณะต้นและใบ เหมาะกับสวนไทยและสวนป่า

เฟิร์นใบมะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Nephrolepis cordifolia</i> (L.) Presl
ชื่อสามัญ	Tuber sword fern
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	OLEANDRACEAE
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มีสีน้ำตาลเป็นก้านยาวเล็กประมาณ 30 เซนติเมตร ขนาดทรงพุ่มประมาณ 0.3 – 0.8 เมตร แตกกอกกลม
ใบ	มีสีเขียวออกเป็นคู่ตามก้านใบ บางครั้งด้านหลังของใบจะมีสปอร์ ลักษณะกลมสีน้ำตาล
ดอก	-
ฤดูกาลออกดอก	-
การขยายพันธุ์	การแตกหน่อ เพาะสปอร์
ข้อมูลในการจัดสวน	ใช้ประดับเป็นไม้กระถางภายในอาคารได้ดี นิยมปลูกริมน้ำตก และสวนหย่อมในร่ม ระบบรากต้น ควรเตรียมดินปลูกยกสูง

มหาหงส์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hedychium coronarium</i> Roem
ชื่อสามัญ	Butterfly Lily, Garland flower, White Ginger
ชื่ออื่นๆ	กระชายเหิน หางหงส์ (กลาง) ตาห่าน เหินแก้ว เหินคำ(แม่ฮ่องสอน) มหาหงส์
วงศ์	ZINGIBERACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มหาหงส์เป็นไม้ล้มลุกเนื้ออ่อนหลายฤดู ที่มีหัวหรือเหง้าอยู่ใต้ดิน จะแตกลำต้นเป็นก้านกลมๆ ส่วนของก้านใบห่อเป็นลำชูขึ้นมาเหนือพื้นดินเป็นกอหลายลำ สูงประมาณ 1-2 เมตร
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว มีสีเขียว ลักษณะของใบเป็นรูปหอก ปลายแหลมชูใบรูปพายพื้นดิน ขอบใบเรียบไม่มีจัก ผิวใบเกลี้ยง จะแตกใบออกมาจากโคนต้น กว้างประมาณ 4-8 ซม. ยาวประมาณ 30-50 ซม.
ดอก	ดอกออกเป็นช่อชานวาล ออกที่ปลายยอดของต้น มีดอกย่อย 3-4 ดอก เมื่อดอกบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 ซม. ดอกแต่ละดอกจะทยอยกันบาน ดอกมีสีขาวหรือเหลืองมีอยู่ 3-4 กลีบต่อหนึ่งดอก ตรงกลางดอกจะมีเกสรยาวยื่นออกมาเหนือดอก ดอกมีกลิ่นหอม ดอกที่ใกล้โรยเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาว
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ใช้การแยกหน่อจากส่วนต้นใต้ดิน
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมปลูกประดับทั่วไปตามริมน้ำ และนิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ มีดอกคด สวยงาม มีกลิ่นหอม มหาหงส์ ควรปลูกไว้ในที่มีแสงแดดรำไร ควรปลูกในดินร่วนซุยมีอินทรีย์วัตถุสูง ชอบดินที่มีความชื้นสูง ต้องการน้ำมาก ต้องการความชื้นสูง

มะขามเทศต่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pithecellobium dulce</i> cv. <i>Variegata</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	MIMOSACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลักษณะเป็นไม้พุ่มยืนต้น แตกกิ่งก้านสาขามาก ขนาดทรงพุ่ม 1 - 3 เมตร ลำต้นสีน้ำตาลอ่อน ใบสีเขียวอมขาว ใบอ่อนมีสีชมพูปนขาว
ใบ	ใบแน่นรูปรีสีเขียวอมเทาต่างสีขาว ใบคดหนา ใบที่ผลิใหม่ ส่วนที่เป็นสีขาวจะมีขริบสีชมพูเรื่อๆ เจืออยู่ด้วย มองดูไกลๆสวยงามมาก ใบมีขนาด 1-2 ซม.
ดอก	ดอกมีสีขาวหรือสีเหลืองอ่อน แตกตามยอดหรือปลายกิ่ง
ฤดูกาลการออกดอก	ตลอดปี
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำ ตอนกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกประดับทั่วไป สามารถตัดแต่งทรงพุ่มตามต้องการได้ ปลูกเป็นไม้ริมถนน ใช้ตกแต่งสวนประดับเป็นแนวรั้ว ชอบแสงแดดจัด ดินร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลาง นิยมปลูกเป็นไม้ริมทะเล

มะม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Mangifera indica</i> L.
ชื่อสามัญ	Mango Tree
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	ANACNDIACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้ขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขาออกไปรอบๆต้นมากมายดูหนาที่ใบเปลือกของต้นมีสีน้ำตาลอมดำ ผิวขรุขระหรือบางทีก็เป็นร่องไปตามแนวยาวของต้น
ใบ	ลักษณะของใบเป็นรูปหอก มีสีเขียวเข้ม เป็นไม้ใบเดี่ยวจะออกเรียงกันเป็นคู่ๆไปตามก้านใบ ขอบใบเรียบ ไม่มีจักปลายใบแหลมโคนใบมน เนื้อใบค่อนข้างจะหนาเล็กน้อย ใบดก
ดอก	ออกเป็นช่อ ช่อหนึ่งอาจมีดอกถึง 20 ดอกได้ หรือมีมากกว่านั้น ดอกมีสีนวลๆหรือสีอ่อนๆ ดอกเล็ก
ผล	ผล เมื่อดอกโรยจะติดผล ลักษณะของผลมีอยู่หลายลักษณะมีทั้งป้อม กลม มนรี หรือยาวรี เมื่อผลอ่อนจะเป็นสีเขียวแต่รับประทานได้ และเมื่อสุกจะกลายเป็นสีเหลืองมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	โดยการตอนกิ่ง การติดตา การทาบกิ่ง และเพาะเมล็ด
ข้อมูลการจัดสวน	ชอบแสงแดดจัด คินร่วนซุย ระบายน้ำดี ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นในดินปานกลาง

มะยม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phyllanthus acidus</i> Skeels
ชื่อสามัญ	Star Gooseberry
ชื่ออื่นๆ	มะยม (ทั่วไป) ภาคอีสาน(หมักยม, หมากยม) ภาคใต้ (ยม)
วงศ์	EUPHORBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	เอเชียใต้และอเมริกาเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มะยมเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ 3 – 10 เมตร ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านสาขาบริเวณปลายยอด กิ่งก้านจะเปราะและแตกง่าย เปลือกต้นขรุขระ สีเทาปนน้ำตาล
ใบ	ใบ เป็นใบรวม มีใบย่อยออกเรียงแบบสลับกันเป็น 2 แถว แต่ละก้านมีใบย่อย 20 – 30 คู่ ใบรูปขอบขนานกลม หรือค่อนข้างเป็นสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนปลายใบแหลม ฐานใบกลมหรือมน ขอบใบเรียบ
ดอก	ดอกมีขนาดเล็ก ออกเป็นช่อตามกิ่ง ดอกย่อยสีเหลืองอมน้ำตาลเรื่อๆ ผล เมื่ออ่อนสีเขียว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือขาวแกมเหลือง เนื้อนุ่มน้ำ
ผล	มีลักษณะเป็นกลีบมน ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเหลือง
เมล็ด	เมล็ดรูปร่างกลม แข็ง สีน้ำตาลอ่อน 1 เมล็ด
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด
ข้อมูลการจัดสวน	เป็นไม้ผลใช้รับประทาน มีลักษณะใบที่สวยงาม เป็นไม้มงคลจึงมีผู้นิยมนำมาปลูกบริเวณหน้าบ้าน เจริญเติบโตได้ดีทั้งที่แดดจัด หรือในที่ร่มรำไร ปลูกขึ้นได้ดีในดินที่ร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ทนแล้งได้

โมก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Wrightia religiosa</i> (T.&B.)Hook.f.
ชื่อสามัญ	Moke
ชื่ออื่นๆ	โมกลา โมกซ้อน โมกบ้าน หลักป่า
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	โมกเป็นไม้พุ่มยืนต้นขนาดกลาง สูง 2-5 เมตร. ต้นสีค่อนข้างดำ มีจุดน้ำตาลอ่อน แตกกิ่งต่ำใกล้ผิวดินเป็นลำต้นจำนวนมาก โมกลามีจำนวนกิ่งมากกว่าโมกซ้อน เปลือกสีน้ำตาล กิ่งเปราะ มีจุดประสีขาวทั่วไป ทุกส่วนมีน้ำยางสีขาว
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยวเล็กเขี้ยวมัน เรียงตรงข้าม ใบรูปหอกหรือรูปรีกว้างประมาณ 2 ซม. ยาวประมาณ 3-6 ซม. ปลายใบแหลม
ดอก	ดอกออกเป็นช่อสีขาว ออกที่ซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ช่อละ 2-8 ดอก ช่อดอกห้อย ก้านดอกเรียวเล็ก ยาวประมาณ 2.5-3.5 ซม. กลีบเลี้ยงสั้นมาก ปลายดอกแยกเป็น 5 แฉก แต่ละแฉกเป็นรูปมน โคนกลีบดอกเชื่อมกันเล็กน้อย ปลายแยกเป็น 5 กลีบ กลีบรูปไข่ โมกซ้อนมีกลีบดอกเรียงซ้อนหลายชั้น เมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. กลิ่นหอมเย็น ออกดอกพร้อมกันทั้งต้นตลอดปี
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน ช่วงที่มีดอกคดมากในเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม
การขยายพันธุ์	โมกลา การปักชำ การตอนกิ่ง และเพาะเมล็ด ส่วนโมกซ้อน ใช้วิธีการปักชำ ตอนกิ่ง และชำราก
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมปลูกประดับทั่วไปตามริมน้ำตามสวน ให้กลิ่นหอม สามารถตัดตัดแต่งทรงพุ่มได้ ควรปลูกไว้กลางแจ้ง เนื่องจากโมกชอบแสงแดดจัด ชอบน้ำมาก ต้องการความชื้นสูง และสภาพดินที่ปลูกควรเป็นดินที่เก็บความชื้นได้ดีมาก อาจใช้วัสดุคลุมดินช่วย

ลิ้นมังกร

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Sanservieria trifasciata</i>
ชื่อสามัญ	Laurentii , Snake plant
ชื่ออื่นๆ	หอกพระอินทร์ หนังกูเหลือม
วงศ์	LILIACEAE
ถิ่นกำเนิด	ทวีปแอฟริกา และประเทศอินเดีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มีลักษณะเป็นหัว หรือเป็นเหง้าในดิน
ใบ	ใบเกิดจากหัวในดินซึ่งจะโผล่ออกมาเหลือง กลางใบเป็นสีเขียวอ่อน
ดอก	ดอกมีสีเขียวขาว หรือสีเขียวอ่อน ลักษณะดอกมีขนาดเล็กเรียงกันเป็นแนว
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกช่วงเดือนพฤษภาคม-มีนาคม
การขยายพันธุ์	ด้วยการตัดปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ใช้ปลูกประดับสวนกรวด สวนหิน เป็นไม้แคระจัดแต่สามารถทนร่มได้ดีมาก ใช้ปลูกประดับภายในอาคารได้ ไม่ริมทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านนางคุ้ม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alocasia cucullata.</i> (Scholt)
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	ว่านผู้เฒ่าเฝ้าบ้าน
วงศ์	ARACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นว่านที่มีหัวอยู่ใต้ดิน ลักษณะคล้ายหอมหัวใหญ่ ซึ่งหัวประกอบไปด้วยกลีบของหัวที่เรียงซ้อนกันอยู่จนเป็นหัวกลม
ใบ	ใบกลมใหญ่ หนา คล้ายใบพิศทอง มีสีเขียว ก้านใบขาวสีเขียวแก่
ดอก	ดอกออกเป็นช่อจากกลางกอ ก้านดอกเป็นแท่งสูงตรง จะมีดอกตูมก่อนแล้วบานเป็นสีขาว แต่ละดอกประกอบด้วยกลีบ 6 กลีบ เกสรสีเหลือง มีกลิ่นหอม
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	โดยการแยกหัว
ข้อมูลการจัดสวน	เชื่อว่าว่านนางคุ้มเป็นว่านที่มีความมงคลทางด้านคุ้มครองป้องกันอันตรายต่างๆ ถ้าปลูกไว้ในบ้านจะมีคุณทางป้องกันไฟไหม้ได้ คือ จะคุ้มครองให้บ้านและผู้เป็นเจ้าของรอดพ้นจากการถูกไฟไหม้ ชอบแสงแดดร่มรำไร ดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลาง

สนเลื้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Juniperus horizontalis* Moench.

ชื่อสามัญ Creeping Juniper

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ CUPRESSACEAE

ถิ่นกำเนิด -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น ลำต้นสีน้ำตาล ขนาดทรงพุ่ม 0.3-1 เมตร ความสูง 0.3-0.8 เมตร รูปทรงมีลักษณะ

แผ่เลื้อย

ใบ สีเขียวปนเทา มีลักษณะเป็นรูปเข็ม

ดอก -

ฤดูกาลการออกดอก -

การขยายพันธุ์ โดยการปักชำ

ข้อมูลในการจัดสวน นิยมปลูกตามซอกหิน
เหมาะกับสวนหย่อมขนาดเล็กเพราะเจริญเติบโตช้า
ไม่ริมทะเล

เสน่ห์จันทร์แดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Homalomena rubescens.*

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ ARACEAE

ถิ่นกำเนิด

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น รูปทรงแตกกอ ความสูง 0.5-1 เมตร ขนาดทรงพุ่ม 1 เมตร ผิวหยาบ ลำต้น กลม สั้นเหนือดิน เป็นวั่นที่เกิดจากหัวที่อยู่ใต้ดิน ลำต้นอยู่เหนือผิวดิน ไม่มีการแตกกิ่งก้านสาขา ลำต้นประกอบด้วยก้านใบหลายๆ ก้าน ก้านใบกลมยาวมีสีเขียวอมแดงหรือสีเขียว หากเลี้ยงได้สมบูรณ์ก้านใบอาจเป็นสีแดงปนดำหรือสีแดงเลือดหมูตลอดทั้งก้านโดยไม่มีสีเขียว

ใบ ใบมีสีเขียว เส้นใบจม พื้นใบเป็นลอน ก้านใบสีแดง เขียว ขาวใบมีลักษณะเป็นรูปหัวใจ โคนใบมนเว้า ปลายใบแหลม และขอบใบเรียบไม่มีหยัก พื้นใบสีเขียว

ดอก ออกดอกเป็นกลุ่ม คล้ายดอกจำปีตุ้ม ประกอบไปด้วยกาบดอกห่อหุ้มแท่งเกสรอยู่ภายในทั้งดอกและก้านดอกเป็นสีแดง

ฤดูกาลการออกดอก -

การขยายพันธุ์ โดยการแยกหน่อ

ข้อมูลการจัดสวน เป็นวั่นที่คนไทยนิยม

ควรปลูกในดินร่วนหรือดินปนทราย ระบายน้ำดี มีความชื้นสูง ชอบน้ำมาก จึงควรรดน้ำสม่ำเสมอทั้งเช้าเย็น ต้องการความชื้นสูง

ไม่ริมทะเล

เป็นไม้ประดับในอาคารได้

หญ้านวลน้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Zoysia mattrella</i> (L.) Merr.
ชื่อสามัญ	Manila grass , Temple grass
ชื่ออื่น ๆ	-
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นสูงกว่าหญ้าญี่ปุ่น
ใบ	ใบใหญ่ สีเขียวอ่อน มีผิวสัมผัสที่หยาบกว่า และใบอ่อนนุ่มกว่าหญ้าญี่ปุ่น
ดอก	-
ฤดูกาลออกดอก	-
การขยายพันธุ์	-
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมทำทั้งสนามหญ้าบริเวณบ้าน หญ้านวลน้อยเจริญในที่ที่มีร่มบ้างเล็กน้อย ทนต่อการเหยียบย่ำได้ ต้องการปุ๋ย ไนโตรเจนต่ำ ทนต่อดินเค็ม มีเกลือคลอไรด์ ตูแลรักษาง่าย ต้องการน้ำมาก ถ้าขาดน้ำใบจะมีสีซีดอมเหลือง

หมวดปลาหมึกแคระ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Schefflera arboricola</i> (Hayata) Hayata cv. Compacta
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่น ๆ	-
วงศ์	ARALIACEAE
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้ที่มีลำต้นขนาดเล็ก แตกกิ่งก้านสาขาออกทรงพุ่มแน่น
ใบ	ใบมีสีเขียวสด ลักษณะของใบเป็นรูปฝ่ามือ ก้าน ๆ หนึ่งจะมีใบย่อยอยู่ประมาณ 5 ใบ แต่ในต่อมาได้มีการกลายพันธุ์ พื้นใบจึงมีสีขาวปะต่างสีขาวนวลบ้าง หรือสีเหลืองบ้าง ก็แล้วแต่พันธุ์นั้น ๆ
ดอก	-
ฤดูกาลออกดอก	-
การขยายพันธุ์	การแตกต้น หรือออ
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพันธุ์ไม้ในร่ม ไม่ชอบแสงแดด เจริญงอกงามได้ดีในดินที่ร่วนซุย ต้องการน้ำมากและความชื้นสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมากแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cyrtostachys lakka</i>
ชื่อสามัญ	Saeling-wax palm
ชื่ออื่นๆ	หมากก้นแดง
วงศ์	PALMS
ถิ่นกำเนิด	-

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพันธุ์ไม้ปาล์มสกุลเดียวเท่านั้นที่มีหน่อกาบใบ และก้านใบเป็นสีแดงสด ลำต้นเป็นข้อปล้อง เปลือกต้นสีน้ำตาลเรียบ มีกาบใบห่อลำต้นอยู่สีแดงสด ลำต้นสูง 15 ฟุตขึ้นไป

ใบ เป็นไม้ใบรวม ก้านทางใบประกอบด้วยใบหลายใบ ส่วนใบย่อยจะเรียวยาวประมาณ 18 นิ้วมีสีเขียว ลักษณะใบคล้ายปาล์มทั่วไป แต่ก้านใบและก้านทางใบเป็นสีแดงสดเหมือนกับกาบใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่ออยู่ตามข้อของต้นใต้กาบใบ และเป็นสีแดง ช่อดอกยาวประมาณ 1-2 ฟุต

ฤดูกาลการออกดอก

ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์

ด้วยการเพาะเมล็ด และใช้หน่อปักชำ

ข้อมูลในการจัดสวน

ใช้เป็นไม้ประดับภายในอาคารเพราะทนร่มได้ เป็นไม้ริมทะเล สีแดงของลำต้นเป็นจุดเด่น ใช้เป็นไม้ประธานได้

หลิวไต้หวัน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cuphea hyssopifolia</i> HBK.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	LYTHRACEAE
ถิ่นกำเนิด	กัวเตมาลา และเม็กซิโก
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็ก มีทรวงทรงลำต้นเดี่ยว แตกกิ่งก้านสาขาเล็กๆ ออก รอบต้นแน่นทึบ สูงประมาณ 12-20 นิ้ว
ใบ	ออกใบเดี่ยว ใบมีขนาดเล็กมากประมาณ 1 เซนติเมตร เท่านั้น มีสีเขียวเป็นมัน เนื้อใบหนาแข็งและระคายมือ
ดอก	จะแตกดอกออกตรงโคนก้านใบ ตรงส่วนยอดของลำต้น ดอกมีสีม่วงสดหรือสี ขาว ดอกมีขนาดเล็กมากประมาณ 8 มม. และฐานรองดอกเป็นรูปกรวยสีเขียว เหลือียงตรงปลายมีกลีบเล็กๆอยู่ 5-6 กลีบ
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ด้วยการปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ปลูกคลุมดินแปลงหน้าสุดของสวนหย่อมหรือซอกหินริมธารน้ำ ตัดแต่งและให้ปุ๋ยสม่ำเสมอจะทำให้ต้นงามดี ปลูกริมถนน

หุปลาค้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Acalypha wilkesiana</i> Muell-Arg
ชื่อสามัญ	Copper leaf ,Fire Dragon Plant, Copperleaf, Beefsteak Plant
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	EUPHORBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	ชวาและปาปัวนิวกินี
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ลำต้นมีสีน้ำตาล กิ่งก้านมีขนพุ่มสูงได้ ตั้งแต่ 3 – 6 ฟุต
ใบ	มีรูปร่างหลายแบบทั้งแบบรียาว รูปหัวใจ หรือใบกลม พับเป็นจีบ ขอบใบหยักแบบฟันเลื่อย พื้นใบเป็นสีเขียว ขลิบสีขาว ชมพูอ่อน หรือเหลืองอ่อน พื้นใบยังประดับสีเหลืองอ่อน สีน้ำตาลแดง ขาว
ดอก	ดอกเป็นช่อยาวคล้ายหาง แต่ไม่ค่อยน่าสนใจนัก เรามักสนใจพุ่มใบมากกว่า
ฤดูกาลการออกดอก	ไม่มีข้อมูล
การขยายพันธุ์	ปักชำและตอนกิ่ง
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกทำเป็นรั้ว แสงแดดเต็มวัน ขึ้นได้ในดินทุกชนิด ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลางถึงสูง เมื่อโตมากๆแล้วทำการตกแต่ง โคนจะโค้งไม่สวยงาม ไม่ควรตัดต่ำกว่า 1 เมตร ไม่ริมทะเล

หีบไม้งาม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Carissa macrocarp</i> (Ecklon) A.DC.
ชื่อสามัญ	Natal Plum, Amatungulu . Boxwood Beauty
ชื่ออื่นๆ	นาตัลพลัม
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	แอฟริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูง 1-2 เมตร ลำต้นแข็ง เหนียว แตกกิ่งจำนวนมาก และมีหนาม ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งจากข้อเป็นสองกิ่ง
ใบ	เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามเป็นคู่แต่ละคู่เอียงกันและห่างกัน 1-1.5 เซนติเมตร ใบรูปกลมแกมรูปไข่ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-3 เซนติเมตร ปลายใบมีติ่งหนามแหลม ใบกลมหนาและแข็ง ก้านใบสั้นและยึดแน่นกับกิ่ง
ดอก	เป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อ 1-3 ดอก สีขาว ออกที่ปลายยอด มีกลีบดอก 5 กลีบ แต่ละกลีบรูปขอบขนาน กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.5-1.8 เซนติเมตร เมื่อดอกเริ่มแย้ม และส่งกลิ่นหอมตั้งแต่ตอนเช้าตรู่ หอมตลอดวันจนกระทั่งถึงช่วงดอกโรยในช่วงเย็น
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยปักชำและตอนกิ่ง กิ่งปักชำควรมีความยาว 10-15 เซนติเมตร โดยใช้เฉพาะตอนปลายยอด เด็ดใบช่วงโคนกิ่งที่จะปักชำออกให้หมด จุ่มฮอร์โมนเร่งราก แล้วปักชำในกระโถมหรือกระบะพ่นหมอก จะออกรากได้ในเวลาครึ่งเดือน กิ่งตอนควรมีความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร จะมีความอ่อนแก่ของกิ่งพอดีที่จะออกรากได้ง่าย
ข้อมูลการจัดสวน	เหมาะที่จะปลูกเป็นไม้กระถางหรือปลูกกลางแจ้งกลางแจ้ง มีความทนทานต่อแดดจัด อุณหภูมิสูง และแห้งแล้งได้ดี เป็นไม้ประดับที่มีการเจริญเติบโตช้ามาก นิยมปลูกเป็นไม้ประดับน้ำตก ริมน้ำ หรือปลูกเป็นไม้กระถาง ต้องการแสงแดดเต็มวันหรือร่มรำไรก็ได้ ดินร่วน ความชื้นปานกลาง

เอื้องทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sanchezia speciosa* Leonard

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่นๆ กนกกลายไทย

วงศ์ ACANTHACEAE

ถิ่นกำเนิด เอกวาดอร์และเปรู

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น ลักษณะทรงพุ่มเป็นทรงกลม กิ่งหน้าตัดเป็นสี่เหลี่ยม ความสูง 1 - 2 m. ขนาดทรงพุ่ม 0.3 - 0.5 m. ลำต้น

ใบ พื้นใบสีเขียว เส้นขอบใบและปลายกลางเป็นสีเหลือง ขอบใบหยัก ใบเป็นมันเงา

ดอก ดอกมีสีส้มเหลือง ออกดอกที่ปลายกิ่ง เมื่อบานกลีบดอกแผ่ยื่นออกมามีสีม่วง

สวยงามมาก ออกดอกตลอดปี

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ การปักชำและตอนกิ่ง

ข้อมูลการจัดสวน ใช้ในการจัดสวน ปลูกเป็นรั้วแนวกำแพง เลี้ยงง่ายเร็ว และขยายพันธุ์ง่าย

สามารถทนความเค็มได้ดี

อยู่ได้ทั้งแดดเต็มวันและครึ่งวัน ถ้าอยู่ในร่ม ลายเหลืองก็จะจางลง จนเกือบกลายเป็นใบเขียว ชอบดินร่วน ระบายน้ำดีต้องการน้ำปานกลางถึงสูงต้องการความชื้น

ปานกลางถึงสูง

โตเร็วควรระวังเรื่องความสูงของทรงพุ่ม เพราะอาจบังสายตาได้ เพราะอาจบัง

สายตาได้

ไม่ริมทะเล

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อวิทยาศาสตร์	Sostus speciosus (J.G. Koenig) Sm.
ชื่อสามัญ	Wild Ginger; Crepe Ginger; Malay Ginger; Spiral Flag
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	Zingiberaceae
ถิ่นกำเนิด	ถิ่นกำเนิดที่อินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถึงนิวกินี
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้เนื้ออ่อน มีเหง้าใต้ดิน ออกเป็นกอแน่น สูง 1-3 เมตร กาบใบปิด โอบรอบลำต้น สีแดงหรือน้ำตาลแดง มีประสีเขียว
ใบ	ใบกว้าง 3-10 เซนติเมตร ยาว 12-25 เซนติเมตร ใบรูปรี รูปใบหอกปลายใบแหลม โคนใบมน ด้านหลังใบเลี้ยงหรือมีขน ด้านท้องใบมีขนนุ่มสีเงินเป็นมันคล้ายเส้นไหม ช่อดอกออกที่ปลายลำต้น รูปไข่ ยาว 8-12 เซนติเมตร
ดอก	ดอกทยอยบานครั้งละ 1-2 ดอก กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นหลอด และเป็นสัน 3 สัน ปลายแยกเป็น 3 กลีบ แยกเป็น 2 ปาก ปากด้านล่าง 1 กลีบ กลีบแยกเล็ก ปากด้านบนมี 2 กลีบดอก 3 กลีบ กว้าง 1.5-2 เซนติเมตร ยาว 4-5 เซนติเมตร โคนกลีบเชื่อมติดกันเล็กน้อยสีขาว เกสรตัวผู้ที่ไม่สมบูรณ์เปลี่ยนไปมีลักษณะคล้ายกลีบดอก มีขนาดใหญ่กว่ากลีบดอก กว้างประมาณ 10 เซนติเมตร
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	แบ่งกอ เพาะเมล็ด
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมตัดประดับแจกันทั้งต้นที่มีช่อดอกเนื่องจากทั้งต้นและกาบประดับสวยงาม แปลกตานอกจากนี้ยังปลูกเป็นไม้ประดับ ในมาเลเซีย อินเดีย ปลูกเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อบังกำแพง หรือเป็นแนวสองข้างทางเดินที่มีแสงไม่มากนัก เป็นพืชที่เจริญได้ดีทั้งในที่ที่ได้รับร่มเงาบ้างหรือกลางแจ้ง ต้องการดินร่วนซุย ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นสูง